

**T.C.
KILIS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİ İÇİN
FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA'NIN YAPMA
DESTANLARINDAKİ ROL- MODELLERİN EĞİTSEL
AÇIDAN İNCELENMESİ (MUŞ –BULANIK ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA KAYA

**TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Dr. Mehmet EROL**

KILIS

AĞUSTOS–2012

ÖZET

İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİ İÇİN FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA'NIN YAPMA DESTANLARINDAKİ ROL-MODELLERİN EĞİTSEL AÇIDAN İNCELENMESİ (MUŞ-BULANIK ÖRNEĞİ)

KAYA, Mustafa

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Türkçe Öğretmenliği ABD

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mehmet EROL

Şubat- 2012, 259 Sayfa

Bu araştırma Fazıl Hüsnu Dağlarca'nın yapma destanlarındaki kahramanların ilköğretim II. kademe öğrencileri tarafından model alınıp alınmayacağı, model alınacaksa hangi ölçülerde ve hangi yönlerden model alınıp alınmayacağına tespiti amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın çalışma sahasını oluşturan Muş ilinin Bulanık ilçesinde 2010-2011 eğitim- öğretim yılında 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin Fazıl Hüsnu Dağlarca'nın destanlarındaki kahramanları örnek alıp almayacaklarıyla ilgili 50 sorudan oluşan ön test ve son test şeklinde bir anket uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu 4 bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde kahramanın kişilik bakımından güçlü yönleri elde edilmeye çalışılmıştır. II. Bölümde kahramanın akademik ve zihinsel bakımdan güçlü yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır. III. Bölümde kahramanın sosyal bakımdan güçlü yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır. IV. Bölümde kahramanın eğitsel açıdan güçlü yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan anketin önce ön testi dağıtılmış, ardından kahramanlarla ilgili yapma destanlar derste işlenmiştir. Ders bitiminden sonra son test dağıtılmıştır. Anket sonuçları bilgisayarda **SPSS** istatistik programı ve Excel programı yardımıyla çözümlenmiştir.

Araştırma sonucunda, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin Fazıl Hüsnu DAĞLARCA'nın yapma destanlarındaki kahramanların model alınıp alınmadığı; model alınacaksa hangi yönlerden model alındığıyla ilgili çeşitli tespitlerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fazıl Hüsnu Dağlarca, Yapma Destanlar, Rol ve Model

ABSTRACT
EDUCATIONAL ANALYSIS OF ROLE-MODELS IN FAZIL HÜSNÜ
DAĞLARCA’S ARTIFICIAL EPICS FOR SECONDARY STAGE OF
PRIMARY SCHOOL (INSTANCES OF MUŞ-BULANIK)

KAYA, Mustafa

Master Thesis, Department of Primary School Turkish Teaching

Thesis Supervisor: Assist. Prof. Dr. Mehmet EROL

February-2012, 259 pages

The aim of this study is to determine whether the characters in Fazıl Hüsni Dağlarca’s artificial epics are taken as role models by students in the secondary stage of primary schools; and if so, to what extent and in which aspects they are taken as role models.

A questionnaire which is composed of 50 questions and which is about whether sixth, seventh, and eighth grade students in primary schools take characters in Fazıl Hüsni Dağlarca’s epics as role models has been applied as pre-tests and post-tests in Bulanık Province of Muş city, which constitutes the area of the study, in 2010-2011 education year. The questionnaire form used in the study is composed of 4 parts. In the first part, it is aimed to gather the strengths of the character in terms of personality. In the second part, it is aimed to determine the academic and cognitive strengths of the character. In the third part, it is aimed to determine the social strengths of the character. In the fourth part, it is aimed to determine the pedagogical strengths of the character. Initially, the pre-tests of the survey used in the study have been distributed, and afterwards the artificial epics about the characters have been covered in the lesson. After the end of the lesson, the post-tests have been distributed. The results of the questionnaire have been analysed with the help of SPSS statistics programme and Excel programme.

In the result of the study, various determinations about whether the characters in Fazıl Hüsni Dağlarca’s artificial epics are taken as role models by students in the secondary stage of primary schools; and if so, to what extent and in which aspects the characters are taken as role models have been made.

Key Words: Fazıl Hüsni Dağlarca, Artificial Epics, Role and Model

ÖNSÖZ

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini: “Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişkin bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektir.” (Milli eğitim Temel Kanunu, 1973, Md. 2)

Ergen döneminde kimlik arayışı içinde olan bireyleri dengeli ve sağlıklı bir kişiliğe ve karaktere sahip kişiler olarak yetiştirmek, en başta öğretmenler olmak üzere, toplum olarak hepimizin üzerine düşen ciddi bir görevdir. Bu dönemde kimlik karmaşası yaşayan bireye doğru bir kişilik kazandırmak için hepimizin üzerine düşeni yapması için çeşitli yollara başvurması gerekmektedir. Bu yollardan biri de arayış içinde olan bireye çeşitli modeller sunmaktır.

Bireyin önüne getireceğimiz modeller, toplumun hafızasında yüzyıllarca yaşamış, değer yargılarını özümsemiş, herkes tarafından kabul edilen kişilerin olması gerekmektedir. Yani kendini gerçekleştirmiş kişiler olmalıdır.

Bireye bu kişileri yapma destanlarla sunabiliriz. Yapma destanları derste çeşitli materyallerle zenginleştirip işleyebiliriz. Metinlerde karakterlerin kişisel özelliklerini ortaya koyan sorular sorarak öğrencilere kahramanların kişisel özelliklerini buldurabiliriz. Daha sonra birey ile modelin ortak yönlerini, modelin toplumdaki statüsünü göz ardı etmeden modelin kişisel özellikleri tespit edilebilir.

“İlköğretim II. Kademe Öğrencileri İçin Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın Yapma Destanlarındaki Rol- Modellerin Eğitsel Açından İncelenmesi (Muş- Bulanık Örneği)” isimli çalışma beş ana bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölümde; kavramsal çerçeve, problemin durumu, problem cümlesi, alt problemler, önem, sınırlılık, tanım ve konu alanı ile ilgili araştırmalar, araştırmanın modeli, araştırma sahası, örnekleme, veri toplama aracı, veri analizleri ve kahramanlar ve yapma destan metinlerinin işlenişinde kullanılan yöntem ve teknikler hakkında bilgiler yer almaktadır.

Birinci bölümde Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın yapma destanlarından seçilen ve derslerde işlenen metinler şunlardır: Yurdana (Nene Hatun Görüntüsü) , Kalkım Günü, Nene Hatun Görüntüsü-I, Nene Hatun Görüntüsü-II, Nene Hatun Görüntüsü-III, Nene Hatun Görüntüsü-IV, Nene Hatun Görüntüsü-V, Yurdana’yı Görenler, Nene Hatun Görüntüsü-VI, Nene Hatun Görüntüsü-VII; Bağımsızlık Savaşı-I İnönüler, Mustafa Kemal’in Kağnısı; Malazgirt Ululaması’ndan, Ak Giysi, At Kuyruğu Çiçeği, 26 Ağustos Atlarımızı Sürdük, Bağışlama-I, Bağışlama-II, Bağışlama-III; İstanbul Fetih Destanı’ndan, Fetih Davulları, Sultan Mehmet’in Gemileri; Çanakkale Destanı’nda, Mustafa Kemal; Bağımsızlık Savaşı-I Samsun’dan Ankara’ya, 27 Aralık 1919’da Vardım; Üç Şehitler Destanı, İnönü Dolaylarında Mustafa Kemal; Bağımsızlık Savaşı-I Sakarya Kıyıları, Mustafa Kemal’den Annesine Yazılmıştır; Bağımsızlık Savaşı-II 30 Ağustos, Ağustos Gecesi; 19 Mayıs Destanı, Mustafa Kemal; Bağımsızlık Savaşı-II İzmir Yollarında, Okul; Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Ey Türk Gençliği; Kubilay Destanı, Kubilay, Görev, Olay, Göge Yansımak, Ülküde-I, Ülküde-II; Çanakkale Destanı’ndan, Çağlar Üzre Çanakkale Boğazı, Erdede Geniş, Ağır Makineli Tüfek Türküsü, Ünyeli Rıza, Mustafa Kemal, Çankırlılı Akman, Erdede- Savaş, Ahmet’in Topu, Kadıroğlu

Mehmet Çavuş, Edincikli Bir Er, Bombacı Veli, Gözetleyici, Erdede Ölümsüz, Önsözü.

İkinci bölümde; sosyal öğrenmenin temel kavramları, ilkeleri ve öğrenme süreçleri, bu öğrenme modelinin eğitim açısından doğurguları, destan- yapma destan kavramı ve destan kavramının sosyal öğrenme üzerindeki etkileri hakkında bilgi verilmiştir.

Üçüncü bölümde; ön test ve son test ile ilgili bulgular tespit edilmiştir, aynı zamanda bu bulgular yorumlanmıştır.

Dördüncü bölümünde; yapma destanlardaki rol- model kavramları incelenip ana hatlarıyla değerlendirilmiştir. Bu çalışmayla ilgili sonuç ve öneriler sunulmuştur.

Araştırma her safhasında yardımını ve desteğini esirgemeyen, yüksek lisans tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Mehmet EROL'a, özellikle SPSS programında anketlerin değerlendirilmesinde bilgilerinden yararlandığım Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Sayın Fatma BİNBİR'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmada kullanılan anketlerin uygulanmasında yardımcı olan ilgili okul müdürleri ile araştırmaya değerli görüşleriyle katkıda bulunan bütün öğrencilere ve son olarak hiçbir zaman desteğini esirgemeyen eşim Ayfer KAYA'ya teşekkür ederim.

KİLİS-2012
MUSTAFA KAYA

İÇİNDEKİLER**Sayfa No**

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR CETVELİ.....	x

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
1.1.PROBLEM DURUMU.....	5
1.1.1. Problem Cümlesi.....	5
1.1.2. Alt Problemler.....	5
1.2.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	6
1.3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
1.4.VARSAYIMLAR.....	7
1.5.SINIRLILIKLAR.....	7
1.6. TANIMLAR.....	8
1.7. YÖNTEM.....	9
1.7.1. Araştırmanın Modeli.....	9
1.7.2. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	9
1.7.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	10
1.8. KAHRAMANLAR VE METİNLERİN İŞLENİŞİ.....	11
1.8.1. Nene Hatun.....	11
1.8.1.1. Ön Hazırlık.....	11
1.8.1.1.1. Anahtar Kelimeler.....	11
1.8.1.2. Metnin Okunması.....	11
1.8.1.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	17
1.8.1.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	18
1.8.2. Elif Bacı.....	20
1.8.2.1. Ön Hazırlık.....	20
1.8.2.1.1. Anahtar Kelimeler.....	20
1.8.2.2. Metnin Okunması.....	20
1.8.2.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	23
1.8.2.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	23
1.8.3. Alpaslan.....	23
1.8.3.1. Ön Hazırlık.....	23
1.8.3.1.1. Anahtar Kelimeler.....	24
1.8.3.2. Metnin Okunması.....	24
1.8.3.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	30
1.8.3.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	30
1.8.4. Fatih Sultan Mehmet.....	30
1.8.4.1. Ön Hazırlık.....	30
1.8.4.1.1. Anahtar Kelimeler.....	31
1.8.4.2. Metnin Okunması.....	31
1.8.4.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	33
1.8.4.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	33

1.8.5. Mustafa Kemal Atatürk.....	34
1.8.5.1. Ön Hazırlık.....	34
1.8.5.1.1. Anahtar Kelimeler.....	34
1.8.5.2. Metnin Okunması.....	35
1.8.5.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	43
1.8.5.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	43
1.8.6. Kubilay.....	44
1.8.6.1. Ön Hazırlık.....	44
1.8.6.1.1. Anahtar Kelimeler.....	44
1.8.6.2. Metnin Okunması.....	44
1.8.6.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	48
1.8.6.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	48
1.8.7. Çanakkale Şehitleri.....	50
1.8.7.1. Ön Hazırlık.....	50
1.8.7.1.1. Anahtar Kelimeler.....	50
1.8.7.2. Metnin Okunması.....	50
1.8.7.3. Anlamı Bilinmeyen Kelimeler.....	61
1.8.7.4. Metni Anlama ve Yorumlama.....	62

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ (SOSYAL ÖĞRENME, DESTAN- YAPMA DESTAN KAVRAMI VE BUNLARIN SOSYAL ÖĞRENME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ)

2.1. SOSYAL ÖĞRENME KURAMININ DOĞUŞU VE GELİŞİMİ.....	63
2.2. BANDURA'YA GÖRE GÖZLEM YOLUYLA ÖĞRENME.....	64
2.3. SOSYAL ÖĞRENMEYİ SAĞLAYAN DOLAYLI YAŞANTILAR.....	66
2.3.1. Dolaylı Pekiştirme.....	66
2.3.2. Dolaylı Ceza.....	66
2.3.3. Dolaylı Güdülenme.....	67
2.3.4. Dolaylı Duygu.....	68
2.4. MODELİN ÖZELLİKLERİ.....	68
2.5. SOSYAL BİLİŞSEL KURAMININ DAYANDIĞI İLKELER.....	70
2.5.1. Karşılıklı Belirleyicilik.....	71
2.5.2. Sembolleştirme Kapasitesi.....	72
2.5.3. Öngörü Kapasitesi.....	72
2.5.4. Dolaylı Öğrenme Kapasitesi.....	72
2.5.5. Öz Düzenleme Kapasitesi.....	73
2.5.6. Öz Yargılama Kapasitesi.....	73
2.5.7. Öz Yeterlik.....	73
2.6. GÖZLEM YOLUYLA ÖĞRENME SÜREÇLERİ.....	75
2.6.1. Dikkat.....	75
2.6.2. Hatırda Tutma Süreci.....	76
2.6.3. Davranışı Meydana Getirme Süreci.....	76
2.6.4. Güdülenme Süreci.....	77
2.7. SOSYAL ÖĞRENME KURAMININ EĞİTİM AÇISINDAN DOĞURGULARI.....	79
2.8. TARİHİ SÜREÇTE DESTAN KAVRAMI.....	80

2.9. YAPMA DESTAN VE YAPMA DESTANIN ORTAYA ÇIKIŞI.....	88
2.10. SOSYAL ÖĞRENMEDE YAPMA DESTANLARIN ETKİSİ.....	91

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. NENE HATUN KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR.....	99
3.2. ELİF BACI KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR...	117
3.3. ALPASLAN KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR.....	135
3.4. FATİH SULTAN MEHMET KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR.....	154
3.5. ATATÜRK KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR....	172
3.6. KUBİLAY KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR.....	191
3.7. ÇANAKKALE KAHRAMANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR.....	209

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR.....	230
4.2. ÖNERİLER.....	231
KAYNAKÇA.....	234
EKLER.....	238
ÖZGEÇMİŞ.....	248

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Modelin Statüsü ile Gözleyen Arasındaki Etkileşim Durumu	70
Tablo 2: Öz Yeterliğin Yüksek ve Düşük Olanların Karşılaştırılması.....	74
Tablo 3: Öz yeterlik Kaynakları.....	74
Tablo 4: Gözlem Yoluyla Öğrenme Süreçleri.....	78
Tablo 3.1. Nene Hatun Karakteriyle İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi.....	99
Tablo 3.2. Elif Bacı Karakteriyle İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi.....	117
Tablo 3.3. Alpaslan Karakteriyle İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi.....	135
Tablo 3.4. Fatih Sultan Mehmet Karakteriyle İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi.....	154
Tablo 3.5. Atatürk Karakteriyle İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi.....	172
Tablo 3.6. Kubilay Karakteriyle İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi.....	191
Tablo 3.7. Çanakkale Kahramanlarıyla İlgili Yapılan Anketlerin Tablo Listesi..	209

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Karşılıklı Belirleyicilik.....	71
--	----

KISALTMALAR LİSTESİ

B. S. I: İ.	: Bağımsızlık Savaşı I: İnönü'ler
B. S. I: S. A.	: Bağımsızlık Savaşı I: Samsun'dan Ankara'ya
B. S. I: S. K.	: Bağımsızlık Savaşı I: Sakarya Kıyıları
B. S. II: İ. Y.	: Bağımsızlık Savaşı II: İzmir Yollarında
B. S. II: 30 A.	: Bağımsızlık Savaşı II: 30 Ağustos
Ç. D.	: Çanakkale Destanı
D.A. 19 M. D.	: Destanlarda Atatürk 19 Mayıs Destanı
G. M. K. A.	: Gazi Mustafa Kemal Atatürk
İ. F. D.	: İstanbul Fetih Destanı
K. D.	: Kubilay Destanı
M.Ö.	: Milattan Önce
M. U.	: Malazgirt Ululaması
Ü. Ş. D.	: Üç Şehitler Destanı
Y. (N. H. G.)	: Yurdana (Nene Hatun Görüntüsü)
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfalar
v.d.	: Ve Diğerleri
%	: Yüzde

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Birey ilköğretimin II. kademesiyle birlikte ergenlik dönemine ilk adımını atar ve bu dönem ortaöğretimin sonuna kadar devam eder. Ergenlik döneminde salgılanan çeşitli hormonlardan dolayı vücutta önemli değişiklikler meydana gelmektedir. Fiziksel, biyolojik olarak çocukluktan yetişkinliğe doğru bir dönüşüm yaşanmaktadır. Bu dönüşümle birlikte ergende yetişkin rolüne bürünmesi beklenmektedir. Fakat ergenin yetişkin kimliğine bürünmesi kolay olmamaktadır. Erikson'un kişilik kuramına göre ergenin bu dönemde geçirdiği aşama " kimliğe karşı rol karmaşası" dır. Bu aşamada ya kimlikle ya da rol karışıklığıyla sonuçlanacak bir dizi kararın alınması gerekmektedir.

Ergenlik dönemi çok önemli değişmelerin ve gelişmelerin yaşandığı fırtınalı bir dönemdir. Ergenin yetişkinlik ve yaşlılıkta sahip olacağı biyolojik, zihinsel ve psikososyal özellikler bu dönemde kazanılmaya başlanır (Arı, 2005:101).

Bu dönem, bireyin kişiliğinin çekirdeklerinin atıldığı ana hatlarının belirlendiği ve hemen hemen son biçimini aldığı dönemdir. Bir nevi bireyin kişiliğinin temellerinin atıldığı ve şekillendiği bir dönemdir.

Fizyolojik ve bilişsel yapı olarak yeni bir kimliğin sarsıntıları devreye girdiği bu dönemde, kimlik geliştirme, ergen için en önemli bir sorun olma niteliğini sürdürür.

"Bu dönem genç için bir arayış dönemidir. Birey, güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirip ve bu yönleriyle neler yapıp neler yapamayacağını belirler. Genç, nereden geldiği, kim olduğu ve ne yapmak istediği sorularına kendisi yanıt bulmak zorundadır. Kimlik, diğer bir deyişle özün aynılık ve süreklilik duygusu bu dönemde araştırılmaktadır. Kimlik ne bireye toplumun sunduğu bir özellik ne de ikincil cinsiyet özellikleri gibi olgunlaşma sonucu ortaya çıkan bir oluşum değildir. Kimlik ancak

bireyin kişisel çabaları sonucu elde edilebilir. Kimlik arayışı, geçmişin şimdinin ve geleceğin bir araya gelip bütünleştiği anlamlı bir benlik kavramının oluşturulmasını içerir (Dinçel, 2006: 62)”.

Birey “ben neyim, diğeri arasında neredeyim, ben nasıl olmak istiyorum, ben yaşamımla ilgili ne yapacağım” gibi soruları sorarak kimlik edinme konusunda kendisini gerçekleştirmeye çalışır. Birey bu sorulara cevap ararken içinde yaşadığı toplumun kültürünün, değer yargılarının ve yaşayış tarzının etkisi altındadır. Ergen dönemindeki birey hayal dünyasında bu soruların karşılıkları olan hayali kahramanlar türetir. O kahramanlara içinde beslediği özellikleri giydirir. O kahramanla kendisini özdeşleştirir. Ergen böylece kimlik edinme konusunda kendisinin kişilik yapısını tayin etmekte ve kendisine bir hedef seçmektedir. Bu, bir nevi sosyalleşme sürecinin önemli bir adımıdır.

“Ergen kişi, toplumsallaşma sürecinde, çevresinde yaşadığı birçok insandan etkilenmekte ya da çevresindeki insanlar onu etkilemektedir. Kimilerine karşı olumsuz duygular geliştirirken kimilerini beğenmektedir ve kimi kere o beğendiği insanlar gibi olmak istemektedir; beğendikleri gibi olmak istedikçe de onları kendi kişiliğine özümlemektedir. Bu süreç basit anlamda bir özdeşleşme (identifikasyon) sürecidir. Ve başlangıç döneminde ergenin kimlik gelişimi için gerekli olan ve onu besleyen bir nitelik taşımaktadır (Topses, 2003: 207)”.

Bu dönemi yaşayan ergenin ailesi, onun kimlik oluşturma devresinde bulunduğunu bilmelidir. Örnek olamıyorlarsa örnek bulmaya ve örnek göstermeye, buldukları zaman ve mekânda bunu yapamıyorlarsa geçmişten örnek olabilecek insanların hayatlarını, çalışmalarını, kitaplarını önlerine hazır etmeye çalışmalıdırlar (Durmuş, 2005: 25).

Birey ergenlik dönemindeki “ben kimim” sorusuyla aslında bir model arayışı içinde olduğunun mesajını topluma verir. Birey bu arayış evresinde, hayalinde beslediği ve kendisiyle özdeşleştirdiği kahramana benzer karakterlerin çeşitli kanallarla bireye hissettirilmesi gerekir. Birey önündeki modelden beslenip kendisine çeşitli roller biçer.

Roller ile modeller arasında hem sıkı bir bağlantı hem de birlikte değişme görülmektedir. Modeller, sosyal değerleri temsil ettikleri için toplumun gerekli görüp örnekleştirdiği rollerle belirmektedirler, fakat filli roller karşısında, bunlar geniş ölçüde belirdikten sonra toplumda, birtakım değişmelere uğramaktadır (Evrin, 1972: 56).

Rol, kişiye bir davranış örneği olarak kendini arz etmektedir. Kişi bu örneğe uyarken, her şeyden önce, bunu, kendi mevkiine, kendi pozisyonuna, sosyal statüsüne göre seçer (Evrin, 1972: 56).

“Bir toplumun yaşayış tarzı, değerleri, kültürü toplumdaki en önemli rollerin ne olduğunun tespit edilmesi hususunda bireye yardımcı olacak en önemli öğedir. Birey bu değerlerden hareketle

kendisine bir ölkü edinir ve toplum tarafından pekiştirilirse rollerin içselleştirip şahsiyetleştirir. Kişi rolleri içselleştirebilirse dıştaki örnek, kişinin, aynı zamanda, içteki örneği, modeli haline gelir.

Bir toplumda, en önemli rollerin hangileri olduğunu tayin eden etken, bu toplumun yaşayış tarzını ve geçimini düzenleyen biçimdir. En uygun, en makbul roller, şüphesiz ki bu yaşayış ve geçim biçiminin en iyi sağlayanlar olacaktır. Mesela vaktiyle, Güney Afrika'daki Zulular ve Kuzey Amerika'nın 'Hing Plains' bölgesindeki Komankeler gibi başka grupların elde ettiklerini almak için bu gruplara baskın yapmak veya onlarla savaşmak zorunda olan toplumlar, kendi gençlerinde bu baskın ve yağma davranışlarını, muhakkak ki, teşvik edeceklerdir. Fazla olarak evlerine ganimetleriyle dönen savaşçıların rolleri, gençlere övülecek, örnek gösterilecektir. Ziraatla geçinen toplumlarda ise, çocuk, babasıyla tarlaya gidip onu iş başında gördükçe onu taklit etmekten geri kalmayacaktır. Çocukların oyunları da, ziraatla ilgili faaliyetleri ve rolleri yakından izleyecektir. Bu suretle, yeni kuşaklar, kendilerinden evvelkilerin rollerini almaya yalnız itilmekle kalmaz, aynı zamanda, toplumun roller yapısının içinde saklı bulunan ölküler ve ideallerle beslenmiş olarak yetişirler (Evrin, 1972: 89)".

İnsanların bir davranışı öğrenebilmesi için, o davranışın başkaları tarafından nasıl yapıldığını görmeleri gerekmektedir. Bireyin önünde bir modelin olması gerekmektedir. Model sayesinde yeni bilişsel beceri ve davranışlar öğrenilebilir. Öğretmenlerin temel görevi, her şeyden önce, sınıfta iyi bir model olmaya çalışmaktır. Ancak bazı durumlarda çok iyi bir öğretmen sınıfta belki çok az bir öğrenci grubu tarafından model alınabilir. Öğrencilerin büyük bir bölümü farklı modeller benimseme durumunda olabilir. Bu durumda öğretmenlerin görevi öğrencilerin beklentisi ve amaçlarını tanıyarak onları istedik davranışlarına dikkat etmelerini ve model almalarını sağlamaya çalışmak olmalıdır.

Ergen dönemindeki bireyi, kendisini anlayacak ve bu arayıştan kurtaracak bir kahramana – yani modele- yönlendirebiliriz. Bu durumda hem biz model olabiliriz hem de edebi metinlerdeki kahramanlardan hareketle bireyi bir modele yönlendirebiliriz.

Türkçe dersinin en önemli materyallerinden biri hiç şüphesiz edebi metinlerdir. Edebi metinlerin dili, yapısı, üslubu ve amacı ergen dönemindeki bireyin bilişsel, psikolojik ve sosyal yapısıyla örtüşmelidir.

Türkçe dersinde işlediğimiz metinler genel itibariyle ağır ve düşünceye dayalı metinlerdir. Özellikle kimi metinler hem uzun hem de dili öğrencilerin seviyesinin çok üstünde olduğu tahmin edilmektedir. Bu durumda metinde öğrenciye kazandırılması düşünülen kazanımlar -maalesef- öğrenciye kazandıramıyor. Öğrencilere sunduğumuz metinler genelde nesir ve nazım diliyle harmanlanmış – Dede Korkut Hikâyeleri- olaya dayalı metinler olabilir. Bu metinler okunduktan

sonra anlamaya dönük sorular sorulabilmelidir. Öğrenciler metni anladıktan sonra kahramanın kişisel özelliklerini ortaya çıkarıcı sorular sorulup kahramanın kişisel özelliklerine dikkat çekilebilir. Kahramanın ulusal ve evrensel özelliklerinin neler olduğu hep birlikte bulunabilir.

“Atatürk ulusal bir kahramandır. Bu niteliği belirleyen olağanüstü cesaret, çok kez ölçülü davranış ile birleşerek onun askeri ve siyasal dehasını oluşturmuştur. Onun yüksek kahramanlık duygusunu, kişisel duygulardan soyutlayan özelliği ise yurtseverliğidir. Büyük hizmetler ve haklı çabalarla kazandığı tüm rütbe ve nişanları atıp bir “ulus bireyi” olarak bağımsızlık savaşına girişmesi, ondaki ulus ve vatan sevgisinin açık kanıtıdır.

Kişisel ilişkilerinde alçakgönüllülük, değerbilirlilik, cömertlik, bağışlayıcılık, hakseverlik gibi nitelikleri yanında konuşkanlığı, şakacılığı, hazırcevaplığı ve hoşgörüsü ile çevresinde sürekli bir sevgi halkası meydana getirmiştir. Ulusunun gönlünde yarattığı bu sevgi ile sağlığında olduğu kadar ölümünden sonra da kuşaktan kuşağa unutulmaz düşüncelerinde ve anılarında yaşamaktadır.

Sağduyusu, yüksek özsaygısı, diğerkâmlığı ve insaniyetçiliğiyle yalnız Türk ulusunun değil, barışsever bir dünyanın da gönlünde yer eden Atatürk’ü daha iyi anlamak ve somut kanıtlarla tanımak zorundayız (Par, Önen, 1981: 62-63)”.

Atatürk bütün dünya tarafından takdir edilen ve kişisel özellikleri bakımından donanımlı ve çok yönlü olduğu kabul edilen ve imrenilen büyük bir kahramandır. Böyle bilinen ve tanınan bir kahramanın kişiliğini belirleyen özellikleri yetişen kuşakların belleğine ve bilincine tükenmez bir inanç kaynağı olarak yeterince sunulamamaktadır.

Böyle bir kahramanı gelecek kuşaklara bir model olarak sunamamızın altında yatan en önemli sebeplerden bir tanesi şu olabilir: Atatürk’ü olaya dayalı metinlerden anlatmak yerine düşünceye dayalı metinlerle anlatmaya çalışıyoruz. Atatürk ile ilgili olaya dayalı nesir ve nazım diliyle yazılmış metinleri işleyip bu metinlerden hareketle Atatürk’ün kişisel özelliklerini tespit edici sorular sorarak bu büyük kahramana ait kişisel özellikleri öğrencilere buldurabiliriz.

Atatürk’ün kişiliğini belirleyen nitelikleri bu yönlerden bir bölümlenme ile yaşanmış olaylara, konuşmalara, anılara, gözlemlere ve fıkralara dayanarak anlatmaya çalışmak, onun yüce kişiliğini tanımak için vurulacak en emin yoldur (Par, Önen, 1981: 63).

Ergen dönemindeki birey, metinler aracılığıyla kahramanın kişisel özelliklerini öğrendikten sonra bireyin o davranışı sergilemesi için uygun ortam hazırlanır ve bireyin davranışları pekiştirilerek ve desteklenerek kalıcı hale getirilmeye çalışılır. Ergenlik döneminde desteklenen ve pekiştirilen bir davranışın

tekrarlanma ihtimali artar. Bu şekilde toplumun ülkü ve idealleriyle beslenen nesiller yetiştirilir.

Toplumun ülküleri ve idealleriyle beslenen nesiller kimlik oluşumu konusunda kendini gerçekleştirmiş olur, sağlıklı, olgun ve kendine güvenen nesiller olarak yaşamlarını sürdürürler.

Bu bölümde; kavramsal çerçeve, problemin durumu, problem cümlesi, alt problemler, önem, sınırlılık, tanım ve konu alanı ile ilgili araştırmalar, araştırmanın modeli, araştırma sahası, örnekleme, veri toplama aracı, veri analizleri ve kahramanlar ve yapma destan metinlerinin işlenişinde kullanılan yöntem ve teknikler hakkında bilgiler yer almaktadır.

1.1. PROBLEM

12-18 yaşları arasında lise yılları dâhil olmak üzere bireyin kişilik gelişimi açısından en önemli kazanımı kimlik edinme problemidir. Bu dönemde birey kimlik edinme problemini yaşarken bireyin gelişimine katkı sağlayacak, onu bir adım daha ileriye götürecek modellerin sunulması gerekmektedir. Bu konuda Türkçe dersinde tarihî şahsiyetlerin kişisel özellikleri metinler aracılığıyla ergen dönemindeki bireyin önüne model olarak konulabilir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Muş ilinin Bulanık ilçesindeki ilköğretim okullarında 6,7 ve 8. sınıflardaki öğrenciler tarafından Fazıl Hüsnu Dağlarca'nın yapma destanlarındaki kahramanları rol ve model alınıp alınmayacağına tespit edilmesi.

1.1.2. Alt Problemler

Araştırmaya katılan ilköğretim okullarında 2010-2011 eğitim-öğretim yılında 6,7 ve 8. sınıf öğrencilerinin;

1. İlköğretim öğrencilerin tarihimizdeki kimi kahramanlarla ilgili görüşleri nelerdir?
2. İlköğretim öğrencileri bu kahramanların genel özelliklerini biliyorlar mı?
3. İlköğretim öğrencilerinin bu kahramanlardan rol- model yoluyla alabilecekleri özellikler nelerdir?
4. Yapma destanlar işlendikten sonra destanların ilköğretim öğrencilerinin bakış açılarında ne gibi etkileri olmuştur?

5. İlköğretim öğrencileri, yapma destanlar işlendikten sonra kahramanların genel özelliklerini öğrenme açısından bir farklılık kazanacaklar mıdır?

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın yapma destanlarındaki kahramanların ilköğretim öğrencileri tarafından model alınıp alınmayacağı, model alınacaksa hangi ölçülerde ve hangi yönlerden model alınacağı, tespiti amaçlanmıştır.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Türk millî eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini; 1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlakî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişkin bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektir. (Demirel, 2002:11)

Yukarıdaki Türk millî eğitiminin genel amaçları doğrultusunda fertlerin yetişmesini sağlamak için o özellikleri taşıyan tarihî şahsiyetleri model olarak sunmamız açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Bu araştırmayla Muş ili Bulanık ilçesindeki ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin yapma destanlardaki kahramanları rol ve model olarak almalarını sağlamaya çalışılmaktadır.

Günümüzde 12-18 yaşlarındaki öğrencilerimiz kişiliklerin oluşma döneminde doğru kaynaklardan beslenmeleri gerekmektedir. Maalesef bu dönemdeki bireyler, televizyon, internet vb. araçlardan uygun olmayan modelleri almaları, kişilik gelişimleri açısından sakıncalı bireylerin yetişmesine sebep olmaktadır. Bu çalışma, günümüz dünyasında ciddi bilgi kirliliğine maruz kalan gençlerimizin doğru kaynaklardan beslenip doğru bir kişilik kazanmaları açısından önem arz etmektedir.

1.4. VARSAYIMLAR

1. Araştırmada verilerin geçerlilik ve güvenilirlik derecesi yüksektir. Çünkü :
 - Anket istekli öğrencilere uygulanmıştır.
 - Araştırmaya katılan öğrenciler bunu gönüllü olarak yapmışlardır.
 - Uygulama sonunda anketin güvenilirliği istatistiksel yollarla saptanmıştır.
 - Anket farklı sosyo-ekonomik durumlar taşıyan ilköğretim okullarında yapılmıştır.
2. Araştırmada kullanılan örneklemin evreni temsil edebilecek nitelikte ve nicelikte olduğu,
3. Araştırma örnekleminde, öğrencilerin büyük bir bölümünü anket sorularına verdikleri cevaplarda gerçekçi oldukları,
4. Araştırma örnekleminde, öğrencilerin çok az bir kısmının anket sorularına verdikleri cevaplarda gerçekçi olmadıkları,
5. Anketin uygulandığı 6, 7 ve 8. sınıfların örneklemini oluşturan deneklerin hepsinin normal ve benzer zekâ dağılımı gösterdikleri,
6. Anketin birçok okulda uygulanabileceği gibi birden fazla 6, 7 ve 8. sınıfı olan okullarda da uygulanabilir nitelikte olduğu,
7. Araştırmada kullanılan ölçekteki maddelerin tespiti için başvurulan uzman görüşlerinin yeterli olduğu,
8. Ankete katılan öğrencilerin genel başarı düzeylerinin birbirine yakın olduğu,
9. Ankete katılan kimi öğrencilerin genel başarı düzeyinin düşük olduğu varsayılmaktadır.

1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Araştırma süresi, 2010–2011 eğitim-öğretim yılı ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma, Muş ili Bulanık ilçesindeki ilköğretim okullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerle sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma, öğrencilerin ön test ve son teste verdikleri cevaplarla sınırlandırılmıştır.
4. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın yapma destanlarındaki kahramanların anlatıldığı metinlerle sınırlıdır. (6, 7 ve 8. sınıf seviyesine uygun)

1.6. TANIMLAR

Ergenlik Dönemi: Çocukluk sonrası ve yetişkinliğe kadar süren hayat devresi ergenlik ya da gençlik olarak bilinir. Ergenlik genel olarak 12-24 yaşlar arası bir dönem olarak kabul edilir. Fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak çok önemli değişikliklerin yaşandığı bir dönemdir (Hökelekli, 2009: 40).

Rol: Görev, birey, çevre ve beklentilerin karşılıklı etkileşimlerinin belirlediği davranış olarak tanımlanabilir (Pehlivan, 2008: 15).

Rol, her şeyden önce, sosyal yapıdan gelen ve bu yapı içinde belli bir duruma bağlı bulunan birtakım zaruretlerin (mesela normlar, sorumluluklar, tabu'lar, vs.) bütünüdür. Bu zorunluluklar, kişinin dışındadır ve kişiye, her türlü şekiller altında (tazyikler, sanksiyonlar, emirler vs. tarzında) kendilerini yüklerler ki bütün bunlar, davranışı yönetir, kanalize eder, sınırlandırır ve bu sayede, kişinin, sosyal örgütlenmedeki işleyişini sağlar (Evrin, 1972: 62).

Model: Toplumda "örnek alınası" ya da "örnek alınan" kişileri tanımlamak için kullanılan sözcüktür. Benzemek, onun gibi olmak istenilen kişi, örnek alınan insandır. (www.uludagsozluk.com/k/rol-model) Model, fiziksel hayata ait gerçekliklerin birtakım anlamlı sembollerle ifade edilmesidir. Diğer taraftan model gerçek hayatta olması gerektiği düşünülenin ifadesidir. Yani gerçekliğin idealleştirilmiş halidir. Çoğu kez karmaşık olanın basite indirgenmesidir

Sosyal Öğrenme: Bandura, insan davranışlarını ve kişiliğini anlamaya yönelik çalışmalarda, dolaylı ya da gözlemleyerek öğrenme üzerinde durmuştur. Başka insanların eylemlerini gözlemleyerek, okuyarak ya da duyarak da öğrenebileceğimizi açıklamıştır. Bandura'ya göre, ilk kez yapacağımız bir hareketin sonucuna dair beklentilerimizi, yine çevremizde örnek aldığımız modellerin davranışlarının, ödüllendirilmelerine ya da cezalandırılmalarına bakarak belirleyebiliriz (Deniz, 2008: 204-205).

Yapma Destan: Geleneksel –doğal- destanların oluşum sürecinden geçmeksizin, doğal destanlardaki nitelikleri de yer yer yansıtabilecek biçimde, tarihsel ya da toplumsal bir olayın, usta ozanlarca destanlaştırılmasıyla oluşan ürünlerdir (Kıbrıs, 2006: 80). Yapma destanlarda kişisellik ağır basar. Şair, yakın tarihte toplumun yaşadığı ve toplum hafızasında derin izler bırakan herhangi bir olayı seçer, bunu kişisel yaratım gücünün süzgecinden geçirerek destan geleneğinin özelliklerini de kullanarak işler.

1.7. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma sahası ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ve veri analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

1.7.1. Araştırmanın Modeli

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin kişilik gelişimi açısından önemli bir kazanım olan kimlik edinme sürecinde yapma destanlardaki kahramanların rol ve model açısından incelenmesinin kimlik kazanmaya etkilerini tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden deneysel modeli kullanılmıştır. Bu model ile öğrencilerin ön test ve son teste verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri SPSS 15 programından istifade edilerek bulundu.

1.7.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Muş ilinin Bulanık ilçesinde eğitim görmekte olan ilköğretim II. kademe öğrencileri oluşturmaktadır. Muş ili Bulanık ilçesinde çeşitli okullarda okuyan 82'si kız, 58'i erkek olmak üzere 140 öğrenci, araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır.

Araştırmada konu alanıyla ilgili literatür taranmış, bu literatüre ve uzman görüşlerine dayanarak anket hazırlanmıştır. Bireylerden bilgi toplama yollarından birisi de ankettir.

Anket, belli bir konuda, bir evren ya da örnekleme oluşturan deneklere sorular yönelterek sistemli veri toplama tekniğidir. Ankette araştırılacak konunun toplum veya büyük grubun tüm üyelerine uygulanması zaman, maliyet ve emek bakımından güçlükler doğurur. Bu nedenle, toplum ya da grubu temsil edecek nitelikte bir "örneklem" seçilir. Örneklem, seçildiği bütünün küçük bir örneğidir (Eke ve Erol, 1998: 30).

Muş ili Bulanık ilçesindeki ilköğretim okullarının II. kademesindeki öğrencilerin söz konusu anketin uygulanması sonucu elde edilen veriler araştırmada kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan anket için test statics tablosunun sig (anlamlılık) değerinin 0,001olarak bulunmuştur. Bir test için hesaplanan test statics tablosunun sig (anlamlılık) değerinin 0, 005'ten küçük olması bu testin istatistiksel olarak anlamlı olması için yeterlidir. Bu sonuçlara göre yapılan anketin sig (anlamlılık) düzeyi yeterlidir.

Anket formu dört bölümden oluşmaktadır. I. bölümde metindeki kahramanın kişilik yönünden güçlü yönleriyle ilgili sorulara yer verilmiştir. II. bölümde metindeki kahramanın akademik ve zihinsel yönden bakımından güçlü yönleriyle ilgili sorulara yer verilmiştir. III. bölümde metindeki kahramanın sosyal bakımından güçlü yönlerine yer verilmiştir. IV. bölümde ise metindeki kahramanın eğitsel açıdan güçlü yönlerine yer verilmiştir.

Öğrencilere yöneltilen ankette 50 soru yer almaktadır ve bu soruların seçenekleri “evet, kısmen ve hayır” şeklinde hazırlanmıştır. Bu sorulara verilen cevapların yüzdelik ve frekans dağılımları yapılmış ve anket bu dağılımlara göre yorumlanmıştır.

1.7.3. Verilerin Toplanması ve Çözülmesi

Hazırlanan anketlerin uygulanması için, danışmanım Yard. Doç. Dr. Mehmet EROL'un kanalıyla Bulanık ilçesi Kaymakamlık Makamından gerekli izinler alınmıştır. Araştırma için geliştirilen öğrenci anketinin uygulanması 2010–2011 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada örnekleme oluşturan okullara anket formları dağıtılırken okul idarecileri ile görüşülmüş, araştırmanın amacı hakkında bilgilendirme yapılmış ve izin onayı okul idaresine ibraz edilmiştir.

Örnekleme oluşturan ilköğretim okullarına bizzat gidildi, öğrencilere önce ön test dağıtıldı, öğrenciler ön testlere cevap verdikten sonra ön testler toplanmıştır. Daha sonra tarafımdan sınıfta yapma destanlar çeşitli yöntem ve teknikler kullanılarak işlenmiştir ve ardından son test dağıtılmıştır. Öğrenciler son testi bitirdikten sonra uygulanan anket tarafımdan toplanmıştır.

Öğrencilere uygulanan anketlerdeki veriler istatistiksel işlemler yapmak üzere kodlanmıştır. Kodlanan veriler, bilgisayar yardımı ile SPSS 15 (Predictive Analysis Software) programına aktarılmıştır. SPSS paket programından yararlanılarak yüzde (%) ve frekansları (f) ortaya koyan tablolar ile grafikler hazırlanarak, tablo ve grafiklerden hareketle sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmamıza temel oluşturan anket soruları metindeki kahramanın kişilik, akademik ve zihinsel, sosyal ve eğitsel açıdan güçlü yönlerini bulmaya dönük başlıkları altında gruplandırılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri ve değişkenler arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla Wilcoxon ilişkili iki örneklem testi uygulanmıştır.

1.8. KAHRAMANLAR VE METİNLERİN İŞLENİŞİ

Her kahramanın kişilik özellikleriyle ilgili elli tane soru hazırlanır. Bu elli soru metindeki kahramanın kişilik özelliklerini ortaya çıkarmak için hazırlanmıştır. Metin işlenmeden önce öğrencilere ön test uygulanır, ön test uygulandıktan sonra metnin ön hazırlığı, metni okuma, metni anlama çalışmaları yapılır; sonra öğrencilere son test uygulanır.

1.8.1. Nene Hatun

1.8.1.1. Ön hazırlık

Öğrencilere Nene Hatun'un fotoğrafı gösterilir. Fotoğraftaki kadını tanıyıp tanımadıkları öğrencilere sorulur. Nene Hatun'un kim olabileceği, nasıl biri olduğu, neler yaptığıyla ilgili öğrenci görüşleri alınır. “ Kadınlarımızın yurt savunmasında ne gibi faydaları olmuştur?” sorusu öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerin bu soruya verdiği cevaplar dinlenilir.

1.8.1.1.1. Anahtar kelimeler

- Özgürlük
- Anne
- Emzirmek
- Vatan sevgisi
- Güzellik
- Esaret

Anahtar kelimelerinin anlamlarını öğrencilerin tartışarak bulmaları sağlanır.

1.8.1.2. Metnin okunması

Söz korusu yöntemi, bir şiir veya düz yazı bölümlere ayrılarak bir grup öğrenci tarafından birlikte okunur. Öğrenciler gruplara ayrılır. Metnin, öğretmen tarafından okunarak anlaşılması sağlanır (Ünalın, 2006, 78).

Metnin söz korusu yöntemiyle okunacağı söylenir. Metin bölümlere ayrılarak her gruba bir bölüm verilir. 1877- 1878 (93 Harbi) Osmanlı- Rus Savaşı'nı öğretmen anlatır ve öğretmen şiirin verildiği öğrenciyi işaret ettiği an, öğrenci şiiri okumaya başlar. Öğrencilere okuma etkinliği sırasında seslerini mekâna göre ayarlamaları, sözcükleri doğru telaffuz etmeleri, cümlenin anlamına ve noktalama işaretlerine dikkat ederek okumaları söylenir.

Öğretmen anlatmaya başlar:

Türk- Rus Harbi'nin kanlı ve karanlık günleriydi. 1877 yılı Kasım ayının 7'sini 8'ine bağlayan gece, civarda bulunan iki Ermeni köyünde gizlice harekete geçen kalabalık bir çete, sinsî yaklaşp Erzurum'un meşhur Aziziye Tabyası'na girmeyi başarmıştı. Tabyayı savunan bir avuç Türk askeri derin uykuda idi. Yataklarında bastırıldılar ve uykuda kılıçtan geçirildiler (www.biyografi.net).

Erzurum civarındaki Aziziye Tabyası, Ruslar tarafından işgal edilmişti. Orada bulunan Türk askerleri öldürülmüş, yalnız bir tanesi canını kurtararak Erzurum Cephesi komutanı Ahmet Muhtar Paşa'ya bu kara haberi getirmişti. Ahmet Muhtar Paşa, haberi işitir işitmez halktan yardım istedi. Erzurumlular genç, yaşlı, kadın ve erkek silaha sarıldılar. Elllerine tüfek, tırpan, satır, sopa, balta çeşidinden ne geçirdilerse, Paşa'nın bayrağı altında toplandılar (Uluçay, 1979: 343).

Öğretmen I. öğrenciye şiiri okuması için işaret verir, I. öğrenci "Kalkım Günü" adlı şiiri sözün ezgisine uygun olarak okur:

Kalkım Günü

Vurmuş kerpiç evlerin bağına dek
Aziziye Tabyası'nın yalazı
Kent sanki kalkım gününde
Anası, kızı, dedesi, gelini çılgınca haykırır durur
Delice ötüşür durur horozu, hindisi, tavuğu, kazı.

Düşman eline mi geçmiş kilidi yuvamızın
Haydin katılalım savaşa
Yürektir atadan kalma silah
Kazmaya, küreğe, kesere, tırpana yapışalım.
Sarılalım üvendereye, taşa

İçten dışa vuran korkunç parıltı
Ete kemiğe değer iken acının yaptığı iş
Erzurum tarihe direnmektedir.
Söylenceler anlatabilir ancak
Yükselmiş yerin altı gökyüzüne değmiş

(Y. (N. H. G.), s.5)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Erzurum yakınlarındaki Aziziye Tabyalarını Ruslardan geri almak için taş, kazma ve küreklerle hücumla geçen Erzurumlular arasında o da vardı. İki çocuklu yirmi yaşında genç bir kadındı. Çocuklarını evde bırakıp vatan ve namus yolunda düşmana karşı girilen kıyama o da katılmıştı (Gökdemir, 1985: 2636).

Öğretmen, II. öğrenciye şiiri okuması için işaret verir, II. öğrenci “Yurdana-Nene Hatun Görüntüsü-I” şiirini sözün ezgisine uygun olarak okur.

Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü-I

Nene Hatun daha gencecik,
 Komuş iki yavrusunu,
 Soluk soluğa gelmiş.
 Göz alıcı güzelliği gölgede kalıyor.
 Özgürlük güzellikten bile güzelmiş.
 Ulusun tutsaklığa sığınmamasıdır bu destan.
 Yediden yetmişe hepsi paydaşlılar tek tek.
 Ölen yiğitler tanıgımız,
 Bu destan gerçeğin 1/ 1.000.000 ölçeğindedir.
 Nene Hatun görüntüsüyle söylenecek.

(Y. (N. H. G.), s.6)

Öğretmen, kaldığı yerden devam eder:

Masanın üzerinden satırı kapmasıyla kapıdan dışarı fırlaması bir oldu. O da çalgınca Aziziye’ye doğru koşmakta olan kadınlı erkekli, taşlı sopalı kalabalığın arasına karıştı (www.biyografi.net).

Öğretmen, III ve IV. öğrenciye şiiri okuması için işaret verir, III. öğrenci “Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü-II” şiirini; IV. öğrenci “Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü-III” şiirini okur:

Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü-II

Kara uykusuna yansırken
 Kara uykusuna sarı acısı yansırken
 Uyanıverdi
 Gözyaşlarından.

Dev elli,
 Avularında dev üstü dev bir nacak...
 Dev ayaklı,
 Adımlarında dev üstü dev bir Palandöken...

Yurt uğruna can verenlerle ısınmıştı yer.
 Öylesin ulaştı ki,
 Öylesin vurdu ki yürek boyu,
 Böldü karşısındakini 1878'e!

(Y. (N. H. G.), s.14)

Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü-III

Çok bakışlıydı,
 Çok solukluydu,
 Çok sesliydi,
 Çok başlıydı o.

Nerden çıktı diye?
 Şaşakaldılar!
 Nerden mi çıktı?
 Ellerinden çıktı Nene Hatun.

(Y. (N. H. G.), s.15)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Aziziye'ye yerleşmiş olan Moskof, tabyaya yaklaşmakta olanlara karşı yaylım ateşine geçince bir hayli Erzurumlu kırıldı. Onların kırılışını görmek, ayakta kalabileni büsbütün şahlandırmış ve tabyanın demir kapılarına gülle gibi yüklenen kalabalık bir anda içeri doluvermişti. Demir kapılar bile dayanamamıştı bu olağanüstü iman karşısında (www.biyografi.net).

Öğretmen, V. öğrenciye işaret verir, V. öğrenci "Yurdana-Nene Hatun Görüntüsü-IV" şiirini okur:

Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü-IV

Çocuklar savaşlarda,
 Oraya yaklaşır.

Yavaş yavaş belki çabucak,
 Yurdun toprağına dönüşür sessiz.
 Analar yalaz günler erişti mi?
 Bütün çocuklarıyla oraya yaklaşır,
 Boy boy, boy boy.
 Yurdun toprağına dönüşür sessiz.

(Y. (N. H. G.), s.27)

Aziziye’de boğaz boğaza kanlı bir dövüş başladı. Balta, tırpan, kazma ve sopası olmayan pençeleriyle Moskof’un gırtlığına yapıştıyordu. O toplu tüfekli ordu, tam bir bozguna uğramıştı bu şahlanış karşısında (www.biyografi.net).

Öğretmen, VI ve VII. öğrenciye işaret verir, VI. öğrenci “Yurdana-Nene Hatun Görüntüsü-V” şiirini okur; VII. öğrenci “Yurdana’yı Görenler” şiirini okur:

Yurdana-Nene Hatun Görüntüsü-V

Anamız Allah Allah der iken
 Ne olur?
 N’olacak?
 Dağlar anaların duası olur.

Anamız yürüye yürüye
 Ne olur?
 N’olacak?
 Dağlar anaların adımları olur.

Anamız çağıra çağıra
 Ne olur?
 N’olacak?
 Dağlar ayağa kalkar.
 Dağlar anaların oğulları olur.

(Y. (N. H. G.), s.28)

Yurdana'yı Görenler

3 kat büyümüşü hepsi:

Bakışı 1 adam,

Eli 1 adam,

Ayağı 1 adam.

300 kat büyümüşü:

Bakışı 100 adam,

Eli 100 adam,

Ayağı 100 adam.

3000 kat büyümüşü hepsi.

(Y. (N. H. G.), s.36)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Adı Nene idi taze gelinin. O günden sonra o da bütün Erzurum'un tanıyıp saydığı kişiler arasına katıldı. Doksan sekiz yıllık ömrü boyunca bütün Erzurumlulara Moskof'un Aziziye'de nasıl tepelenişini anlattı. Fakat kendinden birkaç kelimeyle bahsetti (www.biyografi.net).

Öğretmen, VIII. öğrenciye işaret verir, VIII. öğrenci "Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü- VI" şiirini okur:

Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü- VI

Nedir bu karanlıkta,

Nene Hatun'u ayağa kaldıran?

Yıldız anası olmak.

Yurdun,

Yarısı gitmiş elden, yarısı gitmek üzere.

Yüceler yası olmak.

Nice damın ha taş ha kerpiç,

Bulguru, fasulyası, yoğurdu,

Yatağı, yorganı, tenceresi, tası olmak

Nedir,
Nene Hatun'u kiliminden ayağa kaldıran?
Palandöken'in yeşili alı karası olmak.

(Y. (N. H. G.), ss.34-35)

Öğretmen kaldığı yerden devam eder:

Ölümünden bir yıl önce kendisini ziyaret eden NATO'da görevli bir subayın bir sorusuna:” O zaman vazifemi yapmıştım. Bugün de ilerlemiş yaşıma rağmen aynı hizmeti, daha mükemmeliyle yapacak güç ve heyecana sahibim.” cevabın vermişti. Öğretmen, IX. öğrenciye işaret verir, IX. öğrenci “Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü- VII” şiirini okur:

Yurdana- Nene Hatun Görüntüsü- VII

Kara toprak, kara kuşun kanadı,
Kara toprak dallarda kımıldar, aha!

Alinyazısından dışarı çıkmış gövdeler.
Yöreyi kapsamış eller ayaklar, aha!

Parlar, gecedен kalma sessizlik.
Ova bayır son sözü haykırır, aha!

Geçmişle geleceğin buluşmasıdır bu.
Ölü diri birbirini kutlamaktadır, aha!

Nene Hatun Yurdana'yı andırır şimdi dimdik.
Özgürlüğü emzirir yeniden, aha!

(Y. (N. H. G.), s.39)

Öğretmen, metnin okuma çalışmasını bitirir; metni bir kere daha aynı şekilde okutur.

1.8.1.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Okurken anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Okuma sonrasında anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce

ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.1.4. Metni anlama ve yorumlama

Metni anlama ve yorumlama kısmında yapılandırmacı öğretim yöntem ve tekniklerinden çıkarım yapma tekniğine başvurulur.

“Çıkarım yapma, bir metinde ve konuşmada açık olmayan, açıkça verilmeyen ya da söylenmeyen bilgileri bulmak için yürütülen düşünme biçimidir. Çıkarım yapma zihinsel işlemleri içerir. Zihinsel becerileri üst düzeyde geliştirmeye katkı sağlayan bir tekniktir. Metinde sunulan ipuçlarından hareket edilerek inceleme, sorgulama, tahmin etme, araştırma, ilişkilendirme vb. işlemler yapılarak verilmeyen bilgileri keşfetme söz konusudur. Bilinen veya açıkça verilen bilgilerin açıklanması değildir. Hayal ederek değil verilen ipuçlarından hareket edilerek çıkarım yapılır.

Yazarın söylemediklerini metindeki anlamlardan yola çıkarak çıkarım yapmak, metni anlamaya katkı getirmektedir. Çünkü yazarı her şeyi metinde söylemesi hem imkânsız hem de gereksizdir. Yazar hikâyede geçen her şeyi anlatmaz. Okuyucuya da düşünecek birçok yön bırakır. Böyle durumlarda öğrencilere metnin ötesine geçme ve çıkarım yapma öğretilmelidir (Güneş, 2007: 282)”.

“Öğretmen öğrencilere çıkarım yapma tekniğini öğretmek için önce yüksek sesle bir düşünme modeli sunmalıdır. Daha sonra metinle ilgili verilen ipuçlarını yorumlamalı, aynı işlemi öğrencilere yaptırmalıdır. Ardından hangi ipuçlarından hareket edilerek çıkarım yapılabileceğini sormalı ve çıkarım yapılabilecek ipuçlarını buldurmalıdır. Daha sonra öğrenciler metinde verilen bilgileri doğrulamalı ve ipuçlarından hareketle çıkarımlar yapmalıdır. Ayrıca öğrencilere dokuz türde çıkarım yapılabilecek öğeler sunulmalıdır. Bunlar: (Güneş, 2007: 283)”

- Zaman (Hangi an, devir, günün hangi zamanı, mevsim, yıl, ... olay geçiyor?)
- Yer (Nerede, hangi fiziki ortamda, ülkede, binada, sokakta vb. olay geçiyor?)
- Olay/ Kişi (Hangi olay gerçekleşti? Bunu kim yaptı? Konuşan kişi ne yaptı?)
- Eşya (Hangi eşyalar sorun oldu?)
- Grup (Hangi eşyalar gruplanabilir? Kelimeler hangi isim altında toplanabilir?)
- Araç (Kişiler hangi araçlardan yararlanıyorlar? Bu eşyalar ne işe yararlar? Bunlarla ne yapılır?)
- Neden/ Sonuç (Bunun sonucu ne oldu? Bu sonucun nedeni ne?)
- Sorun/Çözüm (Hangi sorun çözüldü? Bu sorun nasıl çözülür?)
- Duygular/ Tutumlar (Kişilerin tutumu ne? Kişiler hangi duygular içinde?)

Öğrencilere yedi türde çıkarım yapabilecekleri öğeler sunulur:

1. Zaman:

Olay hangi zamanda meydana geliyor?

2. Yer:

Olay nerede meydana geliyor?

Olayın meydana geldiği fiziki ortam nasıl?

3. Olay:

Rusların gerçekleştirdiği olay nedir?

Gerçekleşen olayı halka kim haber veriyor?

Halkın tepkisi ne oluyor?

Nene Hatun, bu olay karşısında ne yapıyor?

Rusların gerçekleştirdiği olay nasıl sonuçlanıyor?

4. Kişi:

Metinde kim ön plana çıkartılıyor?

Metindeki kişiyi, diğer mücadele edenlerden ayıran temel özellik nedir?

Şair, Nene Hatun'u neye benzetiyor?

Metinden hareketle Nene Hatun'un kişilik özellikleri nelerdir?

5. Araç:

Ruslar hangi araçlardan yararlanıyorlar?

Bu araçlar ne işe yararlar?

Bunlarla ne yapılır?

Erzurum halkı, hangi araçlardan yararlanıyor?

Bu araçlar ne işe yararlar?

Erzurumlular bu araçlarla ne yapıyorlar?

6. Neden- sonuç:

Erzurum halkı neden ayaklanıyor?

Nene Hatun'un iki yavrusunu bırakmasının sebebi nedir?

Erzurum halkının sonuca ulaşmasını sağlayan en büyük etken nedir?

7. Sorun- Çözüm:

Çözülen sorun nedir?

Bu sorun nasıl çözüldü?

Bu sorun başka bir şekilde çözülebilir miydi?

8. Duygular/ Tutumlar:

Nene Hatun'un tutumunu doğru buluyor musunuz? Niçin?

Nene Hatun, hangi duygular içindedir?

Nene Hatun'un yerinde olmak ister miydiniz?

Nene Hatun'un yerinde siz olsaydınız, ne yapardınız?

Nene Hatun'un kahraman olmasını sağlayan özellikler nelerdir?

Sizce Nene Hatun nasıl bir kişilik özelliğine sahiptir?

Siz de Nene Hatun gibi olacağınıza inanıyor musunuz?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Nene Hatun'la ilgili son test dağıtılır.

1.8.2. Elif Bacı

1.8.2.1. Ön hazırlık

Öğrencilerin birikimlerini yoklamak, onları metne hazırlamak amacıyla aşağıdaki sorular sorulur:

1. Kurtuluş Savaşı hakkında neler biliyorsunuz?
2. Ailenizde veya çevrenizde gazi var mıdır? Onlarla konuşma, savaşta yaşadıklarını dinleme fırsatınız oldu mu?
3. Kurtuluş Savaşı'nda kadınlarımız, ne gibi fedakârlıklar göstermiş, kadınlarımızın yurt savunmasında ne gibi katkıları olmuştur?

Yukarıdaki sorulara öğrencilerin verdikleri cevaplar dinlenilir ve gerekli yerlerde dönüt yapılır.

1.8.2.1.1. Anahtar kelimeler

- Mustafa Kemal
- Kağrı
- Mermi
- Öküz
- Mehmetçik sevgisi

1.8.2.2. Metnin okunması

Metnin söz korosu yöntemi ve tahmin ederek okuma yöntemiyle okunacağı söylenir.

Tahmin ederek okuma, öğrencilere metinde geçen bazı kelime ve ifadelerin metnin hakkında fikir verebileceği açıklanır. Tahmin ederek okuma çeşitli yollarla yapılabilir:

1. Metnin verilen kısmını öğrenciler tarafından okunur. Öğretmen, öğrencilerden “metinde gelişen ve gelişebilecek olayları” iki ayrı sütuna listelemelerini ister. Metnin kalan bölümü öğretmen tarafından okunduktan sonra metindeki olayların nasıl sonuçlandığı ayrı bir sütuna yazılır. Bunun için öğrencilere her bölümle ilgili düşüncelerini yazmaları için üç sütundan oluşan çalışma kâğıdı verilir.
2. Öğretmen metnin bir kısmın sesli okur. Öğrencilerde merak uyandıran ifadeler ve bunlarla ilgili sorular tahtaya yazılır. Metnin devamında soruların cevapları buldukça üstleri çizilir.
3. Öğretmen, öğrencilerden metni okumaya başlamadan önce, metnin başlığı ve görsel unsurlardan hareketle metnin içeriğine yönelik tahminlerde bulunmalarını ister. Sesli okuma sırasında duraklamalar yaparak “Sizce bundan sonra ne olabilir?”, “Metnin devamında olayların tahmin ettiğiniz gibi gelişmesinin sebebi nedir?” gibi sorularla öğrencinin dikkatini metne yoğunlaştırır (Taş ve Karakuş, 2007: 27).

Şiir öğretmen tarafından altıncı bölüme kadar okunur. Altıncı bölümden sonrasını tahmin etmeleri istenir ve öğrencilere biraz zaman verilir.

Öğrenciler biraz düşünme vakti verildikten sonra, öğrencilerin hepsine söz hakkı verilir; her öğrenci tahmin ettiği kısmı hikâyeleştirerek anlatır. Öğretmen, öğrencilerin cevaplarını dinledikten sonra şiirin devamını okur.

Öğretmen, şiirin devamını okuduktan sonra öğrencileri yedi gruba ayırır, şiirin her bir bölümünü bir gruba dağıtır. Öğrencilerin okuma sırasında sesini ve beden dilini etkili kullanmalarını, kelimeleri doğru telaffuz etmelerini, sözün etkisine dikkat ederek gerekli yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yaparak akıcı bir şekilde okumalarını ister.

Öğretmen, şiiri söz korosu yöntemine uygun bir biçimde gruplara okutur:

Mustafa Kemal’in Kağnısı

Yediyordu Elif kağnısını,
Kara geceden geceden.
Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu,
Uzak cephelerin açıştıydı gıcırtilar,
İnliyordu dağın ardı, yasla
Her bir heceden heceden.

Mustafa Kemal'in kağnısı derdi kağnısına,
 Mermi taşırdı öteye, dağ taş aşardı.
 Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik,
 Nam salmıştı asker içinde.
 Bu kez yine herkesten evvel almıştı yükünü,
 Doğrulmuştu yola önceden önceden.
 Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif,
 Yemezdi, içmezdi, yemeden içmeden onlar,
 Kocabaş, çok ihtiyardı, çok zayıftı
 Mahzundu bütün bütün Sarıkız yanı sıra.
 Gecenin ulu ağırlığına karşı
 Yeğniktiler, inceden inceden.

İriydi Elif kuvvetliydi kağnı başında,
 Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri.
 Kınalı ellerinden rüzgâr geçerdi daim.
 Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına.
 Alın yeşilini kapmıştı, geçirmişti
 Niceden nicelden.

Durdu birdenbire, Kocabaş, ova bayır durdu.
 Nazar mı değdi göklerden ne,
 Dah etti, yok.
 Dahha dedi gitmez.
 Ta gerilerden başka kağnılar yetişti geçti gacur gucur.
 Nasıl durur Mustafa Kemal'in kağnısı
 Kahroldu Elifçik, düşünceden düşünceden.

Aman Kocabaş, ayağını öpeyim Kocabaş,
 Sür beni, öldür beni, koma yollarda beni.
 Geçer, götürür ana, çocuk, mermisini askerciğin.
 Koma yollarda beni, kutun köpeğin olayım.
 Bak hele üzerimden ses seda uzaklaşır,
 Düşerim gerilere iyceden iyceden.
 Kocabaş yığıldı çamura,

Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar,
 Örtüldü gözleri örtüldü hep.
 Kalır mı Mustafa Kemal'in kağnısı bacım,
 Kocabaş'ın yerine koştu kendini Elifçik
 Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden.

(B. S. I: İ. , ss.97-98-99)

1.8.2.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Okurken anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Okuma sonrasında anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.2.4. Metni anlama ve yorumlama

Öğrencilere metni anlama, yorumlama ve yeniden yapılandırmaya yönelik aşağıdaki sorular yöneltilir:

1. Elif kağnısına hangi ismi veriyor, bunun sebebi ne olabilir?
2. Şair, Kocabaş ve Sarıkız'ı nasıl tanıtıyor?
3. Şiirde Elif nasıl tanıtılmış, Elif'in sizce en belirgin özelliği nedir?
4. Kocabaş'ın durması, Elif'i niçin korkutuyor? Elif bu korkusunda haklı mı?
5. Elif'in yerinde siz olsaydınız bu sorunu aşmak için ne yapardınız?
6. Elif'in karakteristik özellikleri nelerdir?
7. Elif'in karakteriyle örtüşen taraflarınız nelerdir?
8. Bu şiirde en çok hangi bölüm sizi etkiledi? Niçin?
9. Son bölümden hareketle Elif'in temel özelliği nedir? Elif'in yerinde siz olsaydınız ne yapardınız?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Elif Bacı ile ilgili son test dağıtılır.

1.8.3. Alpaslan

1.8.3.1. Ön hazırlık

Öğrencilerin birikimlerini yoklamak, onları metne hazırlamak amacıyla aşağıdaki sorular sorulur:

1. Malazgirt Savaşı hakkında ne biliyorsunuz?

2. Bu savaşın en önemli sonucu nedir?
3. Bu savaşın kahramanını ölümsüz yapan nedir?

1.8.3.1.1. Anahtar kelimeler

- Hoşgörü
- Merhamet
- Mücadele
- Yiğitlik
- İstikbal
- Özgürlük
- İnsan sevgisi

Anahtar kelimelerinin anlamlarını öğrencilerin tartışarak bulmaları sağlanır.

1.8.3.2. Metnin okunması

Öğretmen, metni okutmak için söz korusu yöntemi, tahmin ederek okuma ve okuma tiyatrosu yöntemlerinden yararlanır.

Okuma tiyatrosu, öğrencilerin metnin yapısını, dilini ve metinde yer alan şahıs ve varlık kadrosunun özelliklerini anlamalarını sağlamak amacıyla yapılan okuma türüdür.

Metin okunduktan sonra diyaloglara dönüştürülerek tiyatro metni haline getirilir. Metnin içeriğiyle ilgili değişiklik yapılmaz, konuşma cümlelerinden ve olaylardan hareketle diyaloglar oluşturulur (Ünalın, 2006: 70).

Öğretmen, hangi öğrencilerin şiirleri okuyacağını önceden belirler.

Öğretmen, 1071 Malazgirt Savaşı ve Alpaslan ile ilgili bilgileri anlatmaya başlar:

1071 yılına doğru Bizans zor günler yaşamaktadır. Batıda Normanlar İtalya'yı ele geçirmek üzeredir. Doğudan Selçuklu Türkleri Anadolu'nun fethine başlamıştır. Bu sırada Bizanslılar hükümdarlık tacını, imparatorluğun en deneyimli generali Romanos Diogenes'e giydirir. Bizans hükümdarı Türkleri Anadolu'dan çıkarmak amacıyla Norman, Slav, Gürcü, Abhaz, Ermeni, Oğuz ve Peçeneklerden oluşan ordusuyla Doğu Anadolu'ya yönelir (Yeşilyurt, 2010: 250).

Sınırların tehdit altında olduğunu hisseden Alpaslan onun karşısına daha küçük, ama daha kararlı kuvvetlerle çıkmak üzere harekete geçti (Roux, 2008: 213).

Sultan Alpaslan 26 Ağustos 1071 Cuma günü Selçuklu askerleriyle hep birlikte namaz kıldı. Daha sonra secdeye kapanarak:

- Ya Rabbi! Seni kendime vekil yapıyor, azametinin karşısında yüzümü yere sürüyor ve senin uğrunda savaşıyorum. Ey Allah'ım! Niyetimin halistir, bana yardım et. Sözlerimde hilaf varsa beni kahret, dedikten sonra askerlerine:

- Burada Allah'tan başka sultan yoktur. Emir ve kader tamamıyla onun elindedir. Bu sebeple benimle birlikte savaşmakta veya savaşmamak için uzaklaşmakta serbestsiniz dedi. Kendisinden ayrılmayacaklarını bildiren askerleriyle helalleşen Alpaslan beyaz bir elbise giydi, eski Türk geleneğine göre atının kuyruğunu bağladı, ok ve yayını bırakıp kılıç ve topuzunu aldıktan sonra atına bindi ve:

-Ey askerlerim! Eğer şehit olursam bu beyaz elbise kefenim olsun. Melikşah'ı yerime tahta çıkarınız ve ona bağlı kalınız! Vasiyetinde bulundu (Çetin, 2010: 107-108).

Öğretmen, I ve II. öğrencilere şiirlerini okumaları için işaret verir, I. öğrenci sözün ezgisine uyarak "Ak Giysi" şiirini okur; II. öğrenci sözün ezgisine uyarak "At Kuyruğu Çiçeği" şiirini okur:

Ak Giysi

Yine gürlledi Alpaslan,
Veriniz bana giysimi.
Ne olursa olsun,
Ak olsun.

Ve verdiler geçmişi.
Giymedi o.
Hayır, dedi ne olursa olsun,
Uyanmak olsun.

Verdiler ertesi günü, Alpaslan giymedi.
Yere attı birdenbire.
Haykırdı: Ölüm mölüm ne olursa olsun,
Daha uzak olsun.

(M. U. , s.34)

At Kuyruğu Çiçeği

Çekti önüne,
Atını Alpaslan.
Kuyruğu dönük güne.

Yalaz parmaklarıyla taradı bir,
Ak kıllarını,
Ak geleceklerle dinç,
Avuçları değerken bir ışık türküsüne.

İçinden parladı gerçek.
Sığınsın istedi,
Yarının güneşleri yarının ovasından,
Dağlarından artık,
Sığınsın çiğnediğimiz düne.

Bağladı atının kuyruğunu.
Yaptı bir topuz.
Ölümü ölüme doladı Alpaslan.
Ölümü- Ölüme,
Göre- Görüne.

(M. U. , ss.35-36)

Öğretmen bu iki şiirle ilgili sınıfa çeşitli sorular sorar:

1. Alpaslan giysinin ak olmasını neden istiyor?
2. Alpaslan'ın geçmişi giymemesi ne anlama geliyor?
3. Alpaslan'ın atının kuyruğunun bağlamasının sebebi nedir?

Öğretmen, öğrencilere söz hakkı verir, onların verdikleri cevapları dinler; gerekli yerlerde kendisi de verilen cevaplarda eksik hususları tamamlar veya cevabı pekiştirir.

Öğretmen, kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Bizans ordusunun yeterince kendi karargâhlarından uzaklaştığını ve Selçuklu ordusuna yaklaştığını gören Alpaslan genel saldırı emrini vermiş ve Bizans

imparatoru ve ordusu kısa sürede Türk atlıları tarafından çembere alınmıştır (Türkeş-Günay, 2007: 233-234).

Öğretmen, III. öğrenciye işaret verir, III. öğrenci “26 Ağustos Sürdük Atlarımızı” şiirini okur:

26 Ağustos Sürdük Atlarımızı

Sürdük atlarımızı,
Üstüne.
Üç yüz binin,
Atıldık sağlı sollu.

Damar damar yarıldı,
Gökyüzü,
Allığından
Varırken Tanrısına.

Bir şehit gökçe yollu,
Her gören
Taş kesildi.
Ulu görkemimizden:

Atlar dört başlı işte,
Yiğitler sekiz kollu.

(M. U. , s. 43)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Bizans ordusunda bulunan Oğuzlar ve Peçenekler karşılarında kendi dillerini konuşan ve kendi soylarından olan Alp- Arslan’a bağlı Türkmenlerini görünce onların tarafına geçerler (Yeşilyurt, 2010: 251).

Savaşın Selçukluların kontrolüne girdiğini gören yedek kuvvetler geri çekilirken Ermeni güçleri de savaş alanını terk etmişlerdir. 26 Ağustos 1071 Cuma akşamı Bizans/Doğu Roma ordusu yok edilmiş ve imparator Romanes IV. Diogenes, yaralı olarak esir alınmıştır.

Öğretmen, anlatmaya ara verir ve öğrencilere şu soruyu sorar:

- Siz Alpaslan'ın yerinde olsaydınız esir aldığınız Bizans imparatoruna ne yapardınız?

Öğretmen, öğrencilerin cevaplarını dinler. Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Malazgirt meydanındaki mücadeleden yenik çıkan imparator, Sultanın huzuruna getirildiğinde, utancından başını kaldıramıyordu. Sultan Alpaslan, nezaketle kabul edip oturttu, gönlünü aldı.

Öğretmen, IV. öğrenciye işaret eder, IV. öğrenci sözün ezgisine dikkat ederek “Bağışlama-I” şiirini okur:

Bağışlama-I

Ben seni bağışladım.
Ben seni bağışladım,
Sürerken ağustos gökyüzünü
Boy atarken
Bütün otlar, ağaçlar
Sürülürken kış ekimine toprak,
Onları anla diye
Yaşamı bağışladım.

(M. U. , s.79)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Diyojen, muharebe öncesi, muazzam ordusunun Türkleri muhakkak yeneceğine inandığını itiraf etti. Sultan Alpaslan:

- Eğer zafer sizin olsaydı, bana ne yapardın?

Diyojen, öldürteceğini açıklayamadı. Kamçıldım cevabını verdi.

Alpaslan:

- Benim size ne yapacağımı düşünüyorsunuz?

Diyojen:

- Ya öldürtürsünüz ya da İslam memleketlerinde bir esir gibi dolaştırır, süründürürsünüz. Belki de... Belki de affedersiniz, dedi.

Alpaslan, yenilgiye uğramış bir insanı daha da küçük düşürmek istemedi ve onu affetti.

Öğretmen, V ve VI. öğrenciye işaret ederek “Bağışlama- II ve Bağışlama- III “ şiirlerini okumalarını istedi. Öğrenciler sözün ezgisine uyarak şiirleri okurlar.

Bağışlama-II

Git Diogenes haydi,
De ki yurduna ses ses
Ben Alpaslan’ı yok edecektim ovasından dağına dek
O beni yok etmedi.

Kocaman yapılarına,
De ki:
Biridir yaklaşan
Sevgisi gökyüzü.

(M. U. , s. 80)

Bağışlama-III

Atlar insanları sever,
At gibi sevdim seni.

Atlar uzakları sever,
Upuzundum.

Atlar çoğulu sever,
Çoğalmıştır uluslar uluslarla hep.

Atlar,
Bağışlar duyuyor musun geçtiği atları.

(M. U. , s. 81)

Öğretmen, Alpaslan ile Diyojen arasındaki diyalogu sınıfta kimlerin dramatize edebileceğini sorar. Rol almak isteyen öğrencilerden iki öğrenci seçilir. Seçilen öğrenciler, Alpaslan ve Diyojen arasındaki diyalogu sınıfta başarılı bir şekilde canlandırır; öğretmen öğrencilere teşekkür eder ve yerlerine oturmalarını söyler.

1.8.3.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Okurken anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Okuma sonrasında anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.3.4. Metni anlama ve yorumlama

Öğrencilere metni anlama, yorumlama ve yeniden yapılandırmaya yönelik aşağıdaki sorular yöneltilir:

1. Alpaslan, Diyojen'i niçin bağışlamıştır?
2. Kendisini öldürmek isteyen birinin yaşamını affetmesi Alpaslan'ın hangi özelliğini gösterir?
3. Alpaslan'ın, Diyojen'in yaşamını affetmesini doğru buluyor musunuz?
4. Alpaslan merhamet duygusuna sahip biri midir? Merhamet duygusuna sahip olduğunu nereden anlıyorsunuz?
5. Alpaslan kibirli biri midir?
6. Şair: "Atlar insanları sever/ At gibi sevdim seni." mısralarıyla neyi anlatmak istiyor?
7. Şiirden hareketle Alpaslan'ın kişilik özelliklerini söyler misiniz?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Alpaslan'la ilgili son test dağıtılır.

1.8.4. Fatih Sultan Mehmet

1.8.4.1. Ön hazırlık

Öğretmen, bütün öğrencilerin dikkatini derse çekmek için Fetih Marşı'nı okur. Fetih Marşı'nı okuduktan sonra öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltilir:

1. Fatih Sultan Mehmet hakkında ne biliyorsunuz?
2. Fatih Sultan Mehmet'e "Fatih" unvanının verilmesinin sebebi nedir?
3. Fatih Sultan Mehmet'in en büyük başarısı nedir?
4. İstanbul'un fethi tarihin akışını nasıl etkilemiştir?

Öğrencilerin yukarıdaki sorulara verdikleri cevaplar dinlenilir, cevapların eksik kısımları tamamlanır ya da cevaplar pekiştirilir.

1.8.4.1.1. Anahtar kelimeler

- Fetih
- İstanbul
- Fatih Sultan Mehmet
- Gemi

Anahtar kelimelerinin anlamlarını öğrencilerin tartışarak bulmaları sağlanır.

1.8.4.2. Metnin okunması

Öğrencilerin okuma ve birlikte çalışma becerilerini geliştirmek amacıyla onlara metin, söz korosu yöntemiyle okutulur.

Öğretmen, metni bir kez sesli okur. Ardından öğrencileri şiirin dördlük sayısına göre gruplara ayırıp her gruba bir dördlük okutulur.

Öğrenciler sözün ezgisine dikkat ederek, akıcı bir şekilde, kelimeleri doğru telaffuz ederek okurlar.

Fetih Davulları

Beş yüz davul

Sallanır bir fetihle gök, yer.

Beş yüz davul

Doğudan batıya haber.

Beş yüz davul

Tarihin sessizliğiyle beraber.

Beş yüz davul

Doğruya, güzele, iyiye der.

Beş yüz davul

Yeni bir devirden yeni bir insana sevgiler.

Beş yüz davul

Beş yüz davul varlığı ilan edip gider.

(İ. F. D. , s.17)

Sultan Mehmet'in Gemileri

Bir sabah ferman ile uyandık İstanbul kıyılarında,

Bir sabah duyuldu Sultan Mehmet:

- "Gemilerim karadan yüzdürülsün!"

Dağlar taşlar inledi:

- "Emret!"

Kızaklarla yarıldı yer ufuklarca,

Saçıldı zümrüt göklere, gümüş böceklere merhamet.

Acayip pınarlardan, meçhul koruluklardan geçtik,

Zamanımızla durdu iki yanda,

Geçmiş devirler sed sed.

Çektik süslü kadirgaları binlerce kişi,

Morarmış omuzlarımızda sanki bir demet.

Sanki bahçeler genişliyordu kopardıklarımızla,

Sanki bizimle yürüyordu,

Kısmet.

Balta gürültüleri değil, kazma sesleri değil,

Masallarca bir cümbüş yapıyordu arzu ve kuvvet.

Tarihin bir musiki gibi aktığı yerde,

Sustu bütün ormanlar, bütün kuşlar;

Civarda bir dehşet.

Rüzgâr esmeden, karanlık ilerlemeden,

Vardı yelkenlerimizde simsiyah bir hareket.

Uzaklıklar uçuşuyorlardı Bismillahlarla,

Yere büyük bir güç ekiliyordu;

Vardı ellerimizden bereket.

O fecir vakti nasıl doluydu içimiz,

Akıyordu güneşten nesil nesil akıbet.

Bir yeni imanla büyüyorduk, eskiler üstünde,

Ne kadar canlıydık,

Bütün insanlara nispet.

Gıcırdıyordu filikalar, azametten, yağlı yollarda,
 Asırlardan asırlara davet
 Biz insan kardeşlerinin denizler aşan oyunu önünde, etraftan,
 Cümle hayvanlar çığırıyorlardı,
 Saadet saadet.

İlk defa, bu koca dünyada,
 Bir şey aşikâr oluyordu bütün milletlere ibret.
 Tabiat üzerinde açan kuvvet gülü;
 Allah'ın toprağı geçit veriyordu,
 Türk'ün koluna hürmet.
 İniverdik Haliç'in kıyısına, bir seher
 Yarattı altın mucizesini geceler süren gayret.
 Bir zaferin yeni devir açan parıltısında,
 Alinyazısını yazıyordu,
 Sultan ve devlet.

İNiverdik uyumuşları önüne, karadan, gemilerle,
 Kesildiler serapa nur, serapa hayret.
 Açıldı onlara Doğu'dan,
 Bize Batı'dan,
 Ebediyet.

(İ. F. D. , ss.44-45-45-47)

1.8.4.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Okurken anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Okuma sonrasında anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.4.4. Metni anlama ve yorumlama

Metni anlama, yorumlama ve yeniden yapılandırmaya yönelik aşağıdaki sorular öğrencilere sorulur:

1. Metnin kahramanı kimdir?

2. Metindeki olay nedir? Olay nerede geçiyor? Olay ne zaman gerçekleşiyor?
3. İstanbul'u fethetmek için Fatih Sultan Mehmet'in aklına nasıl bir çare gelmiştir?
4. İstanbul'u fethedecek olsaydın, siz nasıl bir yola başvururdunuz?
5. Fatih Sultan Mehmet, çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?
6. İstanbul'u fethetmek neden sadece Fatih'e nasip olmuştur?
7. Fatih Sultan Mehmet Han, azimli ve kararlı biri mi? Bu özelliğe sahip olduğunu nereden anlıyorsunuz?
8. Okuduğunuz metinden hareketle Fatih Sultan Mehmet'in kişilik özellikleri nelerdir?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Fatih Sultan Mehmet'le ilgili son test dağıtılır.

1.8.5. Mustafa Kemal Atatürk

1.8.5.1. Ön hazırlık

Öğrencilerin birikimlerini yoklamak, onları metne hazırlamak amacıyla aşağıdaki sorular sorulur:

1. Önemli insanların hayat hikâyelerini bilmek niçin önemlidir?
2. Atatürk, hayatı boyunca en çok niçin mücadele etmiştir?
3. Türkiye Cumhuriyeti'ni sonsuza dek yaşatabilmek için neler yapmalıyız?

Aşağıdaki özdeyiş tahtaya yazılır ve öğrencilere özdeyişle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri söylenir:

“Türk, esaret kabul etmeyen bir millettir. Türk milleti esir olmamıştır. Ben gerektiği zaman en büyük hediyem olmak üzere Türk Milletine canımı vereceğim.”

(Mustafa Kemal Atatürk)

1.8.5.1.1. Anahtar kelimeler

- Mücadele
- Kararlılık
- İleri görüşlülük
- Vatan sevgisi
- Liderlik
- Yenilikçi

- Uygarlık

Anahtar kelimelerinin anlamlarını öğrencilerin tartışarak bulmaları sağlanır.

1.8.5.2. Metnin okunması

Öğretmen, metnin söz korusu yöntemiyle okunacağını söyler ve öğrencilere okuyacakları şiirler dağıtılır.

Öğretmen anlatmaya başlar:

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na katılması üzerine İngiltere ve Fransa, Osmanlı'yı savaş dışı bırakmak, Rusya'ya yardım etmek amacıyla Çanakkale'ye bir donanma gönderdi. 18 Mart 1915'e kadar deniz savaşları devam etti. İtilaf devletleri, denizden Çanakkale'yi geçemeyince 25 Nisan 1915'te Gelibolu'ya asker çıkardı. Bu tarihten sonra Gelibolu'da kara savaşları başladı. Arıburnu, Conkbayırı, Anafartalar'da büyük başarılar elde eden Mustafa Kemal, Osmanlı Devleti'nin bu cephedeki savaşı kazanmasında önemli rol oynadı. (İnkılap Tarihi Kılavuz Kitabı, 2009: 81)

Mustafa Kemal'in Anafartalar Savaşı'nda verdiği şu tarihi emir savaşın kaderini belirlemiştir:

“Size ben taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar geçebilir.” (İnkılap Tarihi Kılavuz Kitabı, 2009: 82)

Öğretmen, I. öğrenciye işaret verir ve I. öğrenci “Mustafa Kemal” şiirini okur:

Mustafa Kemal

İşte ilk görünüşün Mustafa Kemal,
Kaderin adamı der sana düşmanların.
Yeniden yazıldı gökyüzüne,
Demir ellerinle kocaman bir yarın.

Bir anda şimşek bakışlarında büyümüş
Usula güzel aydınlıkla iyi.
Conkbayırı dolaylarında
Bir dağın altın bir delikten geçtiği.

Çağda bir gelen
 Toprak böylesini yenilenirken yaratır ancak
 Mustafa Kemal uyandırdığımız
 Yurtlar uluslar üzere sancak,

(Ç. D. , s.54)

Öğretmen, kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

“Beni İstanbul’dan Samsun’a götüren vapur Boğaziçi’ni terk ederek Karadeniz’e girerken İstanbul ufuklarına baktım. Orada her türlü savunması engellenmiş, kalp ve vicdanları kan ağlayan, beyinleri yanan İstanbul halkı için ağladım, gözlerim yaşardı. Fakat bu sevgili kardeşlerin, her ne olursa olsun kurtulacağına o kadar emindim ki, bu güven benim için teselli nedeni oldu.”
 (Demeçler, 2006: 101)

Öğretmen, II. öğrenciye işaret eder ve II. öğrenci “19 Mayıs” şiirini okur:

19 Mayıs

İşte 19 Mayıs
 Vardık bir kapısına Anadolu’nun, önlerine Samsun’un.
 Öyle bir büyüdü ki ağzımı
 Öyle acıktık bize ekmek değil dağ sunun.
 Tek Erzurum’a, Sivas’a, Ankara’ya
 İlk uçan kuşla birlikte giden.
 Dorukları duman almak üzeredir,
 Onlara, kavaklara bir yel gibi
 Varalım yeniden.

Nerdeyse, yurdun neresindeyse O,
 Soluğumuz ulaşsın üstüne yalım yalım.
 Yüce ataların eyleminde yücelelim bir daha
 Atalım yurt dışına hepsini
 Sömürgeci kurtulalım.

Yediden yetmiş, analar babalar, oğullar kızlar,
 Elleri ayakları geçmişten geleceğe büyümüş bak.

Yüreğin bütün ulusun yüreği
Adın Mustafa Kemal,
Ne güzel başlamak.

(B. S. I: S. A. , s. 8-9)

Öğretmen, kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktığımda aklımda tek bir düşünce vardı: Kurtuluş Mücadelesini başlatarak çok sevdiği vatanından düşmanları atmak bu mücadelede en kuvvetli silahım Türk milletindeki bağımsızlık aşkı olduğunu biliyordu. 22 Haziran 1919'da Amasya'da sarf ettiği: "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." sözleriyle kurtuluş mücadelesinin ateşini yakmayı başardı. Mustafa Kemal ve kendisiyle aynı duyguları paylaşan bütün vatanseverler, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde vatanımızın, milletimizin kurtuluşu için takip edilecek yolu belirlediler" (Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı, 2010: 110).

Atatürk kongreleri düzenledikten sonra Kurtuluş Savaşı'nın kıvılcımını meşaleye dönüştürmek üzere 27 Aralık 1919'da Ankara'ya hareket etti.

Öğretmen, III. öğrenciye işaret eder ve III. öğrenci "27 Aralık 1919'da Ankara'ya Vardım." Şiirini okur:

-27 Aralık 1919'da Vardım-

Mustafa Kemal varmıştı Ankara'ya,
Ankara kalesinde dalgalanmıştı gök,
Hafiflemişti koca şehir ansızın,
Kader, rüzgâra büyümüşü.

Öyle dolmuştu ki
İçimizdeki ateş,
Kolumuzdaki güç,
Alnımızdaki yas, kara kara büyümüşü.

(B. S. I: S. A. , s. 97)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Mustafa Kemal, Anadolu'yu düşman işgalinden kurtaracak, milletimizin çektiği sıkıntıları bitirecek gücün milletin kendisi olduğunu bildiği için 23 Nisan 1920'de yurdun dört bir yanından seçilen milletvekilleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisini açtı. Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılması milletimizi yönetimde söz sahibi kılarken Mustafa Kemal'e ve bağımsızlık mücadelemize de büyük güç verdi (Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı,2010: 110).

Kurtuluş mücadelesinin gerçek gücünü kazanması için acilen düzenli bir orduya ihtiyacımız vardı. Her ne kadar kuvay-ımilliye adı verilen bölgesel direniş birlikleri bağımsızlığımız için mücadele ediyorsa da bu, yeterli olmuyordu. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurduğu düzenli orduyla birçok zaferin altına imza atıldı. Düşmanlara karşı son ve kesin zafer Mustafa Kemal'in başkomutanlığında Başkomutanlık Meydan Savaşı'yla kazanıldı (Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı,2010: 110).

Öğretmen; IV, V,VI, VII ve VIII. öğrenciyi işaret eder ve IV. öğrenci “İnönü Dolaylarında Mustafa Kemal”, V. öğrenci “ Mustafa Kemal'den Annesine”, VI. öğrenci “Ağustos Gecesi”, VII. öğrenci “Mustafa Kemal”, VIII. öğrenci “Okul” şiirini okur:

İnönü Dolaylarında Mustafa Kemal

- Ben Samsun'da buldum onu, bir kuşluk vakti,
Kocaman oldu günüm, geldi artık köyüm dar.
Gülümserdi denizden fazla,
Susardı deniz kadar.

-Ben Sivas'ta buldum onu, belki bin yaşaydı,
Eriyor gibiydi bir karanlıkta yüzü.
Anlamasam yaşlı derdin,
Taa, derinlerden yanardı gündüzü!

-Ben Erzurum'da buldum onu, böyle bir geceydi,
Oldu birdenbire yaşamam, gülmem haksız.
Daralmış gönlümde ben de düştüm ardına,
Bir açıklığı vardı herkese, uçsuz bucaksız.

-Ben Ankara’da buldum onu, yirmi yaşında zaar.
Yapmakla, görmekle doldurmuştu her yeri.

Hala nereye gitsem benim gücüm, benim bakışım,
Elleri ve gözleri.

(Ü. Ş. D. , s.9)

Mustafa Kemal’den Annesine Yazılmıştır

Oğlum nasıldır diye düşünüyorsan,
Gökyüzüne bakıver anne.
Yeryüzü gibi
Maviliklerden karanlıklardan geçiyorumdur.
Nerde olduğumu düşünüyorsan
Dağlara bakıver anne.
Dağlar gibi
Özgürlük üstüne- soluk alıyorumdur.

Ne yaptığımı düşünüyorsan
Saatine bakıver anne.
Onun işlediği gibi
Yurdum için çalışıyorumdur.

(B. S. I: S. K. , ss.115-116)

Ağustos Gecesi

Geleceğin-
Der ki Mustafa Kemal bu ağustos gecesi
Geleceğin
Dağlarına
Yağan kar gibiyim.

Geleceğin-
Der ki Mustafa Kemal
Geleceğin

Yolarına düşerken
Bu çizmelerde dar gibiyim.

Geleceğin-
Der ki Mustafa Kemal
Geleceğin
Özgürlüğünü
Yaşar gibiyim.

Geleceğin-
Der ki Mustafa Kemal
Geleceğin
Bütün kurtuluş savaşlarında
Var gibiyim.

(B. S. II: 30 A. , ss.84-85)

Mustafa Kemal

Mustafa Kemal'i gördüm düşümde,
Daha, diyordu.
Uğruna şehit olasım geldi hemen
Sabaha, diyordu.

Al bir kalpak giymişti, al,
Al bir ata binmişti, al,
Zafer ırak mı dedim,
Aha, diyordu.

(D.A. 19 M. D. , s.36)

Okul

Dedi Mustafa Kemal
İzmir'de:
İşte başardınız
Büyük, ulu
Bağımsızlık Savaşı diyecekler ya buna
Bu ölümlerin kalımların hep birden
Ulus okulu.

Kağnı omuz sırt,
 Katıldılar
 Ana çocuk kız
 Evlisi yaşlısı dulu
 Kocaman bir yurt vardılar hep
 Ne söyler bize
 Yaşa der bize ulus okulu.

Ağaçlar yağmursuzdur,
 Bakımsızdır topraklarımız.
 600 yıldır, 100 yıldır susamış
 Şimdi kanlarımızla sulu
 Sanki gözü var
 Görür yaptığımızı ettiğimizi bizim
 Sanki ulus okulu.

(B. S. II: İ. Y. , ss.132-133)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

8 Kasım günü derin bir komaya giren Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat 09.05'te Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu. Bu acı haber, kısa sürede yurttan ve dünyada büyük bir yankı uyandırdı.

Öğretmen, IX. öğrenciye işaret eder ve IX. öğrenci "10 Kasımlarda Yürümek" şiirini okur:

10 Kasımlarda Yürümek

Atatürk'üm işte 10 Kasım yine,
 Dalgalanır ağaçlarla oğullar,
 Dalgalanır ninelerle genç kızlar.
 Özlemin ta yüreğime işlemiş,
 Seni bulmak, seni görmek için ben.
 Bütün toprakaltıyla barışacağım.

Ereceğim sana usta, barışta, başarıda
 Öyle
 Güçlüsün ki,

Güçleneceğim.
 Öyle yücesin ki, yüceleceğim.
 Düşüne düşünene seni kocaman kocaman
 Dağlara, dağlara karışacağım.

Ozan mıyım, ordu muyum, su muyum anlaşılmaz
 Çağlar upuzun allığı yüreğimde ülkünün
 Sanki bayrak bir kalemdir, sanki gökler bir kâğıt
 Sanki ellerim gece,
 Sanki ellerim gündüz,
 Yazacağım seni daha, bir daha
 Ben senin ölümünle yarışacağım.

(www.ataturksitesi.com.)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Yüce Türk Milletinin Güzel Çocukları,

Unutmayınız ki Türkiye Cumhuriyeti, Atatürk'ün önce sizlere emanetidir. Şüphesiz azminiz, ahlakınız ve zekânızla Türkiye Cumhuriyetini geleceğin en parlak yıldızı haline getireceksiniz. Bunu yaparken de muhakkak sizin bugünlere ulaşmanızı sağlayan Atatürk'ün ve bütün şehitlerimizin aziz hatırasına hep saygı göstereceksiniz (Türkçe 6. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı,2010: 110).

Öğretmen, bütün sınıfa işaret eder ve bütün öğrenciler hep bir ağızdan "Ey Türk Gençliği" şiirini okur:

Ey Türk Gençliği

"Yoksun bırakmak isteyenler bulunacaktır,

Seni, öz kaynaklarından"

-Ne mutlu Türk'üm diyene.

"Birleştirebilirler kendi çıkarlarını

Yabancıların çıkarlarıyla, yöneticiler",

-Ne mutlu Türk'üm diyene.

"Ezilmiş, bitkin düşmüş olabilir ulus,
İçinde yoksulluğun, bunalımına",
-Ne mutlu Türk'üm diyene.

"Ey Türk gençliği
Ödevin yurdu kurtarma
-Ne mutlu Türk'üm diyene.

(G. M. K. A. s. 164-65.)

1.8.5.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Okurken anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Okuma sonrasında anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.5.4. Metni anlama ve yorumlama

Metni anlama, yorumlama ve yeniden yapılandırmaya yönelik aşağıdaki sorular öğrencilere sorulur:

1. "Ben sizlere ölmeyi emrediyorum." tümcesi Atatürk'ün hangi kişisel özelliğini gösterir?
2. Atatürk Kurtuluş Savaşı döneminde neden tüm yurdu dolaşmıştır? Bu durum Atatürk'ün hangi özelliğini gösterir?
3. Böyle ciddi bir ortamda Atatürk'ün mücadelesini sürdürmesi onun hangi özelliğini gösterir?
4. Atatürk'ün halkı sürekli arkasına almak istemesinin sebebi ne olabilir?
5. Atatürk'ün kitleleri yönlendirme gücüne sahip olması onun hangi özelliğini gösterir?
6. Şair "Özgürlük üstüne soluk alıyorumdur." ifadesiyle ne demek istemiştir? Bu mısra Atatürk'ün hangi özelliğini gösterir?
7. "Saatine bakıver anne./ Onun işlediği gibi/Yurdum için çalışıyorumdur." İfadeleri Atatürk'ün hangi özelliklerinin göstergesidir?
8. Atatürk başladığı bir işi bitirir mi? Örnek veriniz.
9. Atatürk, hep kendi dediği olsun diyen biri midir?
10. Atatürk duygularıyla aklını dengeli kullanan biri midir? Örnek veriniz.

11. Atatürk yarınları için uğraşan biri midir?
12. Atatürk birlik ve beraberlik duygusuna sahip biri midir?
13. Atatürk düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettiren biri midir? Bunu nereden anlıyoruz?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Mustafa Kemal Atatürk'le ilgili son test dağıtılır.

1.8.6. Kubilay

1.8.6.1. Ön hazırlık

Öğrencilerin birikimlerini yoklamak, onları metne hazırlamak amacıyla aşağıdaki sorular sorulur:

1. Kubilay kimdir, hakkında ne biliyorsunuz?
2. Kubilay neden devrim şehidi olarak adlandırılmaktadır?

1.8.6.1.1. Anahtar kelimeler

- Asteğmen
- Öğretmen
- İnanç
- Ülkü
- Şehitlik

Anahtar kelimelerinin anlamlarını öğrencilerin tartışarak bulmaları sağlanır.

1.8.6.2. Metnin okunması

Öğretmen, metnin söz korusu yöntemi ve okuma tiyatrosu yöntemiyle okunacağını söyler. Öğretmen metni okuyacak öğrencileri seçer, kendisi işaret verdiği zaman öğrencilerin okuma eylemini gerçekleştirebileceklerini söyler. Metin okunduktan sonra metnin sınıfta canlandırılacağını söyler.

Öğretmen anlatmaya başlar:

Adı Mustafa Fehmi Kubilay. Baba adı Hüseyin, anne adı Zeynep. Giritli bir ailenin çocuğu. 1906 doğumlu. Kubilay bir öğretmen. Cumhuriyet öğretmeni. 1930 yılında İzmir'in Menemen ilçesinde askerlik görevini yapıyor O sırada 24 yaşında. (www.belgenet.com).

Öğretmen, I. öğrenciye işaret verir, I. öğrenci “Kubilay” şiirini okur:

Kubilay

Yedek asteğmen Kubilay, bir öğretmendi,
 Bir ışıktı incecik.
 Mustafa Kemal’in devrimleriyle büyümüş
 Başaklarla sarı
 Kavaklarla yeşil
 Irmaklarla ak.
 Gündüzü yurt üzereydi
 Yurt üzereydi geceleyin gördüğü düş.
 Yedek asteğmen Kubilay, bir öğretmendi,
 Bir ışıktı hiç sönmeyen.

(K.D. , s. 6)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

23 Aralık 1930 yılında Derviş Mehmet ve arkadaşları, etrafına bir grup insan toplayarak şeriat isteğiyle sokağa döküldüler. “Şeriat isteriz!” nidalarıyla halkı galeyana getirip ortalığı karıştırmaya çalıştılar. Bunun üzerine haberi alan jandarma komutanı, Kubilay’ı olayı yatıştırması için gönderdi.

Öğretmen, II ve III. öğrenciye şiirlerini okumaları için işaret verir, II. öğrenci “Görev” şiirini, III. öğrenci “Olay” şiirini okur:

Görev

- Başüstüne yarbayım dedi Kubilay,
 Geçti takımının önüne.
 Sevinçle başladı günaydın diyerek,
 Yeniden başlayan bir güne.
 Aktı kışlanın bulunduğu tepecikten,
 Alana ulaştı bir solukta.
 Güneş daha doğmamıştı, kış erken,
 Aydınlıklar birikmek üzereydi gökteki olukta.

Baktı şaşkın bir kalabalık doldurmuş yolları
 Mermisiz ellerini dağıttı düzeni korumak için köşelere hemen.
 Bir devrim oku gibi yöneldi ıpışık
 Tekbir seslerinin geldiği yere hemen.

(K. D. , s.7)

Olay

-Ne yapıyorsunuz, Hükümete baş mı kaldırılıyorsunuz,
 Dağılın haydi kan dökülmeden, diye gürledi Kubilay.
 Ama gözü dönmüş, yüreği dönmüş Yalancı Mehdi,
 Çekti tabancasını ateşledi aydınlığa.
 (İlk kuşlar öter iken
 Ak anasından süt emer iken bir ak tay.)

Silah bile yoktu üstünde, inancı vardı,
 Yıkılırken toprağa ne of dedi ne vay,
 Sonra dev gibi bir güçle doğruldu düştüğü yerden işte
 Kan boşanıyordu göğsünden yüreklerce al.
 (İlk kuşlar öter iken
 Ak anasından süt emer iken bir ak tay.)

(K. D. , s.8)

Öğretmen kaldığı yerden anlatmaya devam eder:

Öğretmen Asteğmen Kubilay, komutasındaki bir grup askerle olay yerine geldi. İsyancıları durdurmaya çalışan Kubilay, orada acımasız bir şekilde şehit edildi. Öğretmen, IV, V,VI. öğrenciye işaret eder, IV. öğrenci “Göge Yansımak” şiirini, V. öğrenci “Ülküde-I” şiirini, VI. öğrenci “Ülküde-II” şiirini okur:

Göge Yansımak

Yobazlar ürkerek açıldılar
 Geçti aralarından
 Omuzları dağ
 Üstü başı kan.

Hükümet Konağına ulaştı, yok,
Kapalı.
Dolaşmak istedi yandaki camiin avlusundan arka kapıya,
İnancın al kartalı.

Saptı, ilerledi, sendeledi,
Düştü o.
Birdenbire yurt üzre
Büyümüştü o.

(K. D. , s.9)

Ülküde-I

Kubilay o çocuktur ki
Bütün köylerimizden gelmiştir.
Söker sökmez A'yı, B'yi,
Kuşkulanmıştır başağın verimsizliğinden.

Varır varmaz ilçeye, ile bir büyük sezi,
Yoncayı okul üzre ekmiştir.
Kubilay o çocuktur ki
Koşar ardında yeryüzü çemberinin yalnayak.

(K. D. , s.24)

Ülküde-II

Kubilay o gençtir ki
Yazmıştır alnına Mustafa Kemal'in Büyük Söylev'ini.
Nerde devrime karşı biri varsa
Orda göz olmuştur.

Orda söz olmuştur, haykırmıştır bir daha
Gerinin üstüne duraklamadan.
Kubilay o gençtir ki
Başını verse bile vermemiştir ülküsünü.

(K. D. , s.25)

Öğretmen, metni güzel bir şekilde okudukları için bütün öğrencilere teşekkür eder. Öğretmen anlattıklarını sınıfta kimlerin doğaçlama şeklinde canlandırabileceğini sorar. Sınıftan gönüllü ve başarılı öğrencilerin rol almasına özen gösterilir.

Roller ve oynayacak kişiler belirlendikten sonra sahne düzeni ve durumu öğrencilere açıklanır. Bir metne bağlı kalmadan metni canlandıracakları söylenir. Şiiri okuyan öğrencilere de gerekli yerlerde araya girip şiiri okuyacakları söylenir.

Oyunu canlandırmak için gerekli ortam hazırlanır, roller paylaşılır; bir kere prova yapılır. Rol alan öğrenciler rollerini canlandırırlar. Oyunun sunuluşu tüm sınıf tarafından tartışılır.

1.8.6.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Okurken anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Okuma sonrasında anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.6.4. Metni anlama ve yorumlama

Metni anlama, yorumlama ve yeniden yapılandırmaya yönelik altı şapkalı düşünme tekniğinden yararlanır.

“**Altı Şapkalı Düşünme Tekniği:** Bu yöntemin özelliği, öğrencilerin bir konudaki düşünce ve görüşlerini “şapkaların rengine” göre şekillendirmeleridir.

Bu yöntemde şu husus önemlidir: Düşünmenin önündeki en büyük engel karışıklıktır. Bu nedenle düşünmenin gerçekleşmesi sadelikle mümkündür.

Altı Şapkalı Düşünme yöntemiyle öğrenciler; duygularının, düşüncelerinin ve önerilerinin hepsine aynı anda yoğunlaşmak yerine onlara tek tek yer verme imkânı bulurlar. Örneğin, bir konuda bir öğrenci sürekli olumsuz bir tavır sergiliyorsa, öğrencilerden “siyah düşünme şapkasını” çıkarması “sarı düşünme şapkasının” giymesi istenir.

Bu yöntem düşünme faaliyetini ve düşünce üretmeyi zahmetli bir iş olmaktan çıkarıp eğlenceye dönüştürür.

Bu yöntemde kullanılan düşünme şapkalarının özellikleri şunlardır:

1. Beyaz şapka: Beyaz renk tarafsızlığı anlatır. Beyaz şapka, objektif bilgiler ve sayılarla ilgili düşünmek için takılır.
2. Kırmızı şapka. Kırmızı renk, öfke, tutku ve duyguyu çağırıştırır. Kırmızı şapka düşünceye duygusallık katmak için takılır.

3. Siyah şapka: Siyah renk, karamsarlık ve olumsuzlukları çağrıştırır. Konuyu olumsuz yönde ele almak için siyah şapka takılır.
4. Sarı şapka: Sarı renk, güneşi temsil eder; aydınlıktır. Konu hakkında olumlu ve iyimser düşünceler üretmek için sarı şapka takılır.
5. Yeşil şapka: Yeşil renk, yeşilliği, canlılığı ve bereketi temsil eder. Yeni fikirler ve yaratıcılık için yeşil şapka takılır.
6. Mavi şapka: Mavi, her şeyin üstündeki gökyüzünün rengidir. Mavi şapka, tarafsızlığı, sakinliği ve hâkim olmayı sağlar. Düşünme sürecinin kontrolü ve düzenlenmesi için mavi şapka takılır (Ünalın,2006: 47)''.

Beyaz Şapka:

1. Kubilay kimdir?
2. Kubilay nasıl biridir? Kişisel özelliklerini söyler misiniz?
3. Kubilay hangi amaçla olay yerine gidiyor?

Kırmızı Şapka:

1. Kubilay'a karşı neler hissediyorsunuz?
2. Derviş Mehmet'e karşı hangi duygular içerisindediniz?
3. Derviş Mehmet karşınızda olsaydı ona duyguları nasıl ifade ederdingiz?

Siyah Şapka:

1. İnsanların öfke ve kinle fikirlerini empoze etmeleri karşısında şair neler hissediyor?
2. Şair, bu olumsuzluklar ortadan kaldırmak için Kubilay'a nasıl bir görev biçmiştir?
3. Kubilay olayının demokrasimiz gelişimi açısından ne gibi zararları olmuştur?

Sarı Şapka:

1. Kubilay'ın ülküsüne bağlı olduğunu hangi mısralardan anlıyoruz?
2. Kubilay'ın ülküsünü yaşatmak için nelere sarılmıştır?
3. Kubilay'ın devrim şehidi olarak anılmasının ne gibi faydaları vardır?
4. Kubilay'ın olumlu özellikleri nelerdir?

Yeşil Şapka:

1. Şaire göre Kubilay olayının milletimiz için birleştirici özelliği var mıdır?
2. Kubilay'ın yerinde siz olsaydınız, ne yapardınız?
3. Kubilay'ın anısını yaşatmak için neler yapabiliriz?

Mavi Şapka:

1. Kubilay'ı ölümsüzleştiren, bugüne değin yaşamasını sağlayan etkenler nelerdir?
2. Kubilay olayı gibi olayları tekrar yaşamamak için neler yapabiliriz?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Kubilay'la ilgili son test dağıtılır.

1.8.7. Çanakkale Şehitleri

1.8.7.1. Ön hazırlık

Öğrencilerin birikimlerini yoklamak, onları metne hazırlamak amacıyla aşağıdaki sorular sorulur:

1. Çanakkale deyince aklınıza geliyor?
2. Çanakkale şehitliğini ziyaret ettiniz mi?
3. Çanakkale Savaşı hakkında neler biliyorsunuz?

1.8.7.1.1. Anahtar kelimeler

- Savaş
- Açlık
- Vatan sevgisi
- Birlik ve beraberlik
- Acı
- Şahadet
- Bayrak sevgisi
- İman

Anahtar kelimelerinin anlamlarını öğrencilerin tartışarak bulmaları sağlanır.

1.8.7.2. Metnin okunması

Öğretmen, metnin oratoryo ile okunacağını söyler. Öğretmen oratoryo yöntemi hakkında öğrencilere bilgi verir.

Oratoryo: Solo, koro ve çalgı için yazılan, oyun ögesi içermeyen kutsal nitelikteki müzik yapıtıdır. Opera gibi oratoryo da barok döneme özgü bir müzik biçimidir. Yapısı gereği motet, kantat, operaya yaklaşan bu türün başlıca özelliği, sahnelemeye başvurmamasıdır.

Oratoryo, (İtalyanca: Oratorio), 16. yüzyılın ikinci yarısında Roma'da ortaya çıkan, hem kiliseyle, hem de tiyatroyla ilgili müzik türü. Lirik, epik ve dramatik türleri olan oratoryonun motet'le çile ile (paston), kantat ve kimi zaman da operayla yakınlığı vardır (www.wikipedia.org).

Öğretmen metni okuyacak öğrencileri seçer, seçtiği öğrencilerle iki sefer prova yapar. Metin provadan sonra okunur:

Çanakkale Şehitleri

SOLO (KIZ):

Çağlar Üzre Çanakkale Boğazı

Çanakkale’de

Asya’nın dur dediği, çağlardan çağlara.

Kime dur dediği,

Bütün bir Avrupa’ya Türk olup.

Çanakkale’de

Geçilmez dediği.

Kime geçilmez dedi, top ayak, göğüs ayak,

Dağbaşlarından, denizbaşlarına.

Çanakkale’de

Yasak dediği, yerden göğe dinelmiş,

Kime yasak dediği,

Altın dişli sömürgenlerine yeryüzünün.

(Ç. D. , s.8)

SOLO(ERKEK):

Erdede Geniş

Beni kimseler görmez o barış günleri,

Van’da tarlayımdır, Yozgat’ta yolumdur.

Çevreler dikilir, kilimler dokunur,

Bursa’da yeşil, Sivas’ta alımdır.

Yürür geceye dek, çalışır ta aydınlığa,

Erzurum’da ayak, İzmir’de elimdir.

Bilinmem, görünmem, duyulmam, ezilmem o barış günleri,

Adana’da pamuk, Konya’da gölümdür.

(Ç. D. , s.8)

KORO(ERKEKLER):

Ağır Makineli Tüfek Türküsü

Kırk başı ejder gibisin,
Öyle çabuk öyle hızlı.
Varırsın kırkayak gibi,
Soluğun bir ölüm gizli.

Tüfek icat oldu mertlik
Bozuldu demiş Köroğlu,
Seni görse ne der bilmem
Çakmak çakmak ateş gözlü.

Ne bıçak ulaşır sana,
Ne süngü, ne yumruk, ne taş.
Sana bir tüfek neylesin,
Bin tüfek, bin bir ağızlı.

Hem çok uzaktan vurursun
Hem dört parmak ara ile
Bir oturdu mu demetin,
Cehennemsin demir yüzlü.

Geldik ormandan, tarlandan,
Yurdun göğsü göğsümüzde.
Bir gece olduk hepimiz,
Yaktın, yıldızlı yıldızlı.

(Ç. D. , s.24)

SOLO(ERKEK)

Ünyeli Rıza

Beş Karadenizliyidiler,
Yaşları elliden öte köy köy.
Köylerinde duymuşlardı Çanakkale Savaşlarını,
Başvurdular Komutanlığa gönüllü oldular,

Verildiler 21. Alayın 1. Bölüğüne,
Üstleri başları köy köy.

Gözetlemelerde, keşiflerde çalıştılar
On gün içinde ikisi şehit düştü köy köy.
Üçü, dediler ki öğrendik şu kan yiyen düşman makinelisinin yerini.
Aşacağız tel örgülerden siperlerden ulaşacağız,
Tüfeği alıp getireceğiz, ha Yüzbaşım?
İstediler, dayandılar, direndiler köy köy.

Kasaturalarını, kamalarını, beşer de bomba aldılar yanlarına,
Saat 1.30, karanlıkta yok oldular, düşmana doğru köy köy.
Tıs yok. Gece daha gece. 2.45'te bomba patlamaları kocaman kocaman göklerce,
Bütün İngiliz siperlerinde fırladı silahlar uykularından,
15 dakika toprak ateşle kükredi orda,
Sonra en kalın bir sessizlik sardı yeryüzünü köy köy.

Bizimkiler bekliyordu göz kesilip, kulak kesilip varlığın öbür ucuna dek,
Biraz sonra sürünen bir karaltı, köy köy.
Bu Ünyeli Rıza, kucağında düşman makinelisi, kan içinde,
Anlattı: bombalardan sonra arkadaşları gırtlak gırtlığa boğuşurken, şehit olurken,
O makinelinin dört erini kamalamış, almış tüfeği,
Dönüvermiş Yüzbaşım köy köy.

(Ç. D. , s.32)

KORO(KIZLAR):

Eledim Eledim Hölük Eledim

Eledim eledim höllük eledim

Aynalı beşikte canan bebek beledim

Büyüttüm besledim asker eyledim

Gitti de gelmedi canan buna ne çare

Yandı ciğerim de canan buna ne çare

Bir güzel simadır aklımı alan
 Aşkın sevdasını canan sineme saran
 Bizi kınamasın ehl-idin oğlan
 Gitti de gelmedi canan buna ne çare
 Yandı ciğerim de canan buna ne çare
 (<http://www.sarki-sozleri.net/anonim-eledim-eledim-holluk-eledim>)

SOLO (ERKEK):

“Ben size savaşmayı emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum.”

SOLO (KIZ):

Mustafa Kemal

İşte ilk görünüşün Mustafa Kemal,
 Kaderin adamı der sana düşmanların.
 Yeniden yazıldı gökyüzüne,
 Demir ellerinle kocaman bir yarın.

Bir anda şimşek bakışlarında büyümüş,
 Usla güzel aydınlıkla iyi.
 Conkbayırı dolaylarında
 Bir dağın altın bir delikten geçtiği.

Çağda bir gelen,
 Toprak böylesini yenilenirken yaratır ancak,
 Mustafa Kemal uyandığımız,
 Yurtlar uluslar üzre sancak.

(Ç. D. , s.54)

SOLO (KIZ):

Çankırlı Akman

Yine korkunç bir savaş günü, Kereviz Dere’ye düşman ateşi bin üstü bin.
 Ne ön kalmış ne geri,
 7. Tümen soluksuz kalmış,
 Sessiz kalmış,
 Bütün telleri kopmuş telefonların.

Buyruk: Muharebe Takım Komutanı Asteğmen Akman,
 Onaracaksın kopan bağlantıyı,
 Tümeni Gruba bağlayacaksın.
 Aldı onarım araçlarını Akman sırtına,
 Gitti dumanlar, ateşler arasından
 Sesin yaratılışına dek.
 İşlemiyor telefonlar, bekle bekle
 Sessiz yeryüzü amma da karanlık, amma da uzak.
 Neden sonra neden sonra, bir zil, Akman'ın kısık soluğu:
 - Görevi yaptım başka buyruğunuz var mı?
 Hemen dön dedi Komutan,
 Bırakırsanız, ayağımdaki ağrı geçsin geleyim, dedi o.
 Sedyeye yollandı, baktılar anladılar ki,
 Bacağından vurulan Akman yarasına aldirmamış.
 Sürüne sürüne ulaşmış, kopuk telleri bağlamış sürüne sürüne,
 Aradılar aradılar bulamadılar.
 Sürüne sürüne,
 Akman ses mi olmuş?

(Ç. D. , s.43)

KORO (KIZLAR):

Çanakkale içinde vurdular beni,
 Ölmeden mezara koydular beni,
 Ooof gençliğim eyvah !

(<http://www.delinetciler.net/forum/c-c/68397-canakkale-turkusu-canakkale-turkusu-sozleri.html>)

KORO (ERKEKLER):

Çanakkale içinde aynalı çarşı,
 Anne ben gidiyom düşmana karşı,
 Ooof gençliğim eyvah !

SOLO (ERKEK):

Erdede- Savaş

Çok savaş gördüm, çok ölüm,
Çok dağ, çok bayrak.

Nicesin kaldı kara topraklar üzre,
Anaları ağlamayarak.

Allarla aklarla benzer savaşlar birbirine,
Yarısı aldır savaşların, yarısı ak.
Şahadet bu, nasıl geldiği anlaşılmaz,
Yavaş, soluk soluğa, uzak.

Çok savaş gördüm ama oğullar,
Bu Çanakkale bir ulu, bir ulu anılacak.

(Ç. D. , s.57)

SOLO(KIZ):

Ahmet'in Topu

- Oyarken toprağı ellerimiz,
Bir namlu buldular derinlerde eskiden.
Sevinçle kazdılar, kazdılar, kazdılar,
Kara mıdır yeşil midir boz mudur?
Çıktı bir top kocaman eskiden.

Kimsecikler anlayamadı nedir nice dir,
Sökemedi nice ustalar kamasını.
Dedi biri bir topçu Ahmet vardı ta Anadolu'da,
Bilirse o bilir eskiden buralarda savaşmıştır o,
Vardılar buldular Ahmet'i köyünde apak eskiden.

Ahmet yanaştı topa doksan yaşında,
Siler de siler parlatır da parlatır.
Yeraltının karanlığı gün ışığına çıkar mıymış çıkarmış,

Yepyeni oldu geçmiş savaşların boğası,
Öylesin ışıldar, eskiden.

Bismillah dedi Ahmet doldurdu topunu,
Bismillah dedi ateşledi.
Bir ses göğe yıldızlara dek, maviden maviye,
Top yalaz yalaz uçtu düşman üzre, Bismillah,
Bismillah, eskiden.

(Ç. D. , s.62)

SOLO(ERKEK):

Kadiroğlu Mehmet Çavuş

Süngü savaşlarında teksin amma,
Asıl işin patlayan bombaları geri atmak,
Bizde bomba kıt, düşmanda hesapsız,
Öcünü al gâvurdan, attığı bombayı bağrına fırlatarak.

Sen Çivril'in Madenler köyünden
Madenler köyü nere, Fransa neresi, İngiltere neresi
Bombalar, gecelerin göğsünde açılan bir zambak.

Attın, attın, attığını, attığını,
Yok orduyu zengin ettin nicedir.
Ama bir bomba, yerden alırken patlamış
Almış götürmüş bileğini, ne çıkar? Gökyüzü çıkar, bak!

(Ç. D. , s.69)

SOLO (KIZ):

Edincikli Bir Er

Edincikli bir er,
Kan içre, sol elini bileğinden tutmuştu,
Parçalanmış kolu omuz altında bir ette sarkıyordu, yalnız,
“Kesiniz şunu” diyordu karanlık bir sesle.

Edincikli bir er,
Gözleri ilerde, savaş arkadaşlarında.

Kesti Teğmen, hemşerim anlıyorum, diye mırıldanırken
O kesilen kolunu fırlattı attı, “Sağ olsun millet” dedi aydınlık bir sesle.

(Ç. D. , s.75)

KORO (KIZLAR):

Çanakkale içinde bir dolu testi
Anneler babalar ümidi kesti
Of gençliğim eyvah
Çanakkale'den çıktım yan basa basa
Ciğerlerim çürüdü kan kusa kusa
Of gençliğim eyvah

KORO (ERKEKLER):

Çanakkale içinde sıra söğütler
Altında yatıyor aslan yiğitler
Of gençliğim eyvah

Çanakkale'den çıktım başım selamet
Anafarta'ya varmadan koştum kıyamet
Of gençliğim eyvah

SOLO(ERKEK)

Bombacı Veli

19. Tümen bölgesinde binlerden binlerden biri kim,
Yozgatlı Durmuşoğlu Veli kim?
10 metreye dek sokuldu düşmana,
Attığı bombaları kapar, atar geri kim.
Yiğitliği, o yiğitler arasında dillere destan,
Siperlere atlar, ganimetler getirirdi kim.
Düşman 6 Ağustos'ta çıkarma yapmıştı,
Kuşatmaya girişmişti Avustralya kuvvetleri kim.
Komutanlık durumu iyice anlamak üzere,
Bir gönüllü aradı, bombacı Veli'den iyisi kim.
Bir gece düşmanın kavgadan yorulduğu,

Derin uykuların ölüme karşı geldiği kim.
 Veli sürüne sürüne yaklaştı, atladı siperlere,
 Gördü karmakarışık bir uyku, o kim, öteki kim.
 Nöbetçisi bile ayakta, tüfeğe dayanmış uyuyordu,
 Hah, dedi bağladı beline getirdiği ipi kim.
 İpin bir ucu elinde, döndü siperlere Veli,
 Onu elleri boş görenler, şaşırды, ne dedi kim.
 İş anlaşılınca güldüler, güldüler,
 Çektiler hep ipi kim.
 Avustralyalı uykudan uykudan bağırılmaz,
 Bir şey anlamadan siperlere çekildi kim.
 Görev en iyi biçimiyle yapılırken karanlıkta
 Bombacı Veli buldu kendi birliğini kim.
 Yeniden bombalar attı, yaralandı, iyileşti,
 Yeniden girdi savaşımlara yepyeni kim.
 Bombacı Veli, Çanakkale'nin yenemediklerinden,
 Kafkas savaşlarına, Sina savaşlarına yöneldi kim.
 Bombacı Veli Erdede'nin güzel oğullarından biridir,
 Bombacı Veli dağlarla, dağlarla iri kim.

(Ç. D. , s.78)

SOLO(ERKEK):

Gözetleyici

... Top sesleri gömülür top seslerine,
 Girmek ister felek yürekten içeri.
 Ecele değil,

Daha derine,
 Parıldar Çanakkale'de yurdumuz.

Dağ gibi düşman donanması,
 Durmadan ateş yağdırır göğsümüzde.
 Gülleri öyle oyuklar açar ki gecesinden üşürüz,
 Toprak et yanması
 Et kokar otlar.

Geziyoruz Çavuşla birlikte bataryaları
 Bin kat iri ufacık toplarımız.
 Ansızın tam vuruş aldı sağ yan,
 Bir patlama: Kırmızıda mor, yeşilde sarı,
 Düştü yeryüzü ışığından nice canlar.
 Bir sessizlik gökte,
 Yiten burçlara doğru.
 Açılır yellerle yellerle
 Belirir gücün ilk kımıldanışı kökte,
 Karanlığından.

O ne, üçüncü top kudurmuştu yasından,
 Yeniden öc haykırır.
 Emekliyoruz, sürünüyoruz barut kokusundan;
 Kelle, bacak, toz duman... Sonra yeşil uykusu arasında
 Ona yaklaşıyoruz.

Bir yarım er, vaktin şehit olduğu yerde,
 Kollarıyla tutunmuş sipere bir kartal kadar.
 Sorduk besmele çeker gibi yürekten –Yaralı mısın?
 Gözleri ilerde,
 Duyuldu başka dünyalardan sesi, kalın.
 Duyuyorum sıcak bir azlık kara gövdemden,
 Duyuyorum kopmuş dizlerimden aşağısı,
 Yalaz yalaz açılmış al kanım toprakta.
 Ama gözetleyiciyim ben, bu işimi aksatmaz,
 Ayağı nideceğim ki?

(Ç. D. , ss.86-87)

KORO (KIZLAR):

Erdede Ölümsüz

Ben Erdede ölemem ki,
 Ahmet'ler Kasım'lar, Memiş'ler ölmez.
 Bin yıl yaşasam ova taş,

Yüz bin yıl yaşasam ben Erdede
 Ölemem ki ölemez ki oğullarım. Ben Erdede, masallarda yaşayan
 Ayakları ova yemyeşil
 Elleri ya sapanda
 Elleri ya silah tutar,
 Ben Erdede yaşamanın kökü, ben dağlak.

(Ç. D. , s.87)

KORO(ERKEKLER):

Önsözü

Çanakkale,
 Çağlar üzre dostların özüdür.
 Bayraklar dalgalanır ya,
 Yel bayrakların hızıdır.
 Yiğitlerin, sonsuzluk,
 Ekmeğidir, tuzudur.
 Gök uyur ya buralarda, gök uyanır ya,
 Yaşamanın gözüdür.

Hepsi de varır Ankara'ya ovalardan,
 Kalanlar, ölenlerin izidir.
 Deniz, deniz; dağ, dağ
 Yazıdır.
 Çanakkale,
 Yeni Türkiye'nin önsözüdür.

(Ç. D. , s.88)

1.8.7.3. Anlamı bilinmeyen kelimeler

Anlamını bilmedikleri kelimeler belirlenir. Oratoryodan sonra anlamlarını bilmedikleri ve belirledikleri kelimelerin anlamlarını kendisinden önce ve sonra gelen kelime, cümle, resim ve sembollerden yararlanarak tahmin etmeleri sağlanır.

1.8.7.4. Metni anlama ve yorumlama

Metni anlama, yorumlama ve yeniden yapılandırmaya yönelik aşağıdaki sorular sorulur:

1. Çanakkale kahramanları, yurt sevgisini her şeyin üstünde tutuyorlar mı? Bunu nereden anlıyoruz?
2. Çanakkale şehitleri bir durumla karşılaştıklarında çözüm ve önlem alma konusunda yaratıcı mıdır?
3. Çanakkale kahramanlarının başladığı bir işi bitirdiklerine inanıyor musunuz? Neden?
4. Çanakkale kahramanlarının bencil olduklarına inanıyor musunuz?
5. Çanakkale kahramanları tüm olumsuzluklara rağmen mücadele ettiklerine inanıyor musunuz? Örnek veriniz.
6. Çanakkale kahramanlarının vatani için her türlü mücadeleden kaçınmadıklarını nereden anlıyoruz?
7. Siz olsaydınız Çanakkale kahramanları gibi davranır mıydınız?
8. Çanakkale kahramanları gibi olacağınıza inanıyor musunuz?
9. Sizce Çanakkale kahramanlarının genel özellikleri nelerdir?

Yukarıdaki sorularla metni okuma, anlama, yorumlama ve yapılandırma bölümleri tamamlanır; öğrencilere Çanakkale kahramanlarıyla ilgili son test dağıtılır.

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ (SOSYAL ÖĞRENME, DESTAN-YAPMA DESTAN KAVRAMI VE BUNLARIN SOSYAL ÖĞRENME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ)

2.1. SOSYAL ÖĞRENME KURAMININ DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

Başkalarının davranışlarını gözleyerek, kendi davranışlarını şekillendirmeyi temel bir öğrenme süreci olarak ele alan görüş, Aristo ve Platon'a kadar uzanmaktadır.

Onlara göre eğitimin en temel işlevi öğrencinin önüne iyi modeller getirmektir. Öğrenci bu modelleri gözleyip model almaya çalışacaktır. Thorndike, Miller, Dollard ve Watson bu konuyu deneysel olarak ele almaya çalışmışlardır.

“Thorndike başkalarının yaptıklarını gözleyerek davranış öğrenme denencesini kedi, köpek ve civcivler üzerinde yaptığı araştırmalarla test etmiştir. Bu deneylerde temel öğrenme etkinliği, deneyimli bir hayvanın, bir problem durumunda gösterdiği davranışların, deneyimsiz hayvanlar tarafından gözlem yoluyla ne ölçüde tekrar edildiğini saptamaktır (Aydın, 2005: 213)”.

“Thorndike (1898), deneyini şöyle yapmıştır: Bulmaca kutusundan önceden kaçmayı öğrenmiş olan bir kediyi bulmaca kutusuna; bu konuda eğitilmemiş diğer kediyi ise ona bitişik başka bir kafese koymuştur. Deneyimsiz kedi, deneyimli kedinin bulmaca kutusundan nasıl kaçtığını gözlemiştir. Ancak, deneyimsiz kedi aynı bulmaca kutusuna bulunduğu, deneyimli kedinin yaptığı kaçma hareketini yapamamıştır. Deneyimsiz yani acemi kedi, deneyimli kedinin acemiliği sırasında yaptığı bütün deneme yanılma davranışlarını göstermiştir. Thorndike aynı tür deneyleri civcivler, köpekler ve maymunlarla yapmıştır. Fakat gözlem yoluyla öğrenmeye ilişkin kanıt elde edememiştir. Sonuç olarak Thorndike, “ başkalarının yaptıkları davranışları görerek o davranışların öğrenebileceğine” ilişkin denencesini doğrulayamamıştır (Senemoğlu, 2005: 216-217)”.

Thorndike'nin yaptığı araştırmaları Watson da maymunlar üzerinde tekrarlamıştır, ancak o da deneysel olarak gözlem yoluyla öğrenmeyi ispatlayamamıştır.

Thorndike ve Watson'un yaptığı deney çalışmalarını Miller ve Dollard da yapmıştır. Dollard ve Miller'e göre, onların yaptığı deneylerde pekiştireç olmadığı

için taklit yoluyla öğrenmeyi ispat edememişlerdir. Taklit edilen davranış pekiştirildiği zaman, verilen pekiştireç öğrenmeyi kolaylaştırır ve davranış güçlenir. Bu konuda çocuklar üzerinde çeşitli deneyler yapmışlardır:

“Örneğin; büyük çocuk babasının ayak seslerini duyduğunda kapıya koşup kapıyı açar, babası da onu şeker vererek ödüllendirir. Küçük çocuk da tesadüfen ağabeyinin arkasından kapıya koşar ve babasından şeker alır. Böylece küçük çocuk ne zaman ağabeyini kapıya koşarken görse kapıya doğru koşar. Her iki çocuğun kapıya koşma davranışı da pekiştirilme nedeniyle sürer. Ancak çocukların her biri, pekiştirmeyi farklı uyarıcılarla ilişkilendirmektedir. Büyük çocuk için babasının ayak seslerini duyup kapıyı açma davranışı şekerle pekiştirilirken, küçük çocuk için ise ağabeyi gibi kapıya koşma davranışı şekerle pekiştirilmektedir. Ayrıca, Miller ve Dollard taklit etmenin alışkanlık haline geldiğini açıklamışlardır. Yukarıdaki örnekte, sık sık ağabeyinin davranışını taklit ettiğinden dolayı pekiştirilen çocuk, ağabeyinin diğer davranışlarını da taklit etme yoluna gider. Miller ve Dollard pekiştirilmek için başkalarının davranışlarını taklit etme eğilimine genellenmiş taklit adını vermektedirler (Senemoğlu, 2005: 217)”.

Sonuç olarak Dollard ve Miller’e göre Thorndike ve Watson yaptıkları deneylerde pekiştireç kullanmamaları, taklit yoluyla öğrenmeyi ispat edememelerine neden olmuştur. Taklit yoluyla öğrenme de uygun pekiştireçler verildiği zaman öğrenme gerçekleşebilir ve bu öğrenme zamanla kalıcı hale gelebilir.

“1960’lı yıllarda Albert Bandura, Dollard ve Miller’in görüşlerini geliştirerek sosyal bilişsel kuramının prensiplerini ortaya koydu. Sosyal bilişsel kuramı, ilk yıllarda “gözleyerek öğrenme” olarak tanımlanmıştır. Daha sonra “Sosyal Öğrenme Kuramı” olarak literatüre girdi. Bu kuramda bilişsel süreçlerin önem kazanmasıyla kuramın adı “Sosyal-Bilişsel Kuram” olarak değişmiştir (Arı, 2005: 146)”.

2.2. BANDURA’YA GÖRE GÖZLEM YOLUYLA ÖĞRENME

Bireyler her zaman öğrenecekleri bilgi, beceri ve davranış üzerinde doğrudan çalışma ya da bu bilgi, beceri ve davranışlara ilişkin doğrudan deneyim olmaksızın diğer bireylere bu davranışlar öğretilirken ya da diğer bireyler bu davranışları sergilerken onları gözleyerek de öğrenebilirler. Bu sürece gözleyerek öğrenme denir.

Gözleyerek öğrenme, gözleyen kişinin diğer bireyleri, bir davranışı gerçekleştirirken gözlemesiyle ve davranışın sonuçlarının, gözleyen kişi tarafından gözlemesiyle olmak üzere iki biçimde gerçekleşir.

“Bşkalarını gözleyerek ve örnek alarak öğrenme hayatımızda çok önemli bir yer tutar. Gözlem yoluyla öğrenme de bu yolla yalnız davranış yapmayı değil, karşılaştığımız bir durumda değişik davranışların ne gibi sonuçlar getireceğini de öğreniriz. Bu suretle öğrenme, insan zihnine

yerleştirilir ve davranışlara içinde bulunulan durumun özelliklerine ve getirebileceği muhtemel sonuçlara göre anlam verilir (Fidan, 1996: 60)”.

“Albert Bandura tarafından geliştirilen gözleyerek öğrenme kuramı, davranışçı öğrenme kuramlarının birçok kavramını benimsemektedir; ancak, davranışçıların üzerinde durduğu gözlenebilen davranışların yanı sıra, içsel zihinsel süreçlere de önem vermektedir. Bandura, öğrenmede düşüncenin önemini vurgulamakta ve taklidin ve gözleyerek öğrenmenin çocukların öğrenmesindeki yerine işaret etmektedir. Gözleyerek öğrenme, özellikle çocukların çevrelerindeki yetişkinlerin hareketlerine, etrafında olup biten olaylara bakarak yeni bilgiler öğrenmesidir (Selçuk, 2001: 154)”.

“Bandura gözlem yoluyla öğrenme ile taklit yoluyla öğrenmenin birbirinin yerine kullanılabilir iki kavram olmadığını açıklamaktadır. Ona göre gözlem yoluyla öğrenme, taklidi içerebilir de içermeyebilir de. Örneğin; sınavda yanındaki arkadaşının kopya çekerken yakalandığını gören bir öğrenci, kendisinin böyle bir duruma düşmemesi için, soruları, kopya çekmeden kendi bilgileriyle cevaplamaya çalışır. Bu durumdaki öğrenci, gözlemleri sonucunda öğrenmiş; ancak, modeli taklit etmemiştir (Senemoğlu, 2005: 218)”.

Yani gözleyerek öğrenme, basit bir taklit etme süreci değildir. Gözlem yoluyla öğrenme ile taklit yoluyla öğrenme birbirinin yerini tutmaz. Gözlem yoluyla öğrenme de birey bir davranışı gözlemler, davranışı zihinsel süreçlerden geçirip sonucunu değerlendirir. Taklit yoluyla öğrenme de birey davranış üzerinde bir değerlendirmede bulunmaz, davranışı doğrudan alıp tekrarlar.

“Bandura 1965’te yaptığı bir deneyde çocukları üç gruba ayırmıştır: Çocuklardan bir grubu, büyükçe oyuncak bir bebeğe vuran, döven saldırgan bir yetişkin modelin pekiştirildiği filmi izlemiş; ikinci gruptaki çocuklar saldırgan modelin cezalandırıldığı bir filmi izlemişlerdir. Üçüncü gruptakiler ise saldırgan modele nötr davranılan yani saldırgan modelin ne pekiştirildiği ne de cezalandırıldığı bir filmi izlemişlerdir. Daha sonra her üç gruptaki çocuklara filmdekine benzer bir bebek verilmiş ve bebeğe karşı saldırganlık davranışları ölçülmüştür. Elde edilen bulgulara göre, saldırganlık davranışı pekiştirilen modeli izleyen gruptaki çocukların saldırganlık davranışları en yüksek; cezalandırılan modeli izleyen gruptaki çocukların saldırganlık davranışları en düşük; saldırganlık davranışı ne pekiştirilen ne de cezalandırılan modeli izleyen gruptaki çocukların saldırganlık davranışlarının ise, iki grup arasında yer aldığı görülmektedir (Senemoğlu, 2005: 219)”.

Bu deneyde görüldüğü gibi öğrenmenin etkililiği bireyin gözlediği modelin davranışlarını taklit etmesi ve almış olduğu pekiştireç ya da cezaya bağlıdır. Saldırganlığın bile model alınarak öğrenilebileceği gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak sosyal öğrenmede temel faktör, bireylerin başkalarını gözlemleyerek öğrenmesidir. Bu öğrenme basit bir taklit süreci değildir. Gözlemlenen davranışın sonunda modelin almış olduğu ödül veya ceza gözlemleyen o davranışı taklit edip etmeme kararını etkiler.

2.3. SOSYAL ÖĞRENMEYİ SAĞLAYAN DOLAYLI YAŞANTILAR

Bandura'ya göre öğrenmeyi etkileyen ve gözlenen modelden edinilen dolaylı yaşantılar şunlardır: dolaylı pekiştirme, dolaylı ceza, dolaylı güdülenme, dolaylı duygu.

2.3.1. Dolaylı Pekiştirme

Gözlemlenen davranış sonuçları gözlemleyeni bilgilendirmekle kalmaz, onun davranışı yapma güdüsünü artırır. Fakat gözlemlenen davranışın sonucu, gözlemleyen için anlamlı ve değerli olmalıdır. Gözlemleyenin davranışı yapabileceğine inanması gerekir. Çünkü diğerlerinin başarısı veya başarısızlığı gözlemleyenin kendi kapasitesini gözden geçirmesine yardımcı olacaktır.

Modelin yapmış olduğu davranışlarda ödüllendirilmesi, gözlemleyenin o davranışı taklit etmesini güçlendirecektir (Aydın ve diğerleri, 2009: 222).

Davranışı pekiştirilen birey, modelin davranışını sıklıkla taklit eder. Hatta yapılacak davranış zor olsa bile sonunda ödül alacağını bilen birey, davranışı zevkle yerine getirir.

“Öğretmen, anne-baba gibi yetişkinler (kısaca model alınabilecek kişiler), çocuklar kültüre uygun ya da yetişkinlerin beklentilerine uygun davrandıklarında bu davranışları pekiştirirler. Örneğin ebeveynler, çocuklarının diğer insanlara karşı saygılı ve nazik davranmalarını isterler. Kendileri de bu konuda özellikle çocukları ile beraberken çok titiz davranırlar (Arı, 2005: 148)”.

Öğretmenin, sınıfında istendik davranışları gösteren öğrenciyi övmesi, takdir etmesi diğer öğrencilerin istendik davranışı yapması olasılığını, öğrencilerin aynı davranışları sergileme olasılığını da arttırabilir.

2.3.2. Dolaylı Ceza

Modelin yapmış olduğu davranış sonunda almış olduğu cezanın gözlemlenmesi, gözleyeninin o davranışı yapma eğilimini azaltır veya ortadan kaldırır. Örneğin, arkadaşının trafik kurallarına uymadığından dolayı bir yıl ehliyetine el konulduğunu gözlemleyen birinin aynı hataları yapmamaya özen göstermesi gibi (Aydın ve diğerleri, 2009:223). Yani modelin gösterdiği olumsuz davranışlar cezalandırılırsa gözleyenlerin benzer davranışları göstermeleri engellenebilir.

Çocuklar saldırganca ve duygusal bir şekilde cezalandırılırsa, bu durumda çocuk saldırganca bir tutumu taklit etmeye çalışır. Ceza bir korku aracı olarak

verilmemelidir, çünkü korku ortamı kalktığı zaman, birey yapmamamsı gereken davranışı tekrarlar.

“Bir çalışmada üç ayrı çocuk grubuna bir filmin farklı sonuçlanan üç değişik durumu izletilmiştir. Filmde model bir çocuk vardır ve çocuğun annesi çocuğa önünde duran oyuncaklarla oynamamasını, verdiği kitabı okumasını söylemektedir. Anne odayı terk eder etmez çocuk oyuncaklarla oynamaya başlar. Bu noktadan sonra filmin üç farklı sonucu vardır:

1. Ödül: Anne odaya geri döner ve çocuğa bazı oyuncaklar verir. Çocuklar sevecen bir şekilde oyun oynar.

2. Ceza: Anne odaya geri döner. Çocuk oyuncaklarla oynarken çocuğu sarsarak oyuncakları çocuktan çekip alır ve çocuğu kitapların bulunduğu masaya oturtur.

3. Sonuçsuz: Anne odaya dönmez.

Bu çalışmada 4. grup deneme grubudur ve herhangi bir film izletilmemiştir. Daha sonra bütün çocukları oyuncaklarla dolu bir odaya almışlardır. Çocuklara oyuncaklara dokunmamaları kendilerine verilen kitabı okumaları söylenmiş ve psikolog odayı terk etmiştir. Çocukların odadaki davranışları 15 dakika gözlenmiştir. Belli bir sonucun (ödül ve cezanın) olmadığı filmi izleyen gruptaki çocuklar (3. Grup) ödülle sonuçlanan filmi izleyen çocuklar kadar oyuncaklara dokunma onlarla oynama davranışı göstermişlerdir (emirlere uymama). Cezalandırma ile sonuçlanan filmi izleyen gruptaki çocuklar çok uyumlu davranmışlardır. En uyumlu davranan grup kontrol grubu olmuştur. Araştırmalara göre bunun nedeni bu grubun herhangi bir model (kurallara uymayan model) izlememiş olmalarıdır (Arı, 2005: 149-150)”.

Bu deneyde görüldüğü gibi, birey başkalarını gözlemleyerek öğrenir. Cezalandırma ile sonuçlanan filmi izleyen öğrenciler çok uyumlu davranmışlar. Bu da filmdeki durumu gözlem yoluyla öğrendiklerini göstermektedir. Modelin yapmış olduğu davranış sonucunda aldığı ceza, gözleyen o davranışı yapma isteğini azaltabilir veya ortadan kaldırabilir.

2.3.3. Dolaylı Güdülenme

“Gözlenen ürünler, bireyi sadece bilgilendirmez, aynı zamanda onu elde etmeye de güdüler. Ancak, gözlenen davranış, değer verilen bir ürünle sonuçlanırsa, gözleyen kişi o davranışı yapmak için istek duyar. Ayrıca, gözlemci o davranışı yapabileceğine inanmalıdır. Başkalarının başarılarını ya da başarısızlıklarını gözlemek, belli bir davranışı yapmak için, bireyin kendi yeteneğini değerlendirmesine yardım eder (Senemoğlu, 2005: 221)”.

Gözleyen birey, kendisine her açıdan benzer özellikler taşıyan modelin olumlu bir davranışını gördüğü zaman, bu davranışı yapabileceğine olan inancı artabilir ve bu davranışı yapmaya çalışabilir.

2.3.4. Dolaylı Duygu

“Korkuların birçoğu doğuştan getirilmez, çevredeki kişilerin tepkileri gözlenerek öğrenilir. Örneğin, evde bir fare görüldüğünde çılgık atarak sandalyenin üzerine çıkan anneyi gören çocuk, farenin korkulacak bir yaratık olduğu sonucuna varır ve anneyi taklit eder. Genellikle bu şekilde kendimiz yaşamasak da başkalarının yaşantılarını gözleyerek dolaylı olarak korku, kaygı gibi duyguları geliştirebiliriz (Aydın ve diğerleri, 2009: 223).

İnsanlar doğrudan zarar görmedikleri halde bazı nesne, kişi ya da olaylardan korkarlar. Bunun temel sebebi gözleyen kişinin modelin mimik, ses, bağırma ya da ağlamalarından etkilenecek dolaylı yaşantı kazanması ve aynı korkulara sahip olmasıdır.

Çevremizdeki çoğu insan ölümü yaşamadığı halde ölüm korkusu yaşar. Bu duygu, yaşanarak değil de çevredeki modellerin yaşamlarına, ölüm karşısındaki tavırlarına dikkat edilerek öğrenilir.

2.4. MODEL ÖZELLİKLERİ

Model alma yoluyla öğrenme kuramının en önemli ögesidir. İnsanların bir davranışı öğrenebilmeleri için, o davranışın başkaları tarafından nasıl yapıldığını görmeleri gerekmektedir. Bireyin çevresindeki gördüğü birçok karakter onun yaşamında model olabilir.

“Her birey kendi yaşamına kısa bir göz attığında davranışlarını kazanmada, ebeveynlerinin, öğretmenlerinin, film yıldızları veya şarkıcıların etkili olduğunu görebilir. Hatta buna çizgi film kahramanları da eklenebilir. Çünkü pek çok davranışlarımızın, tutumumuzun hatta değerlerimizin kazanılmasında yukarıda sayılanlar model alınmıştır. Bandura üç tip model tanımlamaktadır:

1. Canlı modeller, belli bir davranışı gösteren gerçek yaşamdaki kişilerdir. Ebeveynler, öğretmen, arkadaşlar birey için canlı model olabilir.
2. Sembolik modeller, kitaplardaki hikâye ya da roman kahramanları, film yıldızları, ünlü sporcular gibi kişi ve karakterlerdir.
3. Sözel talimatlar (sözel yönergeler). Bu tip modellerde model olarak sunulan bir kişi ya da karakter yoktur. Bunun yerine nasıl davranılmasıyla ilgili sözel talimatlar vardır. Örneğin, erkekler ağlamaz, kız çocuğu ağırbaşlı olur gibi (Arı, 2005: 155)”.

Model ile gözlemleyen arasındaki ilişkinin taklit edilme oranı, her ikisinin benzer özellikler taşımasına bağlıdır. Gözlemleyen modelde kendisinde bulunan bazı özellikleri fark ettiği zaman, model alma ihtimali artar.

Model ile gözlemleyen arasındaki etkileşimde bazı temel özellikler bulunmalıdır. Bunlar:

1. Yaş: İnsanlar yaşlarına yakın modeller seçerler. (Aydın ve diğerleri, 2009: 224) Model alınan kişinin yaşı, gözleyene ne kadar yakınsa model alma davranışı o kadar artacaktır.

2. Cinsiyet: Gözlemci kendi cinsinden kişilerin davranışlarını daha çok model alır. Özellikle çocukluğun ilk yıllarında bireylerin cinsiyet kavramını öğrenmeleri için önlerinde kendi cinslerinden bir modelin olması gerekir. Kendi cinsinin yaptığı olumlu bir davranışı gören gözleyen, kendisinin de öyle bir davranışı sergileyebileceğine olan inancı artar. Örneğin, ataerkil bir topluma sahip olduğumuzdan kız çocukları özgüveni eksik bir şekilde yetiştiriliyor ve kendilerine güvenmiyor. Böyle bir kız çocuğu Nene Hatun, Elif Bacı gibi karakterlerin yaptıkları fedakârlıkları görünce kendilerine olan özgüvenleri artar ve kendilerinin de yeri geldiği zaman bu tür fedakârlıkları yapacaklarına olan inançları artabilir.

3. Karakter: İnsanlar çoğu zaman toplumda öne çıkmış iyi karakterli ve insan ilişkileri iyi olan kişileri örnek alırlar. . (Aydın ve diğerleri, 2009: 224) İçinde bulunduğu grup içerisinde büyük bir güce sahip, karar verme ve uygulama açısından baskın karakterlerin davranışlarının model alınmasını daha yüksektir.

4. Benzerlik: Gözleyen kendisine benzeyen ortak noktaya sahip olduğunu düşündüğü kişilerin davranışlarını daha çok model alır. Modelin özellikleri, gözlemcinin özelliklerine ne kadar benzerse gözlemci, modelin davranışına o derecede benzer özellikler gösterir.

5. Statü: Gözlemci yüksek statülü ve güçlü kişinin davranışlarını daha çok taklit etme eğiliminde olmaktadır. Yüksek statülü modeller düşük statülü modellerden daha çok etkilidir.

Modelin statüsü ve davranışın model üstündeki bileşik etkisi aşağıdaki Tablo 1'de gösterildiği gibidir.

Tablo 1. Modelin Statüsü ile Gözleyen Arasındaki Etkileşim Durumu(Kaynak: Aydın ve diğerleri, 2009: 225)

Modelin statüsü	Gözlemlenen sonuç	Taklit edilme durumu	Örnek
Yüksek	Sonuç bilinmiyor	Yüksek	Reklamlarda kullanılan ünlü kişiler
Eşit	Sonuç olumlu	Yüksek	Sınıfta başarılı öğrenciyi diğerlerinin taklit etmesi
Eşit	Sonuç olumsuz	Taklit edilmez	Sınıfta ceza alan bir öğrencinin yaptığı davranışı diğer öğrencilerin yapmaması
Düşük	Sonuç olumlu	Yok denecek kadar az	Küçük kardeşini olumsuz izleyen büyük kardeşin tepkisi

Bandura ve arkadaşları, farklı türdeki modellerin çocuk üzerindeki etkilerini de incelemişlerdir. Bu deneylerde bir grup, model olarak gerçek yaşamdaki insanları, bir grup filmlerdeki insanları, bir grup da çizgi film kahramanlarını izlemişlerdir. Bu deneyde de tüm modeller bir yapma bebeğe karşı saldırgan davranışlar göstermişlerdir.

“Deneyin ikinci aşamasında, modelleri izleyen çocukların saldırganlık davranışları ölçülmüştür. En yüksek saldırganlık davranışını, çizgi film modellerini izleyen grup göstermiştir. Saldırganlık bakımından bu grubu, filmdeki insan modelini gözleyen grup izlemiş; en düşük düzeyde saldırganlık davranışları da gerçek yaşamdaki insan modellerini izleyen grupta gözlenmiştir. Bu durum, çocukların davranışlarını sırasıyla, çizgi film kahramanlarının ve filmlerdeki insan modellerinin, gerçek insan modellerinden daha çok etkilendiğini göstermektedir (Senemoğlu, 2005: 222-223)”.

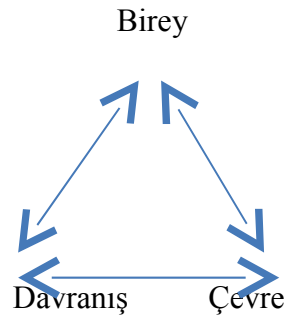
Sonuç olarak modelin sergilediği davranışla ilgili uzmanlığı, modelin davranışının pekiştirilmesi ya da cezalandırılması, modelin gözleyen bireye olan benzerliği, modelin sosyal statüsü, modelin saygınlığı gibi faktörler, modelin davranışının alınıp alınmayacağını etkilediği gözlemlenmiştir.

2.5. SOSYAL BİLİŞSEL KURAMININ DAYANDIĞI İLKELER

Bandura'nın sosyal öğrenme kuramının dayandığı yedi temel ilke vardır.

2.5.1. Karşılıklı Belirleyicilik

“Öğrenmeyi; birey, çevre ve davranış olarak üç temel faktör birlikte oluşturur. Bireyin karakteristik özellikleri, kişiliği, düşünceleri, beklentileri ve inançları üçgenin bir köşesinde yer almaktadır. Diğer köşede ise davranış yer alır. Kişi kendi davranışı ile hem kararlarını etkilemekte hem de diğerlerinin kişiye göstereceği tepkiye neden olmaktadır. Üçüncü köşede ise; çevre yer almaktadır. Bir yandan çevresel faktörler bireyin kararlarını etkilerken, diğer yandan çevrede olan olaylar, bireye nasıl davranması gerektiği ile ilgili olarak yol gösterici olabilmektedir (Aydın ve diğerleri, 2009: 227)”.

Şekil 1. Karşılıklı Belirleyicilik

Davranış, birey ve çevre karşılıklı etkileşim halindedir. Birey davranışıyla çevreyi etkilerken, çevre de bireyi ve davranışlarını etkilemektedir. Aynı şekilde davranış çevreyi, çevre de davranışı değiştirebilir.

“Örneğin; savunmayı öğrenme deneyinde farelere belli aralıklarla şok verilmektedir. Farelerin şoktan kurtulabilmeleri için, bu aralıklarda bir kol demirine basmaları gerekmektedir. Aksi takdirde periyodik şokları almaktadırlar. Kol demirine basmayı öğrenen farelerin davranışı, çevreyi kontrol etmekte, öğrenmeyen fareleri ise, çevre etkilemektedir. Bu durumda, potansiyel çevre bütün hayvanlar için aynı olmasına rağmen, gerçek çevre, her birinin kendi davranışına bağlı olarak değişmektedir (Senemoğlu, 2005: 223)”.

Birey, davranış ve çevre birbirini etkileyerek, bireyin sonra davranışlarını belirlemelerine rağmen, bu üç unsur bütün olaylarda aynı etkiye sahip değildir. Örneğin; çok gürültülü bir çevre, bireyleri farklı bir şekilde etkileyebilir. Birey çalışmaya istekli olsa bile gürültüden ötürü çalışmayabilir, başka bireyin inançları, azmi baskın gelir, çok gürültülü ortamda bile istekle ders çalışabilir.

Demek ki insanlar, sosyal çevreyi davranışları aracılığıyla etkilemekte, değiştirmekte ancak aynı zamanda çevrede yer alan diğer insanların davranışlarından da etkilenmektedirler. (Aydın, 2005: 215).

2.5.2. Sembolleştirme Kapasitesi

“Bandura’ya göre, bireyin gerçek davranışları aynı zamanda onu sembolleştirme kapasitesinin ürünüdür. Sembolleştirme kapasitesi, bireyin geçmiş yaşantılara ilişkin izlenimleriyle, geleceği kestirme becerisini tanımlamaktadır. Buna göre birey geçirdiği yaşantılar aracılığıyla, sonraki davranışlara ilişkin öngörü kazanırken aynı zamanda bu referans sisteminde yer alan bilişsel yapılarla kendini şekillendirir (Aydın, 2005: 215)”.

İnsanlar, düşünme ve dili kullanma gibi sembolleştirme güçlerine sahip olduklarından geçmiş zihinlerinde tutabilmekte ve geleceği de zihinlerinde tasarlayabilmekte, sembolleştirebilmektedirler. Bu özellik insanın sosyal öğrenmesini etkilemektedir. Sembolleştirme kapasitesi yüksek olan bireyler, sosyal öğrenmeyi daha kolay gerçekleştirirler.

2.5.3. Öngörü Kapasitesi

Sosyal öğrenme, gelecek için plan yapabilme kapasitesini de gerektirir. İnsanlar, gelecekte başkalarının kendilerine nasıl davranacaklarını tahmin edebilmeli, hedeflerini belirleyebilme, geleceğini planlayabilmelidirler. Kısaca, düşünme etkinlikten önce geldiğinden, insanlar ileriye düşünebilmelidirler ki, daha iyi sosyal öğrenme yapabilsinler (Komisyon, 2010: 183).

İnsanlar yaşadıklarını, zihninde sembolleştirdikten sonra ileriye dönük planlar yapmalıdırlar. Gelecekte başkalarından gördüğü davranışlara karşı nasıl davranmasıyla ilgili ön hazırlık yapmalıdırlar. Düşünce davranıştan önce gelir.

2.5.4. Dolaylı Öğrenme Kapasitesi

İnsanlar sadece kendi davranışlarının sonuçlarını gözlemleyerek öğrenmezler. Böyle bir öğrenme, insanın öğrenme kapasitesini ya sınırlar ya da tamamen ortadan kaldırır. Kendi davranışlarını gözlemleyerek öğrenmenin yanında çevrelerinde gördükleri insanların deneyimlerini gözlemleyerek öğrenirler.

“Doğrudan olmayan öğrenme kapasitesi” insanların genel olarak başkalarının davranışlarını gözlemleyerek, deneyleyerek öğrendiklerini temel alan bir ilkedir. Çocukluktan yetişkin dönemlerine değin, gelişimin her döneminde başkalarını gözlemleyerek öğrenme önemli bir yer tutar (Topses, 2003: 226).

Diğer insanları ve onların davranışlarını gözlemleyerek öğrenme büyük avantajlar sağlar. Başkalarının hatalarını görerek aynı hataları yapmadan doğrulara

az zararla ulaşılabilir. Dolaylı öğrenme kapasitesi güçlü olan bireyler, sosyal öğrenmeyi daha hızlı öğrenirler.

2.5.5. Öz Düzenleme Kapasitesi

“Sosyal öğrenme kuramının temel ilkelerinden biri de bireyin kendini biçimlendirme potansiyeli olduğunu kabul etmesidir. Çünkü insanlar kendi hayatlarını kontrol etme ve düzenleme gücüne sahiptirler. Beslenme, çalışma durum ve şekilleri, toplumda yaşayış biçimleri gibi tüm kişisel işlerde insanlar kendi yaşantılarını başkalarına göre değil, kendilerine göre ayarlayabilirler (Aydın ve diğerleri, 2009: 228-229)” .

İnsanların içsel standartlar oluşturma ve kendi davranışlarını düzenleme kapasiteleri vardır. Birey davranışlarını kendi koyduğu kurallara uygun biçime getirip uygulayabilme potansiyeline sahiptir. İnsanlar kendi davranışlarını planlayıp kontrol edebilirler.

2.5.6. Öz Yargılama Kapasitesi

İnsanların kendileri hakkında düşünme, yargıda bulunma ve kendilerini yargılama kapasiteleri vardır. Bireyler kendileriyle ilgili fikirlerini kaydederler ve etkinliklerinin sonuçlarına göre, bu fikirlerinin ve davranışlarının yeterlilikleri hakkında yargıda bulunurlar. Bu durum davranışlarını ve öğrenmelerini etkiler. İnsanlar, kendi davranışlarını yargılayıp sonuçlar çıkarabilirler.

İnsanın kendi farkında olması ve kapasitesi ile yapacağı iş arasında değerlendirme yapması, bireyin öğrenme sürecinde önemli bir durumdur. Bu olgu öz-yeterlik kavramıyla açıklanmıştır (Aydın ve diğerleri, 2009: 229).

2.5.7. Öz Yeterlik

Öz yeterlik, bireyin belirli bir etkinliği başarabilme yeterliliğine ilişkin, kendisini algılayış biçimi olarak tanımlanmaktadır. “Ben bu etkinliği ne ölçüde, hangi düzeyde ve nasıl başarabilirim?”

Bu sorulara verilen yanıtlar, bireyin o etkinlikle ilgili, kendisini algılama biçiminin belirleyicisi olur. Öz yeterliliğin öznel değerlendirmesi yanında, nesnel ölçütlerle de beslenmesi gerekir. Başka deyişle, gerçekçi de olması gerekir. Her birey kendine özgüdür ve bu kendisine özgünlük başkalarıyla asla karıştırılmamalıdır (Topses, 2003: 226-227).

Öz yeterliği yüksek olan bireyler; sabırlı, başarılı, kendine güvenen, kendi ayakları üzerinde durmalarına karşın öz yeterliği düşük olan bireyler, kendi ayakları üzerinde duramayan, kendine güvenmeyen, sürekli umutsuzluğa düşer.

Tablo 2. Öz Yeterliğin Yüksek ve Düşük Olanların Karşılaştırılması (Kaynak: Aydın ve diğerleri, 2009: 229)

Öz-yeterliği Yüksek Olan Bireylerin Özellikleri	Öz-yeterliği Düşük Olan Bireylerin Özellikleri
<ul style="list-style-type: none"> • Karmaşık olaylarla baş edebilmek • Problemlerin üstesinden gelmek • Çalışmalarında sabırlı olmak • Başarmak için kendine güvenmek • Okulda daha başarılı olmak • Meslek hayatlarında daha başarılı olmak 	<ul style="list-style-type: none"> • Olaylarla baş edememek • Umutsuzluk ve mutsuzluk • Problemlerle karşılaştıklarında kendini yetersiz bulmak • İlk denemelerinde başarısız olursa tekrar denemekten kaçınmak • Kendi gayretlerinin sonucu pek değiştirmeyeceğine inanmak

Öz yeterliğin gelişmesini sağlayan kaynaklar; yaşantı ve sonucu, dolaylı yaşantılar, sembolik modeller ve psikolojik durum olmak üzere dörde ayrılır:

Tablo 3. Öz yeterlik Kaynakları (Kaynak: Aydın ve diğerleri, 2009: 230)

Kaynak	Yapılacak işler
Yaşantı ve sonucu	<ul style="list-style-type: none"> •Yapılacak işi parçalara ayırmak (kolaydan zora doğru) •Yapamama korkusunu aşamalı olarak azaltmak •Kişinin korktuğu şeylere temas etmesi •Kendi kendine öğrenme fırsatı
Dolaylı yaşantı	<ul style="list-style-type: none"> •Canlı ve gerçek model •Sözel ikna
Sembolik model	<ul style="list-style-type: none"> •Öneriler •Yapabileceğine inandırmak •Kendi kendine ikna olmak •Geri bildirim
Psikolojik durum	<ul style="list-style-type: none"> •Korkunun azaltılması •Rahatlamak •Zihinde korkuyu azaltmak •Korkuları yenmek

Sonuç olarak, kişinin bir davranışı yapabileceğine olan inancı, yaşamında kişiye sunulan modeller ve davranışı oluşturma sürecinde ona verilen pekiştireçler, kişinin yaptığı davranışta başarılı olma ve davranışı kalıcı hale getirme ihtimalini artırır.

2.6. GÖZLEM YOLUYLA ÖĞRENME SÜREÇLERİ

Bandura'ya göre gözlem yoluyla öğrenme dört temel süreçten oluşmaktadır: Dikkat, hatırd tutma, davranışın oluşumu ve güdülenme sürecidir.

2.6.1. Dikkat

Organizmanın içinde bulunduğu psikolojik değişkenlerle, çevresel etmenlerin etkileşimi sonucu, bireyin belli bir uyaran grubuna seçici olarak odaklanması anlamındadır (Aydın, 2005: 216).

Sosyal öğrenme kuramında ilk adım dikkattir. Gözleyen, modelin davranışlarını izlemezse ve doğru bir biçimde algılamazsa sosyal öğrenme gerçekleşmez.

Gözlemcinin dikkatini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunlardan bazıları gözlemciye ait bazıları ise modele aittir. Gözlemcinin dikkat etme sürecini etkileyen faktörlerden bazıları şunlardır:

Öncelikle gözlemcini duyu organlarının yeterliliği, dikkat edilecek uyarıcıların niteliğini belirler. Örneğin, görme özürlü bir kişinin dikkatini görsel uyarıcılar, işitme engelli bir kişinin dikkatini de sese dayalı uyarıcılar çekmez.

Gözlenecek etkinliklerin, gözlemcinin amacına uygun olması, gözlemcinin dikkatini çekmede önemli role sahiptir. Özellikle dikkat çekici birçok etkinlik bulunduğu bir durumda, gözlemci kendi amacına uygun etkinliklere dikkatini yönlendirir (Senemoğlu, 2005: 226).

Modelin kişi için işlevsel değeri ve modelin basit, yalın, açık ve çarpıcı olması, ayrıca modelin yaş, cinsiyet, saygınlık, statü, çekicilik, güç, ün vb. özellikleri dikkati artıran temel etmenler olarak kabul edilir (Topses, 2003: 226).

Gözlemcinin modelde kendisine ait bir şeyler bulması gerekir. Gözlemci ile modelin benzer özellikleri bulunarak bu benzer özellikler üzerinde durulması gerekir.

2.6.2. Hatırda Tutma Süreci

Model yoluyla öğrenmenin ikinci önemli aşaması gözlenen davranışın hatırlanmasıdır. Gözlenen davranışın hatırlanması için gözlenen davranış sembolleştirilip kodlanmakta ve bellekte saklanmaktadır. Bellekte saklanan bilgiler, görsel imgelere dönüştürülür. Çünkü görsel imgeleri, sözel bilgiye dönüştürmek kolaydır.

“Zihindeki bu örgütlenmeler açık ya da örtülü bir şekilde tekrar edilir. Açık tekrar, bir davranışın veya işlemin fiziksel olarak deneme mahiyetinde kısmen uygulanmasıdır. Bu tam bir uygulama değildir. Örtülü tekrar ise davranışın zihinden, hayal edilerek tekrar edilmesidir. Bir öğrencinin gözlerini kapatarak, modeli nasıl uygulayacağını düşünmesi örtülü tekrardır (Selçuk, 2001: 155-156)”.

Sonuç olarak, imgesel ya da sözel olarak depolanan bilgilerin zihinsel olarak tekrar edilmesi ya da gözlendikten sonra uygulanması, davranışa dönüştürülmesi gerekmektedir (Senemoğlu, 2005: 227).

2.6.3. Davranışı Meydana Getirme Süreci

Model alma sürecinin üçüncü ögesi davranışı meydana getirme sürecidir. Bu aşama öğrenilenlerin performansa dönüştürülmesini belirler. Ancak bilişsel olarak öğrenilenlerin davranışa dönüştürülebilmesi için bireyin fiziksel ve psikomotor özelliklerinin de uygun olması gerekir (Senemoğlu, 2005: 227-228).

“Bandura’ya göre, davranışın ortaya çıkması için, bireyin yeterli isteğe ve başarı inancına sahip olması da gerekir. Ayrıca davranış oluşmadan önce, birey zihinde olayın akışını yeniden canlandırarak, hedeflediği davranış biçiminin temel öğeleriyle karşılaştırma gereksinimindedir. Bu sırada gözlemcinin kendi davranışlarını, modelin davranışları ile de karşılaştırması gerekir. Bir tür zihinsel dönüştürme işlemi olan bu süreçte, bireyin yeterli özgüven duygusu ve pekiştirece sahip olması olumlu bir etkidir. Çünkü karşılaştırma sürecinde, birey sıklıkla belirsizliğe düşer ve bu koşullarda uygun dönütlerden yoksun kalırsa, başarısızlık endişesine kapılarak, davranışta bulunmaktan kaçınır. Diğer yandan gözlemcinin doğru davranışa ulama denemeleri, model alınan uyaran tarafından uygun dönüt ve pekiştireçlerle desteklendiği ölçüde hedefe yaklaşır (Aydın, 2005: 217)”.

Sonuç olarak, bilgileri davranışa dönüştürme sürecinde, zihinde tekrar edilen davranışlar, davranışın doğru ve eksiksiz yapılmasını sağlar. Aynı zamanda bireyin davranışı sergileyebileceğine ilişkin inancı, davranışın meydana getirilmesini sağlamada önemli bir etkiye sahip olabilir.

2.6.4. Güdülenme Süreci

Sosyal ğrenmenin dördüncü aşaması, gzleyenin öğrendiği bir davranışı ortaya koyma sürecidir.

“Bandura’ya göre, öğrenme ve performans, birbiriyle bütünleşmiştir. İnsanın yeni bir davranışı veya tutumu kazanması gözlem yoluyla öğrenmeye bağlı değildir. Buna göre bir uyaran grubunun (girdi) performans (ıktı) dönüşmesi, organizmanın güdülenme düzeyiyle ilgilidir. Bu bağlamda güdülenme, bir yandan gözlemcinin model gibi davrandığında alacağı pekiştireç beklentisine, öte yandan öğrenmenin performans dönüştürüldüğünde ulaşacağı doyum duygusuna bağlıdır (Aydın, 2005: 218)”.

“İnsanlar dışarıdan her gördüğü davranışı gözlemleyerek ğrenmezler. Gözlemlenen davranışın sonunda modelin çevreden almış olduğu tepki o davranışın gözlemleyen tarafından taklit edilip edilmeyeceği kararını vermede etkilidir. Eğer gözlemlenen davranışın sonunda model ödüllendirildi ise gzlemleyende aynı davranışta bulunma isteği olur. Modelin cezalandırıldığı durumlarda ise, gözlemleyen aynı davranışı tekrarlamamaya zen gösterecektir. Genel olarak insanlar ödüllendirilen davranışı yapma eğilimindedirler (Aydın ve diğerleri, 2009: 233)”.

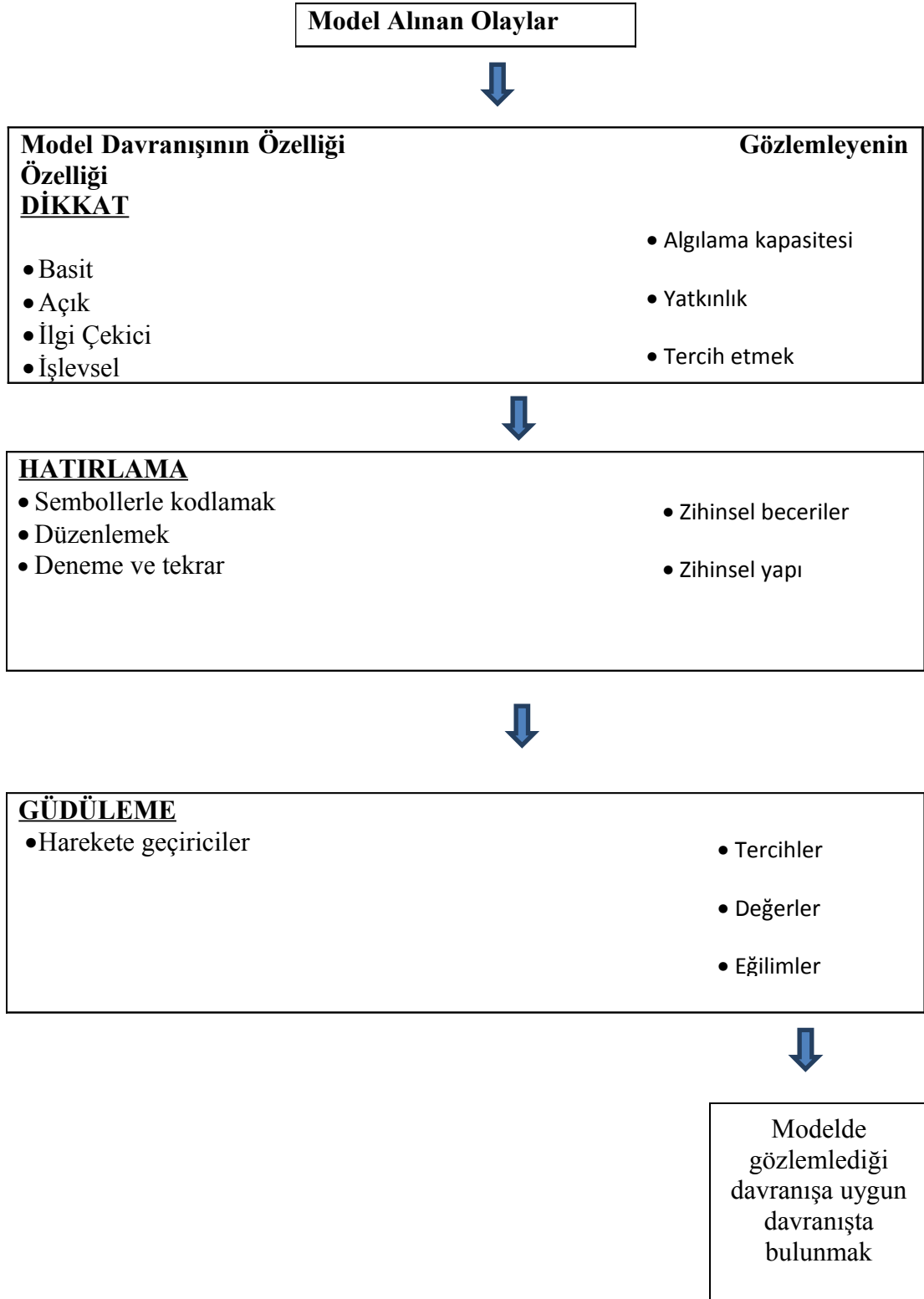
ğrenilenin kalıcı olmasını sağlamak için, modeli taklit edenin başarisının beğenilmesi ve takdir edilmesi gerekmektedir. Gözlemciye uygun modeller gösterilmeli ve gözlemci olumlu davranışlar sergilediği zaman, gözlemcinin davranışının pekiştirilmesi gerekir. Pekiştirilmeyen davranışlar snmeye tabidir.

“Gdlenmenin ve dolayısıyla gözleyerek öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, modelin iki niteliğe sahip olması ya da bu iki nitelikten birisine sahip olması gerekmektedir. Bunlar:

1. Modelin, ğrenen üzerinde bir etkisinin ya da değerinin olması lazım.
2. Model, öğrenenin varmak istediği amacı gerçekleştirici olmalıdır (Akbaba, 1995: 62)”.

Gözlem yoluyla öğrenmenin aşamaları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 4. Gözlem Yoluyla Öğrenme Süreçleri (Kaynak: Aydın ve diğerleri, 2009: 232)

2.7. SOSYAL ÖĞRENME KURAMININ EĞİTİM AÇISINDAN DOĞURGULARI

Bandura'nın gözlem yoluyla öğrenme kuramı eğitimde uygulanabilirlik ilkesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu kuramın ilkelerinin eğitimde uygulanması daha iyi bireylerin yetişmesine katkıda bulunur.

Bandura'ya göre, birey her şeyi doğrudan öğrenemez, edindiği birçok davranışı çevresini gözlemleyerek edinir. Gözlemlediği modelin özelliklerine dikkat eder. Saygın, yüksek statülü, güçlü vb. karakterlere sahip kişileri kendilerine model alırlar.

“Sosyal bilişsel kuramın eğitim açısından doğurguları şunlardır: (Aydın, 2005: 218-220)

1. Bandura tarafından geliştirilen öğrenme ilke ve kavramları, öğretme-öğrenme sürecini geniş ölçüde etkilemiştir. Bu bağlamda öncelikle yetişkinlerin, çocuklara başarılı bir model oluşturma sorumluluğunu ele alalım. Çocuklar, davranışlarına yön veren duyuşsal özelliklerin, bilişsel yeterliliklerin ve devinsel becerilerin önemli bir bölümünü, yetişkinlerin davranışlarını gözleyerek edinirler. Buna göre çocuk, gözlediği modelin ödüllendirilen davranışlarını taklit yoluyla tekrar etmekte, cezalandırılan davranışlarını ise elemektedir. Ancak bir modelin davranışlarının örnek alınması, onun sahip olduğu saygınlık, statü ve güçle doğru orantılıdır. Dolayısıyla yetişkinlerin tutarlı ve uygar bir kişilik örüntüsüne sahip olmaları, akademik öğrenme etkinlikleri kadar, davranış eğitimi için de geçerli bir faktördür. Öte yandan çocuklar, ahlaki akıl ve yürütme stratejilerini, eleştirel ve çok boyutlu düşünme yetisini ve duygularını yansıtmaya becerisini de sosyal ilişkiler içinde edinmektedirler. Bu durum özellikle anne-babalar ve öğretmenlerin, öğretme-öğrenme sürecinde birbirleriyle uyumlu ve tutarlı liderlik davranışları göstermelerini gerektirmektedir.

2. Gözlemcinin herhangi bir davranış örüntüsünün model olarak benimsenmesi, öğrenme yaşantısının dikkat çekici olmasıyla yakından ilgilidir. Ancak öğrenme sürecinde öğrencinin dikkatini yöneltmesi gereken bir dizi faktör vardır. Öğrencinin seçici dikkatinin istedik davranışlara yöneltilmesi, hedef davranışların açık, anlaşılır ve çekici olmasına bağlıdır. Ayrıca hedef davranışların öğrencilerin ilgi ve beklentilerine uygun olması da gereklidir. Dolayısıyla öğrenme yaşantılarının desenlenmesinde yukarıda sıralanan ölçütler dikkate alınmalıdır.

3. Sosyal öğrenme kuramına göre davranış edinmede önemli bir başka öge de algılama, hatırd tutma ve geri çağırma etkinliklerini tanımlayan bilişsel süreçlerdir. Bu nedenle öğrenme birimlerinin uygun sayı, içerikte sözel, görsel ve işitsel uyaran sağlanarak geliştirilebilir. Bu bağlamda öğretmenler, öğrencilere bellek destekleme, kodlama ve örgütlenme yöntemlerini öğretmelidir. Ayrıca öğretmenler belleğe kodlanan bilgileri uygun ipuçları vererek yeni problem durumlarına yansıtılmaları için öğrencileri güdülemelidir.

4. Sosyal öğrenme kuramına göre davranış sadece taklit edilerek tekdüze biçimde tekrar edilmez. Ayrıca model alınan davranış örüntüleri, gözlemci tarafından yeniden anlamlandırılarak uygun bağlamsal koşullara genellenir. Bu genelleme sürecinde birey, öz yeterlik ve yansıtmaya düzeyine göre,

alternatif davranışlar üreterek, kendisini geliştirmek ister. Bu nedenle eğitimciler, öğrencilerin bağımsız davranışlarını destekleyerek kendilerini özgürce geliştirmelerine yardımcı olmalıdır.

5. Öğrenciye bir davranışı kazandırmanın en etkili yolu, onu bu davranışı yapmaya istek ve gereksinim duyar hale getirmektir. Şu halde anne babalar ve eğitimciler, öğrencinin özgün içsel varoluşuna duyarlı olmalıdır. Bu bağlamda öğrenme yaşantıları desenlenirken, öğrencilerin beklentilerinden, ilgilerinden ve değerlerinden hareket edilmelidir. Öte yandan öğretim yaşantılarının uygulama ve değerlendirme aşamalarında da, öğrencinin öğrenme deneyimlerini kendi kendine pekiştirmesine fırsat vermelidir. Öğrencilerin kendi kendilerini pekiştirmeleri, olumlu ve üretken bir öğrenme iklimi yaratmakla gerçekleşebilir.

6. Öğrencilerin problem durumlarıyla baş etmelerinde en önemli faktör, içsel güdülenme, öğrencinin yaşadığı başarı hazzıyla pekiştirilebilir. Bu nedenle her öğrenciye kapasitesi ölçüsünde başarılı olma şansı sunulmalı ve başarısızlığa izin verilmemelidir.

7. Öğretmenlerin öğretme- öğrenme sürecinde standart başarı beklentileri, öğrencilerin başarısızlık endişesi duymalarına neden olabilir. Ayrıca ulaşılması zor hedeflerinin belirlenmesi, öğrencilerin güdülenme düzeylerini düşürebilir. Dolayısıyla her öğrencinin hedefe yönelik davranışları yakından gözlenmeli, bu süreçte karşılaştıkları öğrenme güçlükleri konusunda kendilerine düzenli olarak dönüt ve ipuçları sağlanmalıdır. Böylece hem her öğrenci kendi kapasitesi ölçüsünde öğrenme olanağı bulur hem de yanlış davranışlarını düzelterek olumlu bir öz yeterlik algısı geliştirir.

8. Öğrenme sürecinde, öğrencinin model aldığı kişilerle özdeşim kurması, sadece belli bilişsel yeterliklerin ya da psikomotor becerilerin değil, duyuşsal özellikler olan sabır, özgüven, kararlılık, çalışma arzusu vb. duygu durumların da edinilmesi ile sonuçlanır. Bu nedenle eğitimciler, gerekli hoşgörü, esneklik ve anlayışın yanı sıra tutarlı ve kararlı bir tutum göstererek, öğrencilere zorlukla baş etmeyi öğretmelidir. Öte yandan öğrenme yaşantıları iş birliğine ve bireysel öğrenmeye ilişkin öğrenme birimleriyle uygun şekillerde bütünleştirilerek sunulmalıdır. Böylece bilgilerin kalıcılığı ve transfer edilme düzeyleri de artar.”

2.8. TARİHİ SÜREÇTE DESTAN KAVRAMI

Destan kelimesi, Farsça “Dâsitân” kelimesinin Türkçedeki söyleniş şeklidir. Farsçada bu kelime “Sergüzeşt” kelimesiyle de karşılanmakta olup, meşhur hikâye, efsane ve kıssa anlamlarına gelmektedir. Daha çok geçmişe ait olayların toplu anlatımları hakkında dâsitân kelimesi kullanılır. Batı literatüründe karşılığı [Yunanca], epos/epope:[İng. epic] kelimesidir.

“Destan” teriminin Türk diline ne zaman ve nasıl girdiğini tam olarak belirlemek bugüne kadarki araştırmalarda ortaya konulamamıştır. Farsça bir kelime olan “dâstân”, Türkçeye ses ve anlam değişikliği ile muhtemelen İslamiyet’in kabulünden sonra girmiştir.

“Türk diline ait sözlüklerde “destan” kelimesi; a) destan, epope, hikâye, masal b) şöhret, ün (Develioğlu, 2004:168), “kıssa hikâye, masal” (Muallim Naci, 1230:427), “hikâye, masal sergüzeşt,

bir vak'a, hâl hikâye eden manzume" (Şemseddin Sami, 1371: 598) gibi anlamlarda açıklanmıştır. Kelime Oğuz boylarında [Türkiye ve Azerbaycan sahasında] "destan", Türkmen Türkçesinde "epos, destan", Kazak boylarında "dastan", Özbek boylarında "dâstân", Uygur boylarında "rivayat, dâstan", şeklinde telaffuz edilir (Gökdağ, Üçüncü, 2007: 11)".

"Türk boyları arasında destan kavramının yanı sıra, Kazak Türklerinde epos, arkaik epos, köne epos, batırlık epos, kahramanlık köne epos, liro epos, romandık epos, ğaşıkttık cır, tarihi cır, terimleri kullanılır. Destan icracıları için akın, cırav, cırşı isimleri tahsis edilmiştir.

Kırgız Türkleri comok, epos, destan, epik dastan, batırdık epos, batırdık comok, miftik köönö epos, arhaik epos gibi isimler kullanılır. Bu gelenekte icracılar için manasçı, çomokcu, ırçı, akın terimleri vardır.

Özbek Türkleri aşk ve kahramanlık destanları için "dastan" ve "halk destanı" terimlerini kullanır. Epos terimi daha çok kahramanlık destanları için vardır. İracıları, bahşi, dastanci, şair, cırav, yüzbaşı, sazçı, halfé, sanavçi, saki, sazende gibi isimler verilir.

Türkmen Türkleri destan ve halk hikâyesi için "dessan, halk dessanı, epos, kahramançılık epos, erteki epos, avtorlu dessanlar, halk eposı" gibi terimleri kullanır. İracılara "dessancı, bahşi" denilmektedir.

Tatar Türkleri destan kelimesine karşılık olarak "dastan" ve "epos" terimlerini kullanırlar. Bu gelenekte icracılara "sesen" ismi verilir.

Başkurt Türkleri destana karşılık "kobayır, geroik poema, batırlar turahıdağı, ekiyet- poema, epos, dastan, kıssa" isimlerini kullanır. İracılara "yırav" ve "sesen" isimleri verilir.

Uygur Türkleri destan ve halk hikâyesi türlerine karşılık olarak "dastan, hikâye" terimlerini, icracılar için "meddah, dastançı, goşagçı" gibi isimleri kullanırlar.

Altay Türkleri arasında masal ve destan türlerine genel olarak "çörçök" ismi verilir. Kahramanlık konulu anlatıları ayırmak içinse bu metinlere "kay çörçök", icracılara "gayçı" adı verilir.

Truva Türklerinde masal ve hikâyeye "tool" adı verilir. İracılara "toolçu" adı verilir. Kahramanlık konulu olan anlatıları ayırmak içinse "maadrlıg tool" terimi kullanılmaktadır.

Hakas Türkleri kahramanlık destanı için "alıptıg nımah"; icracı için "kaycı" terimini kullanırlar.

Yakut Türklerinde destanî şiir anlamında "olonho" bu geleneği icra edenlere "olonhohut" ismi verilir (Gökdağ, Üçüncü, 2007: 12-13)".

Sonuç olarak kökü Farsça olan destan kelimesi, Türk kültürünün farklı coğrafyalarında ve farklı siyasi egemenlikler bölgesinde farklı anlam ve şekillerde kullanılmaktadır. Türk destan geleneğinin ana yapısını kahramanlık destanları oluşturur.

Buraya kadar lügat anlamı verilen ve Türk topluluklarında karşılıklarını verdiğimiz destan kavramıyla ilgili bazı araştırmacılarımızın görüşleri şu şekildedir:

"Destan (epos), bir boy, ulus (kavim) veya millet hayatında tam estetik hüviyet kazanmamış eser sayılan efsanelerden sonra nazım şeklinde ortaya çıkan en eski halk edebiyatı mahsullerinden biridir. Sözlü geleneğe bağlı olan bu anonim mahsuller, zaman ve mekân içinde cemiyetin iradesini

ellerinde tutan «Kahraman-Bilge» şahsiyetlerin menkıbevi ve hakiki hayatları etrafında teşekkül etmiş uzun, didaktik hikâyelerdir. Tarihe bağlı olmakla beraber, tarih sayılmayan; ozanların kopuzlarla terennüm ettiği; cemiyetin ortak hayat görüşü ile ülkülerini aksettiren bu eserlerin teşekkülü için bir «yaratma zemin» ile savaş, din değiştirme, göç, kuraklık vb. gibi büyük hadiselerin millet vicdanında birtakım sarsıntılara sebep olması lazımdır (Elçin, 2000: 72)”.

“Milletlerin yaşadıkları tarihi olayların efsanevi ve mitolojik unsurlarla yoğrularak oluşturduğu milli karakter taşıyan uzun manzum eserlerdir. Sözlü edebiyatın en eski ürünleri olan destanlardan tarihi kaynak olarak yararlanılabilir. Ancak destanlar tarihi yansıtmakla beraber, tarihi bir eser değildirler. Çünkü tarihi olaylar destanda çekirdek olarak kalmıştır. Bu nedenle destanlardaki tarihi bilgilerden yararlanırken, başka kaynaklarla karşılaştırıp çok iyi inceledikten sonra sonuca varmak gerekir (Aslan, 2008: 23)”.

Destan, milletlerin hayatında büyük yankılar bırakmış tarih olaylarının çağdan çağa değişmiş, ülküleşmiş ve sayısız hayal unsurları katılarak tanınmaz hale gelmiş, uzun manzum hikâyesidir (Kabaklı, 2004: 61).

Bir ulusun yaşamını yakından ilgilendiren toplumsal olayları, o ulusun kahramanlıklarını anlatan, daha çok şiir biçiminde (manzum) yazılmış olan masalımsı öykülerdir (Kıbrıs, 2006: 80).

“Milletlerin din, fazilet ve milli kahramanlık maceralarının manzum hikâyeleridir. Bu maceralar, milletlerin tarihten önceki devirlerinde veya tarihlerinin kuruluşu asırlarında başlar; bazen tarih boyunca devam eder. Kahramanları arasında Tanrılar, Tanrıçalar; gün ışığından, su köpüğünden yaratılmış; bir Bozkurt’un çocuğu olmuş veya ağaç karnında doğmuş, mukaddes insanlar bulunan bu destanlar; ilk bakışta, ilk insanların hayal âlemini tanıtan masallar gibi görünür. Ancak, derin görenler, bu masalların yapılarında, milletleri, faziletleri, fikir ve sanatları meydana getiren büyük medeniyet mimarisinin temel taşlarını bulurlar; insanlık tarihinin nasıl başlayıp nasıl geliştiğini bir masal atmosferi içinde öğrenirler (Banarlı, 1998: 1)”.

Mitler ve efsanelerle birlikte en eski sözlü edebiyat ürünleridir. Toplumun iradesini temsil eden kahraman, kurtarıcı, bilge kişiliklerin hayatları çevresinde oluşur. Göç, kuraklık gibi toplu yaşanan felaketler, elde edilen başarılar, paylaşılan hayaller destanlarda ifadesini bulur (Şimşek, 2002: 72).

“Anonim edebi türler arasında, tarihin romantizminden kaynaklanarak şekil ve özellik kazanan destan, millet olmanın zaruret ve faziletlerini ifade eder. Bu ifade şekliyle, zamanın akışı içinde millet olma şuuruna yükselmiş toplulukların tarihi karakterini (kişiliklerini) sembolize eden birçok destan günümüze kadar yaşamıştır. Karakteristik yapısı ise milletlerin maddi ve manevi unsurlarının, bir bütün halinde yoğrularak ifade edilmesinden doğmuş, milli şuurda işlenerek özellik kazanmıştır (Öztürk, 1986: 170)” .

“İster boy, ister ulus bazında olsun, ister dar bir alanda, ister geniş bir alanda yaşamış olsun, ister dışa, ister içe yönelik olsun, toplumun (kabilenin, ulusun) bütün bireylerini doğrudan ilgilendiren ya da etkileyen herhangi bir olayı, ister dar bir alanın, ister çok geniş alanın bahadırı olsun belli bir tip

(alp tipi) etrafında toplayarak anlatan, “destancı” adı verilen ve uzun bir süre “edebiyatçı” ve “tarihçi” görevini yerine getiren, atlı göçebe yaşam tarzının sanatkâr tipi olan sanatkârlar (ozan, cırav, vd.) tarafından kendine özgü bir forma kavuşturulup müzik aleti eşliğinde ya da değil ezgili ve kendine has bir akış ve üslup ile nakledilen, sanat ve estetik kaygılar taşıyan, tarihteki bölgesel ya da ulusal bazdaki olayları tam anlamıyla gerçekçi bir şekilde değil de, efsane ya da tevatür boyutuyla nakleden, teşekkülü için uzun bir süreyi gerektiren, sözlü kültür ortamında teşekkül etmesi ve sözlü iletişim vasıtasıyla nakledilmesi nedenleriyle değişime uğrayabilen, toplumun geçtiği kültürel süreçleri ve yazıya geçirildikleri dönemin özelliklerini yansıtan, atlı göçebe yaşam tarzının ürünü olarak çoklukla manzum olarak ortaya konan; fakat zaman zaman mensur ya da manzum-mensur bir yapı sergileyebilen kahramanlık konulu metinlere destan denir (Oğuz ve diğerleri, 2005: 131)”.

Masalımsı edebiyat eserlerinden biri de destandır. Daha çok eski çağlara ilişkin kahramanlık hikâyelerini; ulusların, Tanrıların ve ünlü yiğitlerin serüvenlerini veya savaşlarını anlatan uzun manzum eserlere destan (epope) denir (Oğuzkan, 2001: 68).

Destanlar, henüz yazılı tarihin teşekkül etmediği dönemlerde, bilim ile aklın toplum düzenine hükmedemediği çağlarda, insanların ıstıraplarını, sevinçlerinin büyük göçlerini veya varlık- yokluk mücadelelerini olağan dışı unsurlar aracılığıyla beyan ettikleri anlatılardır. Bu anlatılarda hâkim unsur akıl ve gerçek değil, his ve muhayyiledir. (Gökdağ, Üçüncü, 2007: 21).

Destan en eski edebiyat türlerinden biri olarak; “Büyük, olağanüstü toplum ve kahramanlık olaylarını uzun ve manzum olarak anlatan edebiyat türü”dür. (Artun, 2006: 48).

Mitlerden sonra, onların gölgesini ve özelliklerini bünyesinde taşıyan destanlar, tarihin belli bir döneminde toplumların başından geçmiş ve onları derinden etkileyen bir çekirdek olayın etrafında teşekkül eden, içinde olağanüstü öğeleri barındıran, dilden dile aktararak anlatılıp gelecek nesillere nakledilen, kahramanlık temalı öykülerdir.

Destanın oluşumu, gelişimi ve günümüze gelişi hakkında birçok araştırmacılar farklı görüşler ileri sürmüştür:

“Türk sözlü kültür birikiminin önemli bir bölümünü meydana getiren “destan”ların oluşması ve günümüze gelebilmesi için, çeşitli safhalardan geçmesi gerektiğinin kaçınılmazlığı, eldeki destanlarımızın incelenmesinden kolaylıkla anlaşılacaktır. Destanların oluşumu hakkında yapılan değerlendirmelerin de gözden geçirilmesiyle, bu safha ve bu şartları beş ana başlık etrafında toplamak mümkün görünmektedir.

Birinci olarak, destanı yaratan topluluğun “destan devri” diye adlandırabileceğimiz bir dönemde yaşaması gerekir. Türkler açısından bu dönem, mitoloji unsurlarının toplum hayatında etkisini kuvvetle sürdürdüğü, Bozkır kültürünün ortaya çıkardığı, “Alp tipi” nin toplum hayatını

yönlendirdiği bir dönemdir. Mitolojiden beslenen olağanüstülükler, toplum hayatında eski yerini yitirdikçe, kahramanlığın yerini, yerleşik toplumun değer yargılarına dayalı motifler aldıkça, “destan devri” yavaşlamakta ve yerini “hikâye devri” olarak adlandırabileceğimiz bir devir almaktadır.

İkinci olarak, destanı yaratan topluluğun “sözlü gelenek”e sahip olması gerekmektedir. Kültür unsurlarının, edebi verimlerin kuşaktan kuşağa aktarıldığı güçlü bir sözlü gelenek ortamının bulunması, destanın gelişimini sürdürmesini sağlayacaktır.

Üçüncü olarak, destanın teşekkülüne ilham veren bir çekirdek “vak’a”nın olması gerekmektedir. Toplum derinden etkileyen veya kurguladıktan sonra toplumda büyük ilgi uyandıran bu vak’a, sözlü gelenek ortamında yayılıp zenginleşmelidir.

Dördüncü olarak, bu vak’a bir “ozan” tarafından edebi bir metin haline getirilmelidir. Bu metin ozandan ozana, kuşaktan kuşağa geçerek, sözlü gelenek ortamında yaşatılmalıdır.

Beşinci olarak, toplum, “destan devri” diye adlandırdığımız zaman dilimini tamamlamadan sözlü gelenekte yaşayan bu metin “tespit” edilmelidir. Destan devrini tamamlayan toplumlarda, tespit edilen, yani yazıya geçirilen metinlerin, toplum içinde bulunduğu devrin ürünü olacağını kabul etmek durumundayız (Oğuz ve diğerleri, 2005: 132)”.

“Destanın oluşması için, halk muhayyilesinde iz bırakmış bir tarih olayı yarattığına inanılan kahramanların bulunması gerektir. Halkın ruh ve vicdanına işleyen bu olay, topluluğun ve art arda gelen kuşakların hayal güçleri ile genişler, derinleşir, nice efsanelere bürünür. Zaten yazılı olmadığı için her isteyen onu başka türlü anlatır, böylece rivayetler çoğalır, çeşitlenir. Destanın birinci oluş safhası budur.

İkinci safhada ozanlar, bu efsaneleşen tarih olaylarını nazma çekerler. Yeni motifler ve şairane hayal güçlerini de katarak sazla türkü halinde söylerler. Kendi üslup ve kişiliklerini de ekleyerek, milli destanın kanvasını hazırlamış olurlar.

Üçüncü safha, bir büyük destan şairinin çıkması, bu türlü ozanların söylediği parçaları derleyip toplayıp sıraya koyması, ihtişamlı, yeni büyük bir üslupla terennüm etmesi safhasıdır (Kabaklı, 2004: 62)”.

“Destanlar, birdenbire oluşmazlar. Değişik safhalardan geçtikten sonra, belli döneminde kaleme alınırlar. Kaleme alınma safhasına kadar sözlü olarak gelişen destanlar, toplumdan topluma hatta insandan insana farklı versiyonlara bürünür. Destanın oluşması için öncelikle daha evvel de belirttiğimiz gibi halk muhayyilesinde derin izler bırakacak ve nesilden nesile aktarılacak kadar ruh ile vicdanlara etki eden bir vak’anın gerçekleşmesi gerekir. Bu dönemde zaten yazılı kaynaklar bulunmadığından söz konusu olay çeşitlenir ve değişik nitelikler kazanır.

İkinci safhada ozanlar ya da anlatıcılar, o destan hakkında manzum ya da mensur bir metin teşekkül ettirirler. Ancak manzum anlatı türünün mutlak anlamda ön planda olduğu tarih öncesi dönemlerde destanlar, büyük oranda manzum metinler olarak teşekkül ederler.

Üçüncü safhada ise, destanı okuyan bütün ozan ya da şairlerden farklı olarak adeta bir destan kahramanı gibi büyük bir ozan ya da şairin çıkıp destanın bütün parçalarını bir araya getirmesi gerekir. Ancak bu bir araya getirme safhasında, destanın yeni bir üslupla, adeta yeniden yaratılmasına ihtişamla söylenmesi gerekir (Gökdağ, Üçüncü, 2007: 23)”.

“Milli destanların oluşması ve yaşaması için bazı önemli şartların yerine gelmesi ve genel olarak şu aşamalardan geçmesi gerekir. Öncelikle o ulusun medeniyet düzeyinin çok düşük olması, yani henüz ilkel inanışların ve mitolojik unsurların toplumu maddi ve manevi yönden etkileyip, yönlendirdiği bir dönemi yaşaması gerekir. Bu dönemde ulusun yaşadığı büyük savaş, zafer, mağlubiyet, göç, esaret gibi gerçek ve önemli bir tarihi olay, destanın oluşumuna kaynak ve çekirdek teşkil eder. Toplumda yaşayan ozanlar, yaşanmış bu çekirdek tarihi olayın büyük ve küçük kahramanlarını etkinliklerine göre, çeşitli efsane ve mitolojik motiflerle donatarak destana dâhil ederler. Böylece gerçek olay çekirdek olmak üzere, olağanüstü olaylar ulusun duygu, düşünce ve inanışlarıyla yoğrularak, epizotlar halinde parça parça terennüm edilmeye başlar. Daha sonraki dönemlerde yaşanan tarihi olaylar, ozanların ve halkın dilinde şiirsel ifadelerle anlatılarak, sözlü gelenekte devam etmekte olan asıl destan gövdesine yeni halkalar olarak eklenir. Bu olgular çağlar boyu devam eder. Destanlar, ulusların yazıyı kullanmadıkları, yazılı edebiyatları olmadığı sürece, sözlü gelenekte oluşur ve gelişir. Yazı kullanılmaya başladıktan sonra, millet hayatında sözlü olarak yaşayan bu destanların yazıya geçirilme dönemi başlar. Millet hayatını tehlikeye düşüren büyük olaylar karşısında milli duyguların uyandığı ve tarih şartlarının elverişli olduğu bir dönemde, destan geleneğini iyi bilen bir ozan, sözlü gelenekte yaşayan destan parçalarını kendi duygu ve düşünceleriyle kaynaştırarak, bir kompozisyon dâhilinde, çağının dil ve anlatım özellikleriyle yazıya geçirir (Aslan, 2008: 25)”.

“Doğal destanların oluşması için üç aşamanın geçmiş olması gerekmektedir:

1. Tarihi bir olayın olması,
2. Bu olayın meydana gelişinden sonra aradan uzun bir zaman geçmesi ve halk tarafından kuşaktan kuşağa aktarılması,
3. Milletin bir şairinin bütün bu olayları toplayarak, nazım haline getirmesi (Artun, 2006: 50)” .

“Bir milletin destanı, hele tabii (epopée naturelle) ve milli destanı olabilmesi için o milletin tarihinde şöyle şartların bulunması gerekir:

1. Millet, halk hayalinin efsaneler yaratmaya elverişli bulunduğu, en eski ve iptidai devirlerde yaşamış olmalıdır.
2. O milletin tarihinde unutulmaz tabiat olayları, büyük savaşlar, göçler, istilalar, yeni coğrafyalarda vatan kuruşlar gibi halk hayat ve hafızasını nesillerce meşgul edecek hadiseler bulunmalıdır.

Çünkü insanlar, insanlığın bu ilk devirlerinde cemiyet ve tabiat olaylarını ya da derin bir korku, ya büyük hayranlıkla seyrederdilerdi. Hiçbir hadisenin sebebi bilinmeyen bu çağlarda her olay çok mühim, çok meraklı ve mutlaka Tanrıyı düşündüren; esrarlı, hikmetli bir mana taşırdı: Gök gürlemesi Tanrının hiddetiydi; yıldırımlar, tufanlar ya da susuzluklar Allah’ın cezasıydı. İnsanlar, Allah diye, güneşe, ateşe tapıyorlar; kendilerinin bir ağaç karnından çıktıklarına, bir bozkurttan türediklerine inanıyorlardı. Böyle çağlar, acı tatlı, bütün gerçeklerin türlü hayallerle süslenip efsaneleştiği zamanlardı.

Topluluk arasında ateş yakmayı bulmak, maden eritmek, canavar öldürmek gibi yararlıklar gösterenlere “tabii insan” gözüyle bakılmıyordu. Onlarda Tanrı kanı, Tanrı kudreti bulunduğu düşünülüyor; tanrılardan yardım gördükleri söyleniyordu.

Bu ölçüde zengin bir hayal içinde yaşayan insanların başına geçerek, başka kabileler veya başka milletlerle savaşan; zaferler ve ülkeler kazanan kahramanların da rütbesi yalnız serdarlık veya hükümdarlık değildi. Böyle kahramanların tanrılığına, tanrılarla olan yakınlığına hele Tanrı yardımı gördüklerine derin inanış vardı.

İşte hakikat dünyasında böyle bir hayal âlemi yaratan ilk insanlar, mühim buldukları her vak'ayı türlü hayallerle süsleyerek birbirlerine anlattılar. Meraklı vak'alar anlatmak, meraklı vak'alar dinlemek ve bunların sebeplerini öğrenmek eski bir ihtiyaçtır.

Bunun içindir ki ilk şairler her şeyden çok kahramanlık şiirleri söylemiş, böyle vak'alarda yararlıkları görülen din ve savaş kahramanlarını öven türküler sıralamışlardır.

Bu şiirler bol vak'alı, bol maceralı ve çok defa olandan ziyade hayal edileni terennüm eden, küçük manzum efsanelerdir.

Bunlar manzum oldukları, musikiyle söylendikleri için halk dilinde ve halk hafızasında uzun müddet yaşamışlardır. Aynı vak'alar, yeni ve benzer hadiselerle büyüyüp tazelenmiştir. O kadar ki destan şiiri, nice hadiselerin sebepleri anlaşıldığı; tabiliğine alışıldığı devirlerde bile, yer yer aynı kuvvetle devam etmiş; milletlerin hayatında büyük ve devamlı bir destan geleneği yaratmıştır.

Zaman ilerledikçe destan hayatları, destan gelenekleri zenginleşen milletlerin aydınları arasında büyük destan şairleri yetişti.

Bu şairler halk hafızasında ölmezleşen destan şiirlerini toplar, onlara kendi hafızalarında büyük yer ayırırlar. Tarih vak'alarından, eşsiz duygu; düşünce efsaneleri yaratan halk dehasının hayranlarıdır. Bütün varlıklarıyla destanların büyümesine tutulur, onları hem asıllarına sadık kalmak, hem daha ileri diller ve şekillerle bir bütün halinde söylemek için harekete geçerler; milletlerin efsanevi tarihi manasındaki millî destanlar söyler yahut yazarlar (Banarlı, 1998: 7-8)".

Sonuç olarak destanların oluşmasını sağlayan dört önemli unsur göze çarpmaktadır:

1. Milletlerin yazılı tarihlerinin henüz oluşmadığı ilkel ve iptidai bir devir geçirmesi gerekiyor.
2. Destanı meydana getirecek olan milletin geçmişinde unutulmaz ve millet hafızasında yer etmiş tabiat olayları, savaşlar, göçler, işgaller, istilalar ve yeni vatan arayışları gibi etkileyici olayların yaşanması gerekmektedir.
3. Destanın çekirdeğini oluşturan bu olay halk hafızasında zenginleşerek dilden dile söylenir. Bu destan halk içinde yaşayan ozanlar ve şairler tarafından okunur. Her söyleniş de olay tazelenir, dil ve ahenk yönünden büyür, gelişir ve zenginleşir.
4. Destanı okuyan bütün ozan ve şairlerin içinden farklı olan büyük bir şair ve ozan çıkıp destanın bütün parçalarını bir araya getirir. Bu bir araya getirme safhasında destana yeni bir üslup ve soluk getirir.

Destan kavramıyla ilgili çeşitli araştırmacılarımızın yaptıkları tanımlamalar ve destan oluşumunu aşamalarını belirttikten sonra bu bilgiler ışığında destanların genel özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Destanlar genel itibariyle manzum eserlerdir. Kimi destanların arasına mensur parçalar da katılır. Bu mensur parçalarının metinlere nasıl yerleştirildiği bilinmemektedir.
2. Destanlar millîdir. Destanlar bir milletin ortak değer ve kabullerini dile getirir. Farklı milletlerin destanlarında yer alan ortak değer ve motifler, insanoğlunun benzer olaylar karşısında benzer ve farklı tepkilerini gösterir. Evrensel insanın ortak nitelikleri destanların millî olmadığını göstermez. Bu ortak niteliklerin işleniş ve ifade edilişi millîliği şekillendirir (Kart, 2002: 28).
3. Destanda, toplum bir bütün olarak olayların içindedir; bu toplumu veya etnik gruba sembolize eden ve ön safta bulunan bir tip vardır, destan kültüründe bu tip “ALP” kavramı ile vasıflandırılır ki, sahip olduğu özellik ve taşıdığı vasıflarla, realitenin üstünde çok daha yüce, güçlü, kutsiyete, kutsal himayeye sahip bir anlayışla, destan olayları içinde yaşar ve toplumu peşinden sürükler. Bu sebeple insan destan da, “Olduğundan daha yüce ve soylu olarak yaşatılmaktadır” (Öztürk, 1986: 170).

Türk destanlarında, olayların merkezinde olan kahramanlar (Alpler) kendi tutkularının üstünde, millet namına bir ülkünün tahakkuku için olayların içinde ve kahramanla bir bütün halindedir. Bu ülkü ise,

- a- Türk milletinin istiklalini ve bütünlüğünü korumaya yöneliktir.
- b- Destan kahramanı hayat anlayışını kişiliğinde yaşatır.
- c- Devleti yüceltme ve acuna buyruk olma tutkusu, destanların genel karakterini oluşturur (Öztürk,1986:180).

4.Destanlar toplum vicdanının sesi olduklarından milli bilinci güçlendiren ve milli dayanışmayı sağlayan önemli eserlerdir. Ortak bilinçle oluşan ülkü ve gelenek gibi toplumu canlı tutan öğeler, destanlarda bir hayat görüşü ve felsefesi olarak soylu ya da yönetici sınıftan gelen destan kahramanının kişiliğinde dile getirilir. Bu yönüyle destanlar milletlerin soy özellikleri, sosyal yapıları, ülküleri, milli değerleri, gelenek ve görenekleri üzerinde yapılacak araştırmalarda ilk temel kaynağı oluştururlar (Artun, 2006: 53-54).

5. Destanlarda ilah, yarım ilah ve insan olmak üzere üç türlü kahraman görülür. Çoğunlukla bu kahramanlar hem insani hem de insanüstü vasıfları kendilerinde

toplarlar. Beden yapısı ve karakter bakımından kâh olağan kâh olağanüstü özellikler gösterirler. (Kabaklı, 2004: 63-64)

6. Destanlar, doğrudan doğruya tarihi belgeler olmamakla birlikte tarihten önemli izler taşır. Geçmişte millet hayatında önemli izler bırakan bir olay ozanlar vasıtasıyla sözlü gelenek içinde yüzyıllar boyunca ağızdan ağza aktarıldıktan sonra yazıya geçilir. Destanlar bu şekilde ilk devrelerin önemli tarihi olaylarını, o dönem toplumsal yapısını ve inanç özelliklerini bize kadar getirir. Ancak şunu unutmamak gerekir ki destan yüzyıllar boyunca sözlü gelenek içinde ağızdan ağza aktarılırken bazı olağanüstü motifler içerir, ayrıca toplumun geçirdiği değişimlerden etkilenerek zamanla bazı değişiklikler gösterebilir (Kart, 2002: 29-30).

İnsan nasıl çocukluk evresinde masaldan, olağanüstülüklerden, kahramanca maceralardan zevk alırsa uluslarda oluşma evrelerinde bu gibi şeylere karşı ilgi gösterirler. Onun için epopeler ulusların çocukluğu sırasında ortaya çıkmıştır. Epopeler yüceliğe dayanan ilkel şiirlerdir. Ulusların ilgi gösterdiği masal ihtiyacına cevap verdiği gibi, onların başından geçen tarihi olaylarını yansıtmaya, yarayan saf bir tarih niteliğini de taşırlar. Epopeler öyle bir tarihtir ki onu halkın hayal gücü kuşaktan kuşağa işler, genişletir, geliştirir ve yüceltir. Böylece hayal gücünün etkisi altında, gerçeğin bir ulusun gelenekleriyle yoğurduğu bir eser ortaya çıkar (Özdemir, 1994: 50).

Özetle destanlardan tarihi kaynak olarak istifade etmek pek sağlıklı bir yöntem değildir. Çünkü destanın temelini bir çekirdek olay oluşturur ve halkın hayalinde o çekirdek olaya sürekli yeni yeni şeyler eklenir ve destan nesilden nesle aktarılır.

Yukarıda üzerinde durduğumuz destanlar, eski çağlarda, bir ulusun üzerinde derin izler bırakan, herhangi bir tarih ya da toplum olayının kahramanlık yönünü anlatan manzum öyküler olarak tanımladığımız doğal destanları inceledik. Bu çalışmamızda yapma destanları ve bu destanlardaki kahramanları rol ve model açısından incelemeye çalışacağız.

2.9. YAPMA DESTAN VE YAPMA DESTANIN ORTAYA ÇIKIŞI

Geleneksel –doğal- destanların oluşum sürecinden geçmeksizin, doğal destanlardaki nitelikleri de yer yer yansıtabilecek biçimde, tarihsel ya da toplumsal bir olayın, usta ozanlarca destanlaştırılmasıyla oluşan ürünlerdir (Kıbrıs, 2006: 80).

Halkı derinden etkileyen ulusal, toplumsal ve siyasi olayları bir yazarın destanlara benzeterek söylemesi sonucu oluşturduğu eserlerdir. Söyleyeni belli olan, yakın tarihimizde toplum hafızasında derin izler bırakan, olağanüstülüklerle az yer veren, doğal destanların geçtiği aşamalardan geçmeyen destanlardır.

Destanlar, henüz yazılı tarihin teşekkül etmediği dönemlerde, bilim ile aklın toplum düzenine hükmedemediği çağlarda, insanların ıstıraplarını, sevinçlerini, büyük göçlerini veya varlık-yokluk mücadelelerini olağan dışı unsurlar aracılığıyla beyan ettikleri anlatılardır. Bu anlatılarda hâkim unsur akıl ve gerçek değil, his ve muhayyiledir (Gökdağ, Üçüncü, 2007: 21).

Doğal destanlar, tanrılarla insanların bir arada yaşadığı, mitlerin tarihin yerini tuttuğu ürünlerdir. Olağanüstülüklerin ulusları büyülediği, mitolojinin bütün diriliğini koruduğu dönemlerde doğup gelişmişlerdir. Şairlerin bütün halkla birlikte “harika, efsane ve mucizeye” inandıkları bir zamanda meydana gelmişlerdir.

“Aklın ve ilmin toplum yapısını belirleyen asıl unsur olmadığı dönemlerde, insanların beklenmedik ya da toplumda büyük tesirler yaratan olaylara bakış açısında iki duydu hâkimdir: Korku ve hayranlık. Korku ve hayranlık, aşırı derecede tecelli edip akıl ve mantık süzgecinden geçirilmediğinde, ileri derecede abartı ve tezada neden olur. Nitekim dünyadaki diğer destanlarda olduğu gibi Türk destanlarında da örneğin avlanması zor olan ve insanlara çok zarar veren bir hayvan, binlerce eli, kolu, dişi, pençesi olan dev bir yaratığa dönüşür. Ya da dostlarının yardımına hızlı koşan bir destan kahramanının atı, mutlaka olağanüstü niteliklere sahip kanatlı bir attır (Gökdağ, Üçüncü, 2007: 22)”.

Ülkelerin edebiyat tarihleri incelendiğinde, görülür ki; önce sözlü bir edebiyat dönemi, sonra da yazılı edebiyat dönemi vardır. Destanlar daha çok sözlü edebiyat dönemlerinde var olmuşlar ve varlıklarını korumuşlardır. Ancak giderek uygarlaşan toplumların destanlarında düşsel öğelerin azaldığına, yer yer gerçek kişilerin ve olayların da bu destanlarda yer aldıklarına tanık olunmaktadır (Kıbrıs, 2006: 80).

Yani günümüz dünyasında aklın ve ilmin egemen olmasıyla olağanüstülükler çağı aşılmıştır. Tanrıların tanrılarla, tanrıların insanlarla olan savaşımı tek tanrı düşüncesine erişmeyle birlikte sona ermiştir. Kısacası destan çağı sona ermiştir. Destan çağı sona ermiştir derken epik şiirin edebiyat alanında tamamen ortadan kalktığını söylemiyoruz. Epik şiir edebiyat dünyasında, çağın şartlarının doğal bir sonucu olarak, yeni bir boyut kazanmıştır. Olağanüstülük öğesini yavaş yavaş belirli bir insanlık durumuna dönüştürme, bir insanlık gerçeğini açıklama epik şiirin temel öğesi olmuştur.

Zamanla bazı şair ve yazarlar, kendi milletlerinin tarihinden çıkarılmış heyecanlı ve büyük vakaları birtakım hayal unsurları ile karıştırarak hikâyeye eden “destan”lar yazmışlardır (Kabaklı, 2004: 67).

Bu şairlerin yazdıkları, toplumu etkileyen herhangi bir olayı doğal destanlara benzeterek söylemesi sonucu oluşan destanlara yapma destanlar diyoruz.

“Yapma destanlarla doğal destanlar arasında yapısal yönden büyük bir ayrım yoktur. Ayrım doğuşlarındandır. Doğal destanlar ulusların çocukluk dönemlerinde kendiliğinden ortaya çıkan, halkın düş gücüyle zenginleşip boyutlanan ya da ulusal bir ozanca şiirleştirilen ürünlerdir. Yapma destanlarsa tek kişinin yaratımıdır. Kişisellik ağır basar. Ozan, yakınçağların herhangi bir olayını seçer, bunu kişisel yaratım gücünün süzgecinden geçirerek işler (Özdemir, 1994: 51)”

Yapma destanların faydalarını şu şekilde özetleyebiliriz:

- 1- Destan temalı şiirler, ulusuna kendi bilincini, kendi kişiliğini anımsatır. Bu şiirler ulusun tüm bireylerinin bilinçlenmesine ve şahsiyetlerinin oturmasına yardımcı olur.
- 2- Milletleri millet yapan başlıca faktör milli tarihine bağlılığı, tarihinden kuvvet alması yanında, geleceğinin büyük misyonuna sahip olmasıdır. Ulusun fertlerinde milli tarih bilincinin oluşmasını sağlar. Yapma destanlar yakın zamanlarda millet hafızasında derin izler bırakan olayların destanlaştırıldığı şiirlerdir. Bu destanlar vesilesiyle tarihi olaylara yön veren kişilerin ve kahramanların yerinde gösterdikleri ileri görüşlülük, yüksek kavrayış ve fedakârlık gibi davranışları destan metni içinde görür ve kavrar.
- 3- Yapma destanlar genç dimağlardaki tarih bilincinin her zaman taze durmasını sağlar. Tarih şuuruyla yetişmiş bir neslin bir misyonu olur ve o misyon çerçevesinde yaşar.
- 4- Yapma destanlarda tarih şuuru didaktik bir yöntemle değil; olağanüstü öğeler, güzel etkili bir dille şiir zenginleştirilip çocuk olay içerisinde yaşatılarak tarih bilinci verilir. Bu durum genç dimağların geçmişe olan ilgilerini artırır.
- 5- Yapma destanlar sayesinde çocuğun hayal dünyası zenginleşir, çocukta Türkçenin dil zevki ve estetiği oluşur. Şiir dilin en mükemmel şekilde kullanıldığı edebi türdür.

Dilin bütün inceliklerinin en üst seviyede kullanıldığı bir türdür. Çocuk bu metinlerin aracılığıyla dilin zenginliğini, dil estetiğini kavrar ve kişide milli dil bilinci oluşur.

“Doğal Türk destanlarından esinlenerek yapma destan oluşturma yolunda çaba harcayan pek çok yazarımız olmuştur. Türk edebiyatında Yazıcıoğlu’nun Selçukname’si yapma destanlara örnek olabilir.

Tarihi ve destanî nitelikteki önemli eseri Selçuk-name veya Oğuz-namedir. Sultan II. Murat'ın emriyle Yazıcıoğlu Ali'nin kaleme aldığı bu eser, o zamana kadar ki ve daha sonraki Osmanlı tarihleri arasında, eski Türk destan ve menkıbelerini konu edışı bakımından tektir.

Türk tarihinin başlangıcından kendi zamanına kadar ele almaktadır. Başlangıçtan tutarak sıra ile Türk- Oğuz Selçuklu, Moğol ve Osmanlı tarihleri bu eserin konusunu teşkil eder (Kabaklı, 2004 : 565)".

Münif Paşa'nın Osmanlı Devleti'nin 600. kuruluş yılı dolayısıyla kaleme aldığı Dasitan-i Al-i Osman bu alanda oluşturulmuş önemli edebi yapıtlardan biridir. 20. yüzyılın başlarında Türk milletinin yaşadığı ölüm kalım tecrübesi, kazandığı Bağımsızlık Savaşı, destanlara ilham kaynağı olmuş; özellikle Cumhuriyet döneminde milli duygu ve bilinci vurgulamak amacıyla birçok destan yazılmıştır. Yahya Kemal, Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Nazım Hikmet, Faruk Nafiz Çamlıbel, Haluk Nihad Pepeyi, Behçet Kemal Çağlar, Fazıl Hüsnu Dağlarca, Cahit Külebi, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Hıfzı Tevfik Gönensoy, Orhan Ural başlıca destan şairleridir ve Türk tarihinin çeşitli dönemlerini destanlaştırmışlardır. Yahya Kemal'in Selimname'si; Mehmet Emin Yurdakul'un Mustafa Kemal'i; Ziya Gökalp, Kızıl Elma, Altın Işık; Haluk Nihad Pepeyi, Geçmiş Zaman Masalları, Türk Destanına Giriş, Çanakkale Destanı, Mütareke Destanı, Akın Var (Malazgirt Destanı), Battal Gazi; Faruk nafiz Çamlıbel, Akın; Nazım Hikmet, Simavna Kadısı Şeyh Bedrettin Destanı, Kurtuluş Savaşı Destanı, Kuva-yı Milliye; Hıfzı Tevfik Gönensay, Oğuz Destanı ve İki Masal; Behçet Kemal Çağlar, Malazgirt Zaferinden İstanbul Fethine, Battal Gazi; Cahit Külebi, Atatürk Kurtuluş Savaşında adlı destanlar üzerinde önemle durulması gereken eserlerdir.

Son dönemin en verimli destan şairi Fazıl Hüsnu Dağlarca'dır. Dağlarca, Çakırın Destanı, Üç Şehitler Destanı, İstiklal Savaşı- Samsun'dan Ankara'ya, İstiklal Savaşı- İnönüler, İstanbul-Fetih Destanı, Anıtkabir, Yedi Memetler, Çanakkale Destanı, Kubilay Destanı, 19 Mayıs Destanı, Malazgirt Ululaması, Mustafa Kemal Atatürk gibi destanlarıyla Türk destan edebiyatına çok büyük katkılar yapmış ve bu alanda büyük bir çığır açmıştır. Genç Osman, Kürşad, Malazgirt, Bozkurtlar, Salur Kazan, Boğaç Han, Alp-Erenler destanlarıyla Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu da son dönem Türk destan edebiyatında önemli bir isimdir.

2.10. SOSYAL ÖĞRENMEDE YAPMA DESTANLARIN ETKİSİ

“Günümüz gençleri ciddi anlamda bir “kimlik bocalaması” ya da “bunalımı” süreci yaşamaktadırlar. Kendini tanıma ve tanımlama, toplumdaki rolünü ve hayattaki amacını belirleme

konusunda gençlerin ciddi sıkıntıları ve arayışları bulunmaktadır. Dünyanın her yerinde ergenler kendilerine “ben kimim?” , “ben neyim?” , “bu hayattaki yerim ve görevim nedir?” gibi sorular sormakta ve yeni cevaplar aramaktadır. Gençlerin yaşadıkları kimlik bunalımının temelinde, hızla değişen ve gelişen toplum şartları içerisinde birbirine zıt rol beklentileri ve çoklu tercihler karşısında kalmaları ile sosyal yapıların onlara zorla dayattığı yaptırımların varlığından söz edilmektedir (Hökelekli, 2009: 44)”.

Ergen dönemindeki birey, kimlik bocalaması yaşadığı bu dönemde, kendi benliğini oluşturmak için kendisine çeşitli sorular sorar. Bu soruların temel amacı birey kendi iç varlığını oluşturmak, kendi yetiştiği ortama uygun bir rol model oluşturmak ister.

“İnsanın kendi görüş ve algılayış biçimi olarak tanımlanan “benlik” kavramı, kişinin davranışlarını önemli ölçüde etkileyen ve belirleyen psiko-dinamik bir yapıdır. Belli bir gelişim süreci esnasında oluşan “benlik” , çeşitli sosyal-kültürel ilişki sistemleri (aile, arkadaşlık, meslek, sosyal rol, dünya görüşünü, inanç ve değerler...) içerisinde var olan bir duygudur. Bu ilişkilere bağlı olarak süreklilik, bütünlük, kendine has yapı ve ahenk kazanmış olan benlik, kendi “kimliği” ni elde ederek bağımsız ve etkili bir psikolojik güç haline gelir. Ancak benlik kimliği (ego identity) öyle kolayca elde edilen bir şey değildir. Çoğu insan, Büyük bunalımlar yaşayarak, çok rahatsız edici çatışmalardan geçerek, kendi kimliğine ulaşabilmektedir (Hökelekli, 1994: 110)”.

“Destan kaynağında psikolojik dayanıklılığın itici güç olarak varlığını sezebiliyoruz, fakat bu türün asıl kaynağı kendine güven duygusudur. Destan kahramanını harekete geçiren kendine güven duygusunun bünyesinde, ferdi kişiliğini oluşturan ben’in korunup yüceltilmesine bağlı düşünceler yatmaktadır. İnsanın kişiliğini oluşturan ben’in koruyup yüceltilme isteği, güven duygusunu harekete getirir. Ferdi davranışların sonucu topluma mal edilmiş olan kendine güven ve ben’in korunup yüceltilmesi; bir tutku olarak, destanda milli ülkü haline gelmiştir (Öztürk, 1986: 172)”

Çözülmesi gereken kimlik problemleri ve kendini tamamlamış bir kişiliğe sahip olma arzusu taşıyan bireye, onun gelişim, bilişsel ve sosyal yapısına uygun bir yol haritası çizmemiz ve onu yönlendirmemiz gerekmektedir. Ayrıca bireyin kişiliğini oluşturan benin korunup yüceltilmesi ve kendine güven duygusunu harekete geçirmek için toplum hafızasında derin izler bırakan, her türlü zorluğun üstesinden azim ve kararlılıklarıyla gelen yapma destanlardaki kahramanları, sosyal öğrenme (model yoluyla öğrenme) kuramıyla -olumlu rol modelleri sunarak- gelecek nesillere aktarabiliriz.

Gözleyerek öğrenme, özellikle çocukların çevrelerindeki yetişkinlerin hareketlerine, etrafında olup biten olaylara bakarak yeni bilgiler öğrenmesidir (Selçuk, 2001: 154).

Sosyal öğrenme kuramının en önemli ögesi modeldir. İnsanların bir davranışı öğrenebilmeleri için, o davranışın başkaları (model) tarafından nasıl yapıldığını görmeleri

gerekmektedir. (Aydın ve diğerleri, 2009: 224) Model olan kişi gözlemlenerek yeni davranışlar öğrenilebilir, gözleyen birey, kendisine sosyal güç ve motivasyon sağlayabilir.

“Toplumda, genel olarak yüksek statü, saygınlık, güç sahibi olan kişiler daha çok model alınırlar. Pek çok popüler sanatçı, oyuncu ve film artisti çocuklar için sık olarak model alınırlar, davranış ve tavırları taklit edilir. Sasso ve Rude ilköğretim öğrencileri arasında popüler olan ve popüler olmayan birkaç öğrenciye özürü çocuklarla sosyal ilişkiler kurmayı ve onlara yardım etmeyi öğrettiler. Daha sonra bir grup öğrenci popüler öğrencileri, diğer grup popüler olmayan öğrencileri izledi. Popüler arkadaşlarının özürü çocuklarla ilgilendiğini gören öğrenciler özürü çocuklara karşı aynı davranışları gösterirken, diğer gruptaki çocuklar özürü çocuklarla ilgilenmemişlerdir (Arı, 2005: 162)”.

Genelde öğrenciler, ilgi çekici, cazip, popüler ve toplum tarafından her dönemde değer gören büyük şahsiyetleri daha çok model alırlar.

Destanlarda belli bir ulusun veya ırkın yücelikleri, belli kişilerin kahramanlıkları mübalağalı bir biçimde anlatılırsa da yiğitlik, güçlü ve sürekli aşk, acıma, yardımseverlik, yurt sevgisi, cesaret gibi kavramlara (motiflere) geniş ölçüde yer verildiği için bu tür eserlerin çocuklar için önemi büyüktür (Oğuzkan, 2001: 69).

Yapma destanların kahramanları genellikle kişiseldir ve ulusaldır. Bireysellikleri ağır basmaz, daha çok toplumun özlemlerini somutlayan, ülküleştirilmiş tiplerdir. Destan kahramanları ilgi çekici, popüler ve toplum tarafından değer gören karakterlerdir. Beğenilen, saygı duyulan destan kahramanlarının model olmaları yönüyle çocuklara, birçok bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psiko-motor davranışlar kazandırılabilir.

“Sosyal bilişsel öğrenme kuramcılarını iyi- kötü, doğru- yanlış gibi sübjektif yargıya dayalı değerlerin de modelden öğrenebileceğini ileri sürmektedirler. Bu kuramcılara göre moral (ahlaki) davranışların ve moral düşüncenin pek çok yönü gözlemlerden ve modellerden etkilenebilir. Aile üyelerine sevgi ve saygı ile davranma, diğer insanlara yardım etme, cömertlik, bazı istekleri erteleme veya bastırma gibi tutum ve davranışların bir değer olarak benimsenmesinde sosyal öğrenmenin etkisi büyüktür. Rushton, diğer kişilere karşı yardımsever ve cömert davranma gibi bir tutumun benimsenmesinde modelin etkisini test etmek için deneysel bir çalışma yapmıştır. Çalışma aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Benzeşik iki grup çocuk iki farklı modeli gözlemlemiştir. 1. gruptaki çocuklar bowling oynayan bir modeli izlediler. Bowling salonunda yoksul bir çocuk için bağış talep eden afişler ve afişlerin önünde yardım kutuları vardı. Model yaptığı yüksek sayılar için marka alıyordu. Model kazandığı markaların yarısını yoksul çocuğa bağışladı. Oynadığı her oyunun sonunda bunu tekrarladı. 2. gruptaki çocuklar da bowling oynayan diğer bir modeli gözlediler. İkinci modelin bowling oynadığı salonda da aynı yoksul çocuğa yardım isteyen afişler vardı. 2. Model çok marka kazanmasına rağmen hiç yardımda bulunmadı. Daha sonra bir iki gruptaki çocuklara bowling oynama fırsatı verildi. Çocuklara kazandıkları markaları parayla değiştirip harçlık yapabilecekleri söylendi. Çocukları kasıtlı

olarak çok marka kazanmaları sağlandı ve markaları nasıl değerlendirdikleri gözlemlendi. Cömert modeli (1. Modeli) gözleyen çocukları tamamı kazandıkları markaların bir kısmını yoksul çocuğa bağışladı. Bencil (2. Model) modeli gözleyen çocukların çok azı bir miktar bağışta bulundu (Arı, 2005: 157-158)”.

Bu durumda toplum tarafından takdir edilen bazı ahlaki değerleri, toplumları bir arada tutan, toplumların yaşama kaynağı olan maddî ve manevî değerleri, geleceğimizin mimarları olacak gençlere aktarabiliriz. Yoksul çocuğa yardım eden modeli gören grup da aynı davranışı tekrar ediyor. Demek ki toplumun her ferdi başta öğretmenler, anne ve babalar olmak üzere çocuklarımıza uygun modeller olmalıyız. Ama bu durum sadece öğretmenler, anne ve babaların görevi değil, hepimizin görevidir. İşte bizde günümüz dünyasının çok yakın bir geçmişini işleyen yapma destanlardaki kahramanları metinler aracılığıyla gelecek kuşaklara aktarabiliriz.

Albert Bandura canlı modeller, sembolik modeller ve sözel talimatlar olmak üzere üç tip modelden söz etmektedir. Bu üç tip model içinde en fazla model alınanı sembolik modellerdir. Sembolik modeller kitaplardaki hikâyeye ya da roman kahramanları, film yıldızları, ünlü sporcular gibi kişi ve karakterlerdir.

Destanların millet hayatının teşekkülündeki etkileri ve milli şuurun gelişme ve yükselmesindeki büyük ve olumlu tesirleri hiçbir devirde önemini kaybetmemiş ve bu dönemde de daha bir önem kazanmıştır. Destanlarda bir ulusun tarihini, kültürel değerlerini, ahlaki değerlerini ve o ulusu ulus yapan bütün maddî ve manevî değerleri bulmak mümkündür. Çünkü destanlar, toplumun tüm değerlerini bir harmoni içinde somutlayan edebi metinlerdir. Destanlardaki karakterlerin taşıdığı maddî ve manevî değerlerimizi yapma destanlardaki kahramanları model göstererek gelecek nesillere aktarabiliriz.

Yetişkinler pek çok özellikleri bakımından çocuklar için önemli modellerdir. Yetişkinler sahip oldukları sosyal statü, bilgi, yetenek, para vb. dolayı çocukların ilgisini çekerler ve model olarak alınırlar. Bu nedenle yetişkinler, adil davranma, dürüst olma, diğer insanların duygu ve düşüncelerine saygılı olma konularında çocuklar tarafından model alınırlar. Özellikle öğretmenlere bu konuda çok görevler düşmektedir. Öğretmen, gerek metinler aracılığıyla gerekse sözel talimatlarla öğrenciyi kazandırmaya çalıştığı davranışları öncelikle kendi sergilemeli ve bu davranışları sergileyen öğrencilere belli zaman aralıklarıyla pekiştireç vermelidir. Yapma destanlarda öğrenciyi kazandırılması düşünülen davranışları öğrenciyeye

buldurmali ve bu davranışları üzerine basa basa vurgulamalıdır. O destandaki kahramanın kişisel özelliklerinin öğrenciler tarafından bulunmasını sağlanmalı ve kahramanın toplum nezdindeki yerini vurgulamalıdır.

Öğretmen yapma destanlarda farklı modellerle (lider, asker, anne, öğretmen vb.) çocukların karşılaşmasını sağlamalıdır. Çünkü çocuklar her farklı modelden yeni davranışlar öğrenebilirler. Kısacası metinler aracılığıyla çocukların model alma seçenekleri artırılmalıdır.

Yapma destanlar aracılığıyla kendine güvenen kendisiyle barışık bir nesil yetiştirmek mümkündür. Metinler, farklı öğretim teknikleri kullanarak işlendiğinde, çocukların kendi kavrayış ve ilgi seviyelerine göre yeniden yapılandırıldığı zaman, o ulusun azmini, kendine güvenini artırabilir.

Türkiye'nin işgal altında olduğu o ana-baba günlerinde Türk gençlerine büyük tarihlerini anlatmak ve onların milli gururunu ayağa kaldırmak için, bir milli mücadele azmi ve iradesi yaratmak için yazıldığı kadar, bilhassa taşıdığı umumi hava ile işgalcilere karşı bir isyan feryadıdır...

Kimdim

Maziye sor, ecdadımı söyler sana kimdi;
Bir bitmez ufuktum, küre vaktiyle benimdi.

Tufanlar, alevler beni bir kal'a sanırdı;
Taçlar uçuşur, dalgaları, parçalanırdı.

Kahhâr atımın kanlı, kıvılcımlı izinde;
Bir başka denizdim ebediyet denizinde.

Çarpardı göğün kalbi hilâlin avucunda;
Titrederdi yerin talihi merminin ucunda.

Günler, elimin çizdiği yerlerden akardı;
Üç kıt'ada korkunç atımın izleri vardı.

Üstünde uçarken o nişîbin bu firâzın,
En şanlı, şehâmetli hükümdarına arzın.

Tek bir bakışım sanki inayetti, keremdi;
İklîli hediyemdi, arazisi hîbemdi.

Hançerdi hayâlim, bütün akvam ona kındı;
Baştan başa dünyâ bir esîrimdi; kadındı.

Asabına nabzımdaki ahengi verirdim?
Kast eylediğim şekli verir, rengi verirdim.

Dünyâ bilir iclâlimi ben böyle değildim;
Ben, altı asırdan beri bir kerre eğildim!

İşte size böyle abide şiir ki içine 25 asırlık Türk tarihi gömülmüş. Sakarya, Dumlupınar, İzmir yollarında ölen subaylarımızın ve şehitlerimizin defterlerinde bu şiirin yazılı olduğu görülmüştür. Kurtuluş Savaşı'nı meydana getiren ruhlar bu şiirlerle ve bu nağmelerle beslenmiştir. Bu şiiri okuyan İstanbul'un gençleri büyük bir aşk ve imanla Anadolu savaşına koşmuşlardır. Bu şiiri okuyan gençlerin düşmana karşı yumrukları sıkılıyor, gözleri hınçla doluyor; baştan ayağa bir heyecan, zapt edilmez bir kale heybetiyle başları dikleşiyordu. (Çandarlıoğlu, 1977: 10-11)

Bir şiirin etkisine baktığımız zaman şunu görüyoruz, edebi metinler milletleri ayakta tutma, onları ayağa kaldırma ve onlarda yeni bir heyecan ve millî ruh yaratma etkilerine sahip olabilirler. Yakın tarihimizde yaşanmış, toplumun hafızasında derin izler bırakmış ve tüm toplum tarafından takdir toplamış yapma destanlardaki kahramanları model olarak sunabiliriz.

Gözlem yoluyla öğrenmenin dört temel sürecinden birincisi dikkat etmedir. Herhangi bir etkinlik, olay, nesne bireyin dikkatini çektiği zaman gözlem yoluyla öğrenme meydana gelebilir.

Öğretmenler, çocukların dikkatini sınıftaki diğer olay ve nesnelere alıp, modele yönelmeleri için; anlaşılır, çekici, gözleyen fiziksel ve bilişsel yapısına, yaşına, ilgilerine, amaçlarına uygun olması, gözleyen açısından önemli sonuçlar doğurması ve fonksiyonel bir değerinin olması gerekmektedir. Bu ölçütlere göre hazırlanmış öğretim-öğrenme ortamında çocuğun dikkati modele yönlendirilebilir (Senemoğlu, 2005: 234).

Ayrıca yapılan deneyler, çocukların gözlem yoluyla öğrenmelerinde çizgi film kahramanlarının gerçek yaşam modellerinden daha çok dikkat çektiklerini ve dolayısıyla daha etkili olduklarını ortaya koymaktadır (Senemoğlu, 2005: 234).

Bu durumda öğretme ve öğrenme sürecinde, pek çok davranışı kazandırabilmek için yapma destanlardaki kahramanlardan yararlanabiliriz. Olağanüstü öğelerle süslenmiş yapma destanları, çocukların kavrayış ve ilgi seviyelerine göre onların dikkatlerini çekecek şekilde işleyebiliriz. Yapma destanlardaki kahramanları onların zihninde çizgi film kahramanlarıyla örtüştürebilsek çocukların onları model alma şanslarını artırabiliriz.

Gözlem yoluyla öğrenmenin ikinci süreci zihinde tutma idi. Bandura, zihinde tutma sürecinin bireyin özellikle sembolleştirme kapasitesinden etkilendiğini ileri sürmektedir. Sembolleştirme kapasitesi içinde de özellikle, sözel sembollere ağırlık vermektedir. Bu durumda öğretmenler, model alınacak etkinlikleri düzenlerken öğrencilerin sözel yeteneklerini, dili anlama ve kullanma becerilerini dikkate almak durumundadırlar (Senemoğlu, 2005: 234-235).

Yapma destanlar hem şiir diliyle yazılması hem de yakın zamanda yaşanmış bir çekirdek olayı işlemesi bakımından sembolleştirebilecek en basit metinlerdir. Birey yapma destanlardaki kahramanın özelliklerini kolay bir şekilde hafızasında kodlayabilir. Çünkü yapma destanlar, nazım diliyle oluşturulmuşlardır. Nazım diliyle oluşturulan metinlerin sembolleştirilmesi, bellekte kodlanması diğer edebi metinlere göre daha kolay olabilir.

Gözlem yoluyla öğrenmenin üçüncü süreci yeniden ortaya koyma yani davranış üretme sürecidir. Bu süreçte öğrencilerin öğretmenin gösterdiği modeli ne kadar yapabildiklerine bakılması gerekir. Yapma destanda işlenen kahramanın özelliklerinin öğrenci tarafından ne kadarının bilindiği tespit edilir. Öğretmen kahramanın genel özelliklerinin neler olduğuyla ilgili çeşitli sorular sorar ve öğrencilere kahramanın genel özelliklerini buldurur.

Gözlem yoluyla öğrenme sürecinin dördüncü ve son basamağı güdülenmedir. Bu aşama, öğrenilenlerin performansa dönüştürülmesini sağlar. Öğretmen ya da ana-babaların bu aşamada dikkat etmeleri gereken önemli nokta; çocukların modelin davranışını gözlemlemeleridir. Çocuklar, bu gözlemlerine göre modelin pekiştirilen davranışlarını yapar, cezalandırılan davranışlarını yapmaktan çekinir. Bu durumda, öğretmen ve ana-babalar, çocuğun öğrendiği davranışı performansa dönüştürmesi için, modelin pekiştirilen ve cezalandırılan davranışlarına dikkat çekecekleri gibi;

çocuğun kendinin uygun davranışlarına da dışsal pekiştireçler verebilirler. Ayrıca, öğrenilenleri performansla dönüştürmenin en iyi yolu, öğrenciyi davranışa istekli hale getirmektir (Senemoğlu, 2005: 235).

Öğrencilerin yapma destanlardaki kahramanların özelliklerini gözlemlmeleri sağlanır. Gözlemleri sonucu gözlemledikleri modelin hangi davranışlarının toplum tarafından pekiştirilmeye uygun davranışlar olduğu tespit edilir. Tespit edilen davranışlardan ötürü kahramanın toplum tarafından unutulmayan bir lider vasfı kazandığından bahsedilir. Bu davranışlar tespit edildikten sonra öğrenciye şu durumu kavratmamız gerekmektedir. Kahramanın da bizim gibi bir insan olduğu ve her insanın gerektiği durumlarda bu kahramanların gösterdiği davranışları sergilediğinde başarıya gideceği bilincini aşlamamız gerekmektedir. Çünkü öğrenci de öz yeterlik bilinci olduğu zaman, öğrenci kendi kendini pekiştirir, öğrencinin davranışı süreklilik kazanabilir. Yani öğrenci de bir içsel pekiştireç oluşturmamız gerekmektedir.

Dağlarca, ulusunun zor günlerinde çıkaracağı önderlerine ve gençlerine olan güvenini de, bir şiirinde yer alan dizelerinden yola çıkarak şöyle dile getirir:” Uluslar büyük oğullarıyla soluk alırken, yanık çocuklarıyla geleceğe ulaşırlar” (Ertop ve Kılıçarslan, 2009: 191).

Dağlarca'nın “yanık çocuklar” dediği çocuklar, yüreği bayrak ve yurt sevgisiyle dolu olan Türk gençlerinden başkası değildir. Dağlarca'nın hayalini kurduğu, yüreği bayrak ve yurt sevgisiyle dolu bu yanık nesilleri, tarihimizin şeref sayfalarını süsleyen kahramanları model almalarını sağlayarak yetiştirebiliriz. Bu kahramanları da aktarmanın en güzel yolu yapma destanlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BULGU VE YORUMLAR

3.1. NENE HATUN KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.1.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30’u evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un güvenilir bir kişi olduğuna olan dair %70 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40’ı evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un verdiği sözü tuttuğuna olan inanç % 60 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 40’i kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un doğruyu seven biri olduğuna dair %55 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.1.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	7	35		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un ölçülü bir insan olduğuna dair %65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	8	40
KISMEN	9	45	1	5
HAYIR	10	50	11	55
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5’i evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, % 50’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 40’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %55’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un bir konuda aşırıya gittiğine dair % 35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	60	19	95
KISMEN	5	25		
HAYIR	6	30	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 60’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95’i evet cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un başladığı işi bitirdiğine dair %35 artış olduğu gözlenmiştir.

Tablo 3.1.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 40’i kısmen cevabını, % 25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un başkaları karşısında dikkatli olduğuna dair %65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	20	100
KISMEN	9	45		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, % 30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %75 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			2	10
KISMEN	4	20		
HAYIR	16	80	18	90
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20’si kısmen cevabını, % 80’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 10’u kısmen cevabını, % 90’ı hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un bencil biri olmadığına ve hep kendi dediği olsun diyen biri olmadığına dair %90 görüş hâkim olduğu görülmektedir.

Tablo 3.1.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	3	15
KISMEN	5	25	2	10
HAYIR	14	70	15	75
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %70’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 15’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %75’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un heyecanlı ve telaşlı olmadığına dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	1	5
KISMEN	7	35	3	15
HAYIR	12	60	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %5’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %60’ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, % 80’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair ön test ile son testin yüzdeler değerleri arasında herhangi bir değişiklik olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	17	85
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	2	10
KISMEN	5	25	2	10
HAYIR	11	55	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20’si evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %55’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %

10'u evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 80'i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun'un başkalarına bağımlı olmadığına dair %80 görüş hâkim olduğu görülmektedir.

Tablo 3.1.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	19	95
KISMEN	5	25		
HAYIR	4	20	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun'un mücadeleci biri olduğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna olan inanç %55 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %45'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %55 artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	18	90
KISMEN	4	20		
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % %10'u hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun'un özgürlüğüne düşkün olduğuna dair % 35 artış olduğu gözlemlenmiştir

Tablo 3.1.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarınlara için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun yarınlara için uğraşan bir olduğuna dair %70 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	20	100
KISMEN	7	35		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleci olduğuna dair %50 artış olduğu gözlenmiştir.

Tablo 3.1.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	18	90
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Nene Hatun'un şahadet şuuruna eriştiğine dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un vatan sevgisine sahip olduğuna dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un vatani ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri olduğuna dair %50 bir görüşün olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.1.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	20	100
KISMEN	10	50		
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un zeki olduğuna dair % 70 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un görevini iyi yaptığına dair %65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	16	80
KISMEN	8	40	1	5
HAYIR	7	35	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %15'i vermiştir. Nene Hatun'un yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna dair %65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	19	95
KISMEN	8	40	1	5
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Nene Hatun'un doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %60 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	20	100
KISMEN	10	50		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun'un mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %75 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	19	95
KISMEN	4	20		
HAYIR	6	30	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95’i evet cevabını %5’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un yaptığı işten zevk aldığına dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, % 30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un iyi bir lider olduğuna dair %55 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	11	55
KISMEN	7	35	1	5
HAYIR	11	55	8	40
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10’u evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %55’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %40’ı hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un insanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip olduğu dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	18	90
KISMEN	8	40	2	10
HAYIR	9	45		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15’i evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %45’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını vermiştir. Nene Hatun’un düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirme gücü olduğuna dair %75 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	20	100
KISMEN	7	35		
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un insanları sevdiğine dair %55 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un sadece kendisini düşünmediği, başkalarını da düşündüğü konusunda %65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	12	60
KISMEN	11	55	3	15
HAYIR	5	25	5	25
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20’si evet cevabını, % 55’i kısmen cevabını, % 25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair % 55 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	18	90
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	4	20	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, %5’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	18	90
KISMEN	4	20		
HAYIR	7	35	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 10’u hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un toplumu yönlendirebilen biri olduğuna dair % 45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	16	80
KISMEN	8	40		
HAYIR	7	35	4	20
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80’i evet cevabını, % 20’si hayır cevabını vermiştir. Nene Hatun’un başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri olduğuna dair % 55 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40’ı evet cevabını, % 30’si kısmen cevabını, % 30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un farklı rollere büründüğüne dair % 60 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.1.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Nene Hatun’un birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %50’si artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.1.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40’ı evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, % 20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %100’ü kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inandığını belirtmiştir.

Tablo 3.1.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	19	95
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %

95'si evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %95'i kendisini Nene Hatun'un özellikleriyle özdeşleştiriyor. Bu durum öğrencinin, Nene Hatun'un bazı özelliklerini model almasını kolaylaştırır.

Tablo 3.1.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	7	35
KISMEN	7	35	4	20
HAYIR	8	40	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 35'inin tamamen, %20'sinin kısmen kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.1.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	17	85
KISMEN	8	40		
HAYIR	4	20	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %85'i kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır.

Tablo 3.1.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	13	65	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %100'ünün Nene Hatun gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde Nene Hatun'a karşı sempati oluştuğunu gösterir. Öğrenci de sempatinin artması kahramanın model olarak kabul edilmesini kolaylaştırır. Aynı zamanda öğrencilerde öz güvenin arttığını gösterir.

Tablo 3.1.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	6	30
KISMEN	7	35	7	35
HAYIR	10	50	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %30'u tamamen, %35'i de kısmen kahramanın bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır. Bu durum öğrencilerin toplum tarafından değerleri kabul edilenleri model almalarını kolaylaştırır.

Tablo 3.1.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	6	30		
HAYIR	3	15	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ortaya çıktığı

ortamın zor olduğuna %85'i inanmaktadır. Bu durum öğrencilere zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazandırabilir.

Tablo 3.1.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	5	25
KISMEN	6	30	5	25
HAYIR	12	60	10	50
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %60'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %50'sinin hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman olabilecekleri inancını artırır. %25'inin tamamen, %25'inin kısmen tanınmıyor demesi de bu öğrencilerin kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verir.

Tablo 3.1.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	18	90
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %90'ının bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığının en açık göstergesidir. Ön testteki %15 hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir. Bu durum öğrencilerin kahraman olacaklarına inançlarının arttığını göstermektedir.

3.2. ELİF BACI KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.2.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	17	85
KISMEN	11	55	3	15
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, %15'i kısmen vermiştir. Elif Bacı'nın güvenilir bir kişi olduğuna olan dair görüş % 70 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %30 hayır cevabının tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	12	60
KISMEN	10	50	6	30
HAYIR	9	45	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 40'si kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, %30'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın verdiği sözü tuttuğu özelliğine sahip olduğuna dair kanı %55 artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 3.2.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	16	80
KISMEN	9	45	4	20
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, %20'si kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın doğruyu seven

biri olduğuna dair %55 artış olduğu görülmektedir. Ön testte %30 olan hayır cevabı, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	16	80
KISMEN	12	60	4	20
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10’u evet cevabını, % 60’ı kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80’i evet cevabını % 20’si kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı’nın ölçülü bir insan olduğuna dair %70 bir artış olduğu gözlenmiştir. Ön testte ölçülü bir insan olmadığına dair % 30 hayır cevabının, son testte ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	7	35
KISMEN	7	35	2	10
HAYIR	11	55	11	55
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10’u evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, % 55’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %55’i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı’nın bir konuda aşırıya gittiğine dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	17	85
KISMEN	15	75	3	15

HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 20'si evet cevabını, % 75'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın başladığı işi bitirdiğine dair %65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	13	65
KISMEN	10	50	6	30
HAYIR	5	25	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	13	65
KISMEN	9	45	7	35
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, % 25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın başkaları karşısında dikkatli olduğuna dair %35 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST	SON TEST
--	---------	----------

	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	16	80
KISMEN	13	65	4	20
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 65'i kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %60 oranında artış olurken %15 hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5		
KISMEN	11	55	5	25
HAYIR	8	40	15	75
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, % 40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 25'i kısmen cevabını, % 75'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %75'inin Elif Bacı'nın bencil biri olmadığına ve hep kendi dediği olsun diyen biri olmadığına dair görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 3.2.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	7	35
KISMEN	6	30	13	65
HAYIR	9	45		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 65'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın heyecanlı ve telaşlı olduğuna dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testteki %45 oranındaki hayır cevabının, son testte ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	3	15
KISMEN	8	40	1	5
HAYIR	10	50	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %10’u evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %50’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 15’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, % 80’i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı’nın hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair %5 artış olduğu görülmektedir. Ön testteki %40 oranındaki kısmen cevabının, son testte %5’e düştüğü görülmektedir.

Tablo 3.2.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	14	70
KISMEN	12	60	6	30
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30’u evet cevabını, % 60’ı kısmen cevabını, % 10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı’nın duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair %40 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testte %10 olan hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	1	5
KISMEN	13	65	10	50
HAYIR	5	25	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 65'i kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, % 45'i hayır cevabını vermiştir. Ön testte Elif Bacı'nın başkalarına bağımlı olduğuna dair %10 bir görüş var iken bu durum son testte %5'e düşmüştür. Başkalarına bağımlı olmadığına dair görüş %25 oranında iken bu oran son testte %45'e çıktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	5	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın mücadeleci biri olduğuna dair %45 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	19	95
KISMEN	13	65	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 65'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna sahip olduğuna dair %60 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	18	90

KISMEN	12	60	2	10
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %20'si evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %70 artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	5	25	2	10
HAYIR	4	20	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın özgürlüğüne düşkün olduğuna dair % 30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarınlar için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	19	95
KISMEN	6	30		
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın yarınları için uğraşan bir olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	9	45	17	85
KISMEN	10	50	3	15
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleci olduğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	15	75
KISMEN	12	60	5	25
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın şahadet şuuruna eriştiğine dair %60 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %25 oranındaki hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	18	90	19	95
KISMEN	2	10	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın vatan sevgisine sahip olduğuna dair %5 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	12	60	20	100
KISMEN	7	35		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %100'ü evet cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın vatani ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri olduğuna dair %40 bir görüşün hâkim olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	16	80
KISMEN	10	50	4	20
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın zeki olduğuna dair % 45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	18	90
KISMEN	12	60	1	5
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, %5'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın görevini iyi yaptığına dair %55 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	4	20	11	55
KISMEN	10	50	8	40
HAYIR	6	30	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	14	70
KISMEN	8	40	6	30
HAYIR	7	35		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %45 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	15	75
KISMEN	10	50	4	20
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun

% 75'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %35 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	13	65
KISMEN	12	60	7	35
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın yaptığı işten zevk aldığına dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	13	65
KISMEN	10	50	7	35
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, %35'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın iyi bir lider olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	7	35
KISMEN	11	55	7	35
HAYIR	8	40	6	30
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, %40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35'i

evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın insanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip olduğu dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	9	45
KISMEN	10	50	8	40
HAYIR	9	45	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirme gücü olduğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	18	90
KISMEN	8	40	2	10
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, %10'u kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın insanları sevdiğine dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	16	80
KISMEN	10	50	3	15
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın sadece kendisini düşünmediği konusunda %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	18	90
KISMEN	11	55	2	10
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, % 20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 65 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	17	85
KISMEN	11	55	3	15
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair % 50 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	17	85

KISMEN	11	55	3	15
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %50 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	12	60
KISMEN	14	70	6	30
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 70'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın toplumu yönlendirebilen biri olduğuna dair % 45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	9	45
KISMEN	10	50	9	45
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Elif

Bacı'nın başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri olduğuna dair % 15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	12	60
KISMEN	11	55	8	40
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın farklı rollere büründüğüne dair % 30 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %15 hayır cevabının, son testte ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.2.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	9	45	5	25
HAYIR	2	10	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'si evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Elif Bacı'nın birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.2.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	9	45
KISMEN	11	55	7	35
HAYIR	7	35	4	20

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, % 35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %45'i kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inandığını belirtmiştir. Ön teste göre %35 artış olmuştur, bu durumda öğrencilerde özgüvenin arttığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.2.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	14	70
KISMEN	13	65	4	20
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 65'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %70'i kendisini Elif Bacı'nın özellikleriyle özdeşleştiriyor. Bu durum öğrencilerin, Atatürk'ün bazı özelliklerini model almasını kolaylaştırır.

Tablo 3.2.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	5	25
KISMEN	7	35	10	50
HAYIR	9	45	5	25
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 50'i kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 25'inin kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına

inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.2.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	12	60
KISMEN	9	45	6	30
HAYIR	6	30	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %60’nın kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır.

Tablo 3.2.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	13	65
KISMEN	9	45	5	25
HAYIR	1	5	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, %45’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %60’nın Elif Bacı gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde Elif Bacı’ya karşı sempati oluştuğunu gösterir. Öğrencide sempatinin artması kahramanın model olarak kabul edilmesini kolaylaştırır. Aynı zamanda öğrencilerde öz güvenin arttığını gösterir.

Tablo 3.2.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	5	25	7	35
KISMEN	6	30	6	30
HAYIR	9	45	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %35'i kahramanın bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır.

Tablo 3.2.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	12	60
KISMEN	10	50	4	20
HAYIR	3	15	4	20
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 20'si hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ortaya çıktığı ortamın zor olduğuna %60'ı inanmaktadır. Bu durum öğrencilerin zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazanabileceklerini göstermektedir.

Tablo 3.2.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	6	30
KISMEN	7	35	6	30
HAYIR	8	40	8	40
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %40'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %40'nın hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman olabilecekleri inancını artırır. %30'unun tanıyor demesi de bu öğrencilerin

kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verir.

Tablo 3.2.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	15	75
KISMEN	8	40	3	15
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 35’i evet cevabını, % 40’i kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, % 10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %75’nin bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığına en açık göstergesidir.

3.3. ALPASLAN KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.3.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	2	10		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 10’unu kısmen cevabını, % 15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Alpaslan’ın güvenilir bir kişi olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın verdiği sözü tuttuğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	2	10		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın doğruyu seven biri olduğuna dair görüşte %15'lik bir artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	19	95
KISMEN	8	40		
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ölçülü bir insan olduğuna dair %40'lık bir artış olmuştur. Ön testte ölçülü bir insan olmadığına dair % 5 oranında bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.3.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	2	10
KISMEN	9	45	2	10
HAYIR	9	45	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'unu evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, % 45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %80'i hayır cevabını vermiştir. Her iki testte de evet cevabını değerini korurken hayır cevabında %35 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	19	95
KISMEN	7	35	1	5
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 60'ı evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın başladığı işi bitirdiğine dair görüş % 35 artmıştır. %35 kısmen cevabının, evet cevabına; %5 hayır cevabının, kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.3.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	19	95
KISMEN	7	35	1	5
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %40 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	19	95

KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın başkaları karşısında dikkatli olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir. %30 kısmen cevabının, evet cevabına; % 5 hayır cevabının, kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.3.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	15	75
KISMEN	5	25	5	25
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %10 oranında artış olurken %10 hayır cevabının, evet cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.3.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10		
KISMEN	3	15	2	10
HAYIR	15	75	18	90
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 75'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 10'u kısmen cevabını, % 90'ı hayır cevabını vermiştir. Kahramanın bencil olmadığına dair %15 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST	SON TEST
--	---------	----------

	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	1	5
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	13	65	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %65'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %65'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın heyecanlı ve telaşlı olmadığına dair %15 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	1	5
KISMEN	9	45	2	10
HAYIR	10	50	17	85
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, %50 hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 85'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair %35 oranında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	18	90
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair %25 oranında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “Başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	4	20
KISMEN	7	35	5	25
HAYIR	6	30	11	55
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 20’si evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, % 55’i hayır cevabını vermiştir. Ön testte kahramanın başkalarına bağımlı olduğuna kanı %35 iken bu son testte %20’ye düşmüştür. Başkalarına bağımlı olmadığına dair görüş %30 iken son testte %55’e çıktığı görülmektedir.

Tablo 3.3.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’u evet cevabını vermiştir. Kahramanın mücadeleci biri olduğuna dair %15 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını

vermiştir. Kahramanın başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna dair %30 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	20	100
KISMEN	9	45		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %55’i evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’u evet cevabını vermiştir. Kahramanın merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %45 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	15	75
KISMEN	9	45	5	25
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın özgürlüğüne düşkün olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarımlar için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	19	95
KISMEN	2	10		
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95’i evet cevabını, % 5’i hayır cevabını vermiştir. Kahramanlarının yarımları için

uğraşan bir olduğuna dair inançta %10 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir. Hayır cevabında herhangi bir değişiklik olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	20	100
KISMEN	7	35		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın bütün olumsuzluklara rağmen mücadelecisi olduğuna dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	18	90
KISMEN	8	40	1	5
HAYIR			1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 40’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın şahadet şuuruna eriştiğine dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	18	90	20	100
KISMEN	2	10		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını

vermiştir. Kahramanın vatan sevgisine sahip olduğuna dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın zeki olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın görevini iyi yaptığına dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	8	40	3	15
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	15	75
KISMEN	8	40	5	25
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %15 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	19	95
KISMEN	4	20	1	5
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %20 artış olmuştur ve ön testteki %5 hayır cevabının, kısmen cevabına döndüğü görülmektedir.

Tablo 3.3.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	18	90
KISMEN	10	50		
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Kahramanın yaptığı işten zevk aldığına dair %60 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın iyi bir lider olduğuna dair %30 artış olmuştur.

Tablo 3.3.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldirmek gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	10	50
KISMEN	8	40	3	15
HAYIR	7	35	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip olduğu inancı %25 artış göstermiştir. Kısmen cevabının %25'i evet cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.3.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	16	80
KISMEN	11	55	2	10
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Kahramanın düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirme gücüne olduğuna dair %50 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın insanları sevdiğine dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST	SON TEST
--	---------	----------

	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	19	95
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın sadece kendisini düşünmediği konusunda %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	17	85
KISMEN	10	50	2	10
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 50 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.3.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair %30 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	2	10		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kahramanın toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %15 oranında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	16	80
KISMEN	3	15	4	20
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın toplumu yönlendirebilen biri olduğuna dair %5 eksilme olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	14	70
KISMEN	10	50	3	15
HAYIR	2	10	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri olduğuna dair % 30 oranında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	12	60
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	6	30	6	30
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40’ı evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, % 30’u hayır cevabını vermiştir. Kahramanın farklı rollere büründüğüne dair % 20 artış olmuştur. % 30 hayır cevabında herhangi bir artma veya eksilme olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.3.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	19	95
KISMEN	8	40	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını vermiştir. Kahramanın birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %35 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	9	45	7	35
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, % 10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun

% 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %65'i kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inanıyor. Ön teste göre %20 artış olmuştur, bu durum öğrencilerde özgüvenin arttığını konusunda bize somut bilgi vermektedir. Bu durum öğrencinin kendisini kahramanla özdeşleştirdiğinin en açık göstergesidir.

Tablo 3.3.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	8	40
KISMEN	12	60	12	60
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %40'ı kendisini kahramanın özellikleriyle özdeşleştiriyor. %10 hayır cevabı, %30 evet cevabına kaymıştır. %60 kısmen cevabında artma veya eksilme olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.3.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	12	60
KISMEN	7	35	6	30
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 60'nın kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesidir.

Tablo 3.3.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	11	55
KISMEN	5	25	7	35
HAYIR	2	10	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %55’i kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır. Ön testte bu oran %65’ten %55’e düşmüştür. Demek ki öğrenciler için önemli olan kahramanın kendisine bakış açısıdır.

Tablo 3.3.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	18	90
KISMEN	3	15	2	10
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %90 bu kahraman gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde bu kahramana karşı sempati oluştuğunu gösterir. Aynı zamanda öğrencilerde öz güvenin arttığını gösterir.

Tablo 3.3.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	6	30
KISMEN	6	30	4	20
HAYIR	9	45	10	50

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %30 kahramanın bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır.

Tablo 3.3.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	14	70
KISMEN	5	25	4	20
HAYIR	2	10	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ortaya çıktığı ortamın zor olduğuna %70'i inanmaktadır. Bu durum öğrencilere zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazandırır.

Tablo 3.3.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	9	45
KISMEN	8	40	3	15
HAYIR	7	35	8	40
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %40'ı hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %40'nın hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman olabilecekleri inancını artırır. %45'inin tanıyor demesi de bu öğrencilerin

kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verir.

Tablo 3.3.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	12	60
KISMEN	6	30	6	30
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 50’si evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %60’nın bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığına en açık göstergesidir.

3.4. FATİH SULTAN MEHMET KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.4.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	19	95	20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 95’i evet cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih sultan Mehmet’in güvenilir bir kişi olduğuna olan dair % 100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in verdiği sözü tuttuğuna olan inanç % 30 artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 3.4.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in doğruyu seven biri olduğuna dair %15 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in ölçülü bir insan olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	11	55
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	10	50	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20’si evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 50’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in bir konuda aşırıya gittiğine dair % 35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 70’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in başladığı işi bitirdiğine dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %

100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %25 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %20 kısmen cevabı, %5 hayır cevabı son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.4.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in başkaları karşısında dikkatli olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testteki %25 kısmen cevabı, %5 hayır cevabı son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.4.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. . Fatih Sultan Mehmet'in çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	1	5

KISMEN	6	30		
HAYIR	12	60	19	95
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 60'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 5'i evet cevabını, % 95'i hayır cevabını vermiştir. . Fatih Sultan Mehmet'in bencil biri olmadığına ve hep kendi dediği olsun diyen biri olmadığına dair %95 görüşün hâkim olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10		
KISMEN	8	40	2	10
HAYIR	10	50	18	90
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u kısmen cevabını, %90'ı hayır cevabını vermiştir. . Fatih Sultan Mehmet'in heyecanlı ve telaşlı olmadığına dair %90 görüşün hâkim olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	1	5
KISMEN	5	25	2	10
HAYIR	12	60	17	85
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %15'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %60'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 85'i hayır cevabını vermiştir. . Fatih Sultan Mehmet'in hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair %85 oranında bir görüşün olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularımı aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST	SON TEST
--	---------	----------

	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	18	90
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, %5'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. . Fatih Sultan Mehmet'in duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	7	35
KISMEN	7	35	3	15
HAYIR	6	30	10	50
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 50'si hayır cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in başkalarına bağımlı olmadığına dair görüş %30 iken son testte bu oranın %50'ye çıktığı görülmektedir.

Tablo 3.4.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in mücadeleci biri olduğuna dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna olan inanç %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %70’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	18	90
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 30’i kısmen cevabını, %10’ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in özgürlüğüne düşkün olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarınlar için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in yarınları için uğraşan bir olduğuna dair %30 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %25 kısmen cevabı ve % 5’i hayır cevabı; son testte evet cevabına eklendiği görülmektedir.

Tablo 3.4.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet’in bütün olumsuzluklara rağmen mücadelecisi olduğuna dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	3	15		

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in şahadet şuuruna eriştiğine dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in vatan sevgisine sahip olduğuna dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri olduğuna dair %25 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	19	95
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR				

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in zeki olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	19	95
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i kısmen cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in görevini iyi yaptığına dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	6	30		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	19	95
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR				

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %20 artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.4.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %25 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	19	95
KISMEN	3	15		
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'si evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in yaptığı işten zevk aldığına dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in iyi bir lider olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	18	90
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	5	25	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'u evet cevabını, %5'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in insanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip olduğu dair %4 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	19	95
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in n düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirme gücü sahip olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR				

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in insanları sevdiğine dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in sadece kendisini düşünmediği konusunda %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	19	95
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in toplumu yönlendirebilen biri olduğuna dair % 20 artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.4.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	17	85
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	2	10	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	15	75
KISMEN	5	25	5	25
HAYIR	9	45		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in farklı rollere büründüğüne dair %45 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.4.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektan ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	19	95
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Fatih Sultan Mehmet'in birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermektan ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %40' artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.4.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	19	95
KISMEN	5	25	1	5

HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %95'i kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inandığını belirtmiştir. Ön teste göre %35 artış olduğu görülmektedir, bu durumda öğrencilerde özgüvenin arttığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.4.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %100'ü kendisini Fatih Sultan Mehmet'in özellikleriyle özdeşleştiriyor. Bu durum öğrencilerin, Fatih Sultan Mehmet'in bazı özelliklerini model almasını kolaylaştırabilir.

Tablo 3.4.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	5	25	2	10
HAYIR	6	30	5	25
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 65'nin kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına

inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.4.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	16	80
KISMEN	3	15	2	10
HAYIR	6	30	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %80’i kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır.

Tablo 3.4.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %100’ünün Fatih Sultan Mehmet gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde Fatih Sultan Mehmet’e karşı sempati oluştuğunu gösterir. Öğrencide sempatinin artması kahramanın model olarak kabul edilmesini kolaylaştırır ve öğrenciler de öz güvenin artmasını sağlayabilir.

Tablo 3.4.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	8	40	11	55
KISMEN	5	25		
HAYIR	7	35	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 45'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %55'i kahramanın bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır. Bu durum toplum tarafından benimsenen Türk büyüklerinin model alınmasını kolaylaştırır.

Tablo 3.4.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	7	35	2	10
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ortaya çıktığı ortamın zor olduğuna %85'i inanmaktadır. Bu durum, öğrencilere zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazandırabilir ve öğrencilerin öz güvenini artırabilir.

Tablo 3.4.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	12	60
KISMEN	7	35	1	5
HAYIR	6	30	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %35'inin hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman

olabilecekleri inancını artırır. %60'ının tanınıyor demesi de bu öğrencilerin kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verir.

Tablo 3.4.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 80'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin %100'nün bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığına en açık göstergesidir. Ön testteki %15'i kısmen cevabı ve %5 hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir. Bu durum öğrencilerin kahraman olacaklarına inançlarının arttığını göstermektedir.

3.5. ATATÜRK KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.5.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	16	80
KISMEN	5	25	4	20
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, %20'si kısmen vermiştir. Atatürk'ün güvenilir bir kişi olduğuna olan dair görüş % artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST	SON TEST
--	---------	----------

	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	15	75
KISMEN	7	35	4	20
HAYIR			1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, %20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün verdiği sözü tuttuğuna dair % 10 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.5.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	16	80
KISMEN	2	10	4	20
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, %20'si kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün doğruyu seven biri olduğuna dair evet cevabını %80 ile yerini korurken ön testte %10 olan hayır cevabı, kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.5.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	17	85
KISMEN	5	25	3	15
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün ölçülü bir insan olduğuna dair %40 bir artış olduğu gözlenmiştir. Ön testte ölçülü bir insan olmadığına dair % 30 hayır cevabının, ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.5.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	5	25
KISMEN	5	25	8	40
HAYIR	12	60	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, % 60’ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 40’ı kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Atatürk’ün bir konuda aşırıya gittiğine dair % 10 artış olduğu gözlenmiştir. % 60 oranındaki hayır cevabının %25 eksildiği, %25 olan kısmen cevabının ise %15 oranında arttığı görülmektedir.

Tablo 3.5.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	18	90
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 60’ı evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Atatürk’ün başladığı işi bitirdiğine dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testte hayır cevabı %10 iken son testte hayır cevabının %5’e düştüğü görülmektedir.

Tablo 3.5.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	13	65
KISMEN	9	45	7	35
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testteki %15 hayır cevabının, son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.5.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	15	75
KISMEN	5	25	4	20
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün başkaları karşısında dikkatli olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	15	75
KISMEN	4	20	3	15
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %10 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	1	5		
KISMEN	3	15	4	20
HAYIR	16	80	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 80'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 20'si kısmen cevabını, % 80'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün bencil biri olmadığına ve hep kendi dediği olsun diyen biri olmadığına dair %80 görüş hâkimdir. Ön testteki %5 evet cevabının, son testte kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.5.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	2	10
KISMEN	4	20	2	10
HAYIR	15	75	16	80
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %75'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %80'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün heyecanlı ve telaşlı olmadığına dair %5 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	3	15
KISMEN	5	25	5	25
HAYIR	12	60	12	60
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %15'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %60 hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %

15'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 60'ı hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair ön test ile son testin yüzdelerik değerleri arasında herhangi bir değişiklik olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdelerik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	15	75
KISMEN	7	35	4	20
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testte %10 olan hayır cevabının, son testte %5'e düştüğü görülmektedir.

Tablo 3.5.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “Başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdelerik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	2	10
KISMEN	7	35	7	35
HAYIR	7	35	11	55
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, % 55'i hayır cevabını vermiştir. Ön testte Atatürk'ün başkalarına bağımlı olduğuna dair %30 bir görüş hâkim iken bu durumun son testte %10'a düştüğü görülmektedir. Başkalarına bağımlı olmadığına dair %35 oranında görüş hâkim iken bu durumun son testte %55'e çıktığı görülmektedir.

Tablo 3.5.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdelerik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	17	85	19	95
KISMEN	2	10		
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün mücadelecisi biri olduğuna dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	16	80
KISMEN	2	10	3	15
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını , %15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna olan inanç %5 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testte %15 olan hayır cevabı, son testte %5'e düştüğü görülmektedir.

Tablo 3.5.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	7	35	2	10
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %55'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %10 hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %

85'i evet cevabını, %10 hayır cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %35 artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	15	75
KISMEN	5	25	3	15
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün özgürlüğüne düşkün olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarınlara için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	4	20		
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'i evet cevabını vermiştir. Atatürk'ün yarınları için uğraşan bir olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir. %20 kısmen cevabı , % 10 hayır cevabı; evet cevabına eklendiği görülmektedir.

Tablo 3.5.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	18	90
KISMEN	4	20	2	10
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, %10'u kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleci olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	3	15	4	20
HAYIR	8	40	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün şahadet şuuruna eriştiğine dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	20	100
KISMEN	3	15		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Atatürk'ün vatan sevgisine sahip olduğuna dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	18	90	18	90
KISMEN	2	10	2	10
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ü evet cevabını vermiştir. Atatürk'ün vatani ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri olduğuna dair %90 bir görüşün olduğu tespit edilmiştir. Ön testteki %10 cevabının değerlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.5.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	2	10		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Atatürk'ün zeki olduğuna dair % 15 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün görevini iyi yaptığına dair %30 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	13	65
KISMEN	7	35	7	35
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını vermiştir. Atatürk’ün yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna dair %10 artış olduğu gözlenmiştir. Kısmen cevabında ön testte ve son testte herhangi bir değişiklik olmadığı halde ön testteki %10 hayır cevabı, evet cevabına eklendiği görülmektedir.

Tablo 3.5.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	15	75
KISMEN	7	35	4	20
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Atatürk’ün doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %25 oranında artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.5.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	18	90
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 30'ı kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %30 artış olmuştur ve %10 hayır cevabı, kısmen cevabına döndüğü görülmektedir.

Tablo 3.5.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	14	70
KISMEN	8	40	5	25
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün yaptığı işten zevk aldığına dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	18	90
KISMEN	2	10	2	10
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, %10'u kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün iyi bir lider olduğuna dair %15 artış olduğu gözlenmiştir. Ön test ve son testte herhangi bir değişiklik olmadığı halde Ön testteki %15 hayır cevabı, son testte evet cevabına eklendiği görülmektedir.

Tablo 3.5.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	13	65
KISMEN	6	30	5	25

HAYIR	9	45	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün insanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip olduğu dair %40 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	15	75
KISMEN	9	45	3	15
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirme gücü olduğuna dair %35 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	19	95
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını vermiştir. Atatürk'ün insanları sevdiğine dair %25 artış olduğu

gözlenmiştir. Ön testteki %25'in kısmen cevabının evet cevabına, %5 hayır cevabının kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.5.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	15	75
KISMEN	6	30	5	25
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, %25'i kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün sadece kendisini düşünmediği konusunda %20 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %15 hayır seçeneği, son testte evet ve kısmen seçeneklerine kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.5.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	16	80
KISMEN	7	35	3	15
HAYIR	1	5	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, % 5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Atatürk'ün maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 20 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %5 hayır cevabında son testte bir değişiklik olmadığı, kısmen cevabında ise %20 oranında evet cevabına kayma olduğu görülmektedir.

Tablo 3.5.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	20	100
KISMEN	5	25		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Atatürk'ün birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	14	70
KISMEN	3	15	6	30
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, %30'u kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %15 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki % 20 hayır cevabının son testte kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.5.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	18	90
KISMEN	4	20	2	10
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün toplumu yönlendirebilen biri olduğuna dair % 20 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	13	65
KISMEN	8	40	7	35
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri olduğuna dair % 30 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.5.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	10	50
KISMEN	4	20	10	50
HAYIR	8	40		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını vermiştir. Atatürk'ün farklı rollere büründüğüne dair % 10 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %40 hayır cevabı, son testte ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.5.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	17	85
KISMEN	4	20	2	10
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'si evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir.

Atatürk'ün birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermekten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %20'si artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.5.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	8	40
KISMEN	9	45	5	25
HAYIR	5	25	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 30'u evet cevabını, % 45'i kısmen cevabını, % 25'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %40'ı kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inandığını belirtmiştir. Ön teste göre %10 artış olmuştur, bu durumda öğrencilerde özgüvenin arttığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.5.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	10	50
KISMEN	7	35	6	30
HAYIR	6	30	4	20
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 20'si hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %50'si kendisini Atatürk'ün özellikleriyle özdeşleştiriyor. Bu durum öğrencinin, Atatürk'ün bazı özelliklerini model almasını kolaylaştırır.

Tablo 3.5.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	12	60
KISMEN	12	60	1	5

HAYIR	3	15	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 60'nın kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.5.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	8	40	7	35
HAYIR	3	15		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %65'i kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır. Ön testte bu oran %45'ten %65'e çıktığı görülmektedir.

Tablo 3.5.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	75	16	80
KISMEN	1	5	2	10
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %80'inin Atatürk gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde bu Atatürk'e karşı sempati oluştuğunu gösterir. Öğrenci de sempatinin artması

kahramanın model olarak kabul edilmesini kolaylaştırır. Aynı zamanda öğrencilerde öz güvenin arttığını gösterir.

Tablo 3.5.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	7	35
KISMEN	3	15	4	20
HAYIR	14	70	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %70’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %45’i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %35’i kahramanın bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır.

Tablo 3.5.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	6	30	4	20
HAYIR	5	25	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, % 15’i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ortaya çıktığı ortamın zor olduğuna %65’i inanmaktadır. Bu durum öğrencilere zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazandıracağını göstermektedir.

Tablo 3.5.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	8	40
KISMEN	4	20	6	30
HAYIR	7	35	6	30
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %30'nun hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman olabilecekleri inancını artırır. %40'ının tanıyor demesi de bu öğrencilerin kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verir.

Tablo 3.5.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	8	40
KISMEN	4	20	6	30
HAYIR	10	50	6	30
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 30'u evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 30'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %40'nın bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığının en açık göstergesidir. Ön testteki %50 hayır cevabının, son testte %30'a düştüğü görülmektedir. Bu durum öğrencilerin kahraman olacaklarına inancın arttığını göstermektedir.

3.6. KUBİLAY KARAKTERİYLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.6.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	20	100
KISMEN				
HAYIR	19	95		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 95'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını

vermiştir. Kubilay'ın güvenilir bir kişi olduğuna olan dair görüş % 95 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	18	90		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %90'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın verdiği sözü tuttuğuna olan inanç % 95 artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 3.6.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	20	100
KISMEN	12	60		
HAYIR	7	35		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın doğruyu seven biri olduğuna dair %95 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.6.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	18	90		
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 90'ı kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını

vermiştir. Kubilay'ın ölçülü bir insan olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			19	95
KISMEN	11	55		
HAYIR	9	45	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i kısmen cevabını, % 45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Kubilay'ın bir konuda aşırıya gittiğine dair % 95 artış olduğu gözlemlenmiştir. Bu artışta Kubilay'ın Menemen olayında korkusuz bir şekilde isyanı çıkartanların üzerine gitmesinin etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 3.6.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	9	45		
HAYIR	11	55		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 45'i kısmen cevabını, %55'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın başladığı işi bitirdiğine dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	17	85	20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	2	10
KISMEN	1	5	18	90
HAYIR	17	85		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, % 85'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 90'u kısmen cevabını vermiştir. Kubilay'ın başkaları karşısında dikkatli ilgili ön testteki %85hayır cevabının, son testte kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			1	5
KISMEN	7	35	19	95
HAYIR	13	65		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i kısmen cevabını, % 65'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 95'i kısmen cevabını vermiştir. Kubilay'ın çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %5 artış olduğu görülmektedir. Ön testteki %65 hayır cevabının, son testte kısmen ve evet cevaplarına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET				
KISMEN				
HAYIR	20	100	20	100
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100’ü hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın bencil biri olmadığına ve hep kendi dediği olsun diyen biri olmadığına dair %100 görüşün hâkim olduğu görülmektedir. Ön test ve son testteki değerlerde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Tablo 3.6.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET				
KISMEN			18	90
HAYIR	20	100	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100’ü hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı kısmen cevabını, % 10’u hayır cevabını, vermiştir. Ön testte Kubilay’ın heyecanlı ve telaşlı olmadığına dair %100 görüş hâkim iken, Son testte %90’ı Kubilay’da kısmen heyecan ve telaşın olduğunu dile getirmişlerdir.

Tablo 3.6.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			1	5
KISMEN			18	90
HAYIR	20	100	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %100’ü hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 5’i evet cevabını, % 90’ı kısmen cevabını, %

5'i hayır cevabını vermiştir. Kubilay'ın hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair ön testteki %100 oranının %90'ının kısmen kısmına, %5'inin evet kısmına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			16	80
KISMEN			3	15
HAYIR	20	100	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Kubilay'ın duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair ön testteki %100 oranındaki hayır cevabının, %80'inin evet cevabına, %15'inin kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25		
KISMEN	5	25	5	25
HAYIR	10	50	15	75
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 25'i kısmen cevabını, % 75'i hayır cevabını vermiştir. Ön testte Kubilay'ın başkalarına bağımlı olduğuna dair %25 bir görüş var iken bu durumun son testte tamamen ortadan kalktığı görülmektedir.

Tablo 3.6.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			18	90
KISMEN	18	90	1	5
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 90'ı kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını,%5'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Kubilay'ın mücadeleci biri olduğuna dair %90 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	20	100		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100'ü kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna olan inancın %100 arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	20	100		
HAYIR				
TOPLAM				

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %100'ü kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %100 artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	7	35		
HAYIR	13	65		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35’i kısmen cevabını, % 65’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın özgürlüğüne düşkün olduğuna dair % 100 artış olduğu gözlenmiştir

Tablo 3.6.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarınlara için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	9	45		
HAYIR	11	55		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i kısmen cevabını, % 55’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın yarınları için uğraşan bir olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN				
HAYIR	20	100		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100’ü hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın bütün

olumsuzluklara rağmen mücadelecisi olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	19	95		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5’i kısmen cevabını, %95’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın şahadet şuuruna eriştiğine dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	13	65		
HAYIR	7	35		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65’i kısmen cevabını, % 35’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın vatan sevgisine sahip olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	12	60		
HAYIR	8	40		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı kısmen cevabını, % 40’ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını

vermiştir. Kubilay'ın vatani ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri olduğuna dair %100 bir görüşün olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.6.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			2	10
KISMEN	20	100	18	90
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100'ü kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, %90'ı kısmen cevabını vermiştir. Kubilay'ın zeki olduğuna dair ön testteki %100 oranındaki kısmen cevabının %10 oranında evet cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			1	5
KISMEN	20	100	19	95
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100'ü kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i kısmen cevabını, %5'i evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın görevini iyi yaptığına dair %5 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET				
KISMEN	1	5	20	100
HAYIR	19	95		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i kısmen cevabını, %95'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü kısmen cevabını

vermiştir. Öğrencilerin %100'ü Kubilay'ın yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna kısmen inanmaktadırlar. Ön testteki %95 oranındaki hayır cevabının son testte kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET				
KISMEN	13	65	20	100
HAYIR	7	35		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i kısmen cevabını, % 35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %35 artış olduğu görülmektedir. Ön testteki %35 oranındaki hayır cevabının son testte kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	20	100
KISMEN	10	50		
HAYIR	2	10		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 50'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %60 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.6.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	17	85	19	95
KISMEN	3	15	1	5
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını vermiştir. Kubilay'ın yaptığı işten zevk aldığına dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	20	100
KISMEN	13	65		
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 65'i kısmen cevabını, % 30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın iyi bir lider olduğuna dair %95 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET				
KISMEN	1	5	20	100
HAYIR	19	95		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i kısmen cevabını, %95'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü kısmen cevabını vermiştir. Kubilay'ın insanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip olduğu dair %95 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testteki %95 oranındaki hayır cevabının, son testte kısmen cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST	SON TEST
--	---------	----------

EVET			2	10
KISMEN	11	55	18	90
HAYIR	9	45		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 90'ı kısmen cevabını vermiştir. Kubilay'ın düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirme gücü olduğuna dair %10 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %45 oranındaki hayır cevabının, son testte %35'inin kısmen cevabına %10'unun evet cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	18	90	20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 90'ı evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın insanları sevdiğine dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	1	5	20	100
KISMEN	19	95		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5'i evet cevabını, % 95'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %100'ü evet cevabını vermiştir. Kubilay'ın sadece kendisini düşünmediği konusunda %95 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	20	100		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100’ü kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	20	100		
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 100’ü kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	8	40		
HAYIR	12	60		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40’ı kısmen cevabını, %60’ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	11	55		
HAYIR	9	45		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i kısmen cevabını, %45’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın toplumu yönlendirebilen biri olduğuna dair % 100 artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.6.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	19	95		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5’i kısmen cevabını, %95’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri olduğuna dair %100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	19	95		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 5’i kısmen cevabını, % 95’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın farklı rollere büründüğüne dair % 100 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.6.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			20	100
KISMEN	19	95		
HAYIR	1	5		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 95’i kısmen cevabını, % 5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100’ü evet cevabını vermiştir. Kubilay’ın birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %100 artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3.6.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	13	65
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	9	45	5	25
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %25 ’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 45’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %65’i kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inandığını belirtmiştir. Ön teste göre %40 artış olmuştur, bu durumda öğrencilerde özgüvenin arttığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.6.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	4	20
KISMEN	3	15	11	55
HAYIR	15	75	5	25
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %75'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, % 25'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %20'si kendisini Kubilay'ın özellikleriyle özdeşleştiriyor. Bu durum öğrencinin, Atatürk'ün bazı özelliklerini model almasını kolaylaştırır. Ön testteki %75 oranındaki hayır cevabının, son testte %40'nın kısmen cevabına %10'unun evet cevabına kaydığı görülmektedir.

Tablo 3.6.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			3	15
KISMEN			8	40
HAYIR	20	100	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem %100'ü hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Ön testteki %100 oranındaki hayır cevabının, son testte %40'nın kısmen cevabına %15'inin evet cevabına kaydığı görülmektedir. Öğrencilerin yarısının kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.6.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	12	60
KISMEN	11	55	8	40
HAYIR				
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'i evet cevabını, % 40'ı kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %60'ı kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır.

Tablo 3.6.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	15	75
KISMEN	4	20	5	25
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %75’inin Kubilay gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde Kubilay’a karşı sempati oluştuğunu gösterir. Öğrenci de sempatinin artması kahramanın model olarak kabul edilmesini kolaylaştırır. Aynı zamanda öğrencilerde öz güvenin arttığını gösterir.

Tablo 3.6.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET			3	15
KISMEN	5	25	6	30
HAYIR	15	75	11	55
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i kısmen cevabını, %75’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 15’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %55’i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %15’i tamamen, %30’u kısmen kahramanın bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır.

Tablo 3.6.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	15	25	6	30
KISMEN	4	20	7	35
HAYIR	11	55	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %55’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %

30'u evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, % 35'i hayır cevabını vermiştir. Kahramanın ortaya çıktığı ortamın zor olduğuna %30'u tamamen, %35'i kısmen inanmaktadır. Bu durum öğrencilere zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazandırabilir.

Tablo 3.6.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	2	10	4	20
KISMEN	12	60	7	35
HAYIR	6	30	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 10'u evet cevabını, % 60'ı kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %45'inin hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman olabilecekleri inancını artırır. %20'sinin tanınmıyor demesi de bu öğrencilerin kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verir.

Tablo 3.6.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	13	65
KISMEN	7	35	7	35
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 35'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını vermiştir. Öğrencilerin %65'nin bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığına en açık göstergesidir.

3.7. ÇANAKKALE KAHRAMANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 3.7.1. Ön Test - Son Testin 1. Maddesinin “Güvenilir bir kişi mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	19	95
KISMEN	4	20	1	5
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 95’i evet cevabını, %5’i kısmen vermiştir. Çanakkale kahramanlarının güvenilir olduğuna dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.2. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Verdiği sözü her zaman tutar mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	17	85
KISMEN	5	25	1	5
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, %5’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının verdiği sözü tuttuğuna dair % 35 artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.3. Ön Test - Son Testin 3. Maddesinin “Doğruyu sever mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	17	85
KISMEN	1	5	2	10
HAYIR	5	25	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, %10’u kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının doğruyu seven biri olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.4. Ön Test - Son Testin 4. Maddesinin “Ölçülü bir insan mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	18	90
KISMEN	4	20		
HAYIR	2	10	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’u evet cevabını % 10’u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının ölçülü insan olduklarına dair %20 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki %10 hayır cevabında herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.7.5. Ön Test - Son Testin 5. Maddesinin “Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	10	50
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	9	45	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 45’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun %50’si evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının bir konuda aşırıya gittiğine dair % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.6. Ön Test - Son Testin 6. Maddesinin “Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	6	30	1	5
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön testte % 55’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını

vermiştir. Çanakkale kahramanlarının başladığı işi bitirdiğine dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.7. Ön Test - Son Testin 7. Maddesinin “Yaşam anlayışı iyimser mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	15	75
KISMEN	4	20	4	20
HAYIR	7	35	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %35’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının yaşam anlayışının iyimser olduğuna dair %30 artış olduğu gözlenmiştir. Kısmen cevabında ön testte ve son testte herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.7.8. Ön Test - Son Testin 8. Maddesinin “Başkaları karşısında dikkatli mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	13	65
KISMEN	5	25	4	20
HAYIR	5	25	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, % 25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının başkaları karşısında dikkatli olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.9. Ön Test - Son Testin 9. Maddesinin “Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%

EVET	12	60	17	85
KISMEN	2	10	3	15
HAYIR	6	30		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, % 30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının çözüm ve önlem almada yaratıcı olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testteki %30 hayır cevabı, son testte tamamen ortadan kalktığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.7.10. Ön Test - Son Testin 10. Maddesinin “Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?” Frekans Ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20		
KISMEN	6	30	2	10
HAYIR	10	50	18	90
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunu % 10'si kısmen cevabını, % 90'ı hayır cevabını vermiştir. Ankete katılanlarının %90'ı Çanakkale kahramanlarının bencil olmadığına ve hep kendi dediği olsun diyen olmadığına dair görüş bildirmiştir.

Tablo 3.7.11. Ön Test - Son Testin 11. Maddesinin “Heyecanlı ve telaşlı biri mi?” Frekans Ve Yüzelik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	4	20	7	35
KISMEN	6	30	6	30
HAYIR	10	50	7	35
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 20'si evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının heyecanlı ve telaşlı olmadığına dair %15 artış olduğu

gözlemlenmiştir. Ön testte ve son testte kısmen cevabında herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.7.12. Ön Test - Son Testin 12. Maddesinin “Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeker mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	6	30	6	30
KISMEN	4	20	5	25
HAYIR	10	50	9	45
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %30’u evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %50’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 30’u evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, % 45’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının hareketlerini kontrol etmekte güçlük çekmediğine dair ön test ile son testin yüzdeler değerleri arasında herhangi bir değişiklik olmadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.13. Ön Test - Son Testin 13. Maddesinin “Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	14	70
KISMEN	9	45	4	20
HAYIR	1	5	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, % 5’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının duygularıyla aklını dengeli kullandığına dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.14. Ön Test - Son Testin 14. Maddesinin “başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	3	15	3	15
KISMEN	11	55	4	20

HAYIR	6	30	13	65
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 55'i kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 15'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 65'i hayır cevabını vermiştir. Ön testte Çanakkale kahramanlarının başkalarına bağımlı olmadığına dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.15. Ön Test - Son Testin 15. Maddesinin “Mücadeleci ve fedakâr biri mi?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	20	100
KISMEN	1	5		
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 5'i kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 100'ü evet cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının mücadeleci olduğuna dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.16. Ön Test - Son Testin 16. Maddesinin “Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	14	70	15	75
KISMEN	4	20	3	15
HAYIR	2	10	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını , %15'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının başkasının yaşama hakkına saygı duyduğuna olan inanç %5 artış olduğu gözlemlenmiştir. Ön testte %10 olan hayır cevabı, son testte %10 değerini koruduğu görülmektedir.

Tablo 3.7.17. Ön Test - Son Testin 17. Maddesinin “Merhamet duygusuna sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	15	75
KISMEN	9	45	4	20
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun %45’i evet cevabını, % 45’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, %20 hayır cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının merhamet duygusuna sahip olduğuna dair %30 artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.18. Ön Test - Son Testin 18. Maddesinin “Özgürlüğe düşkün mü?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	18	90
KISMEN	2	10	2	10
HAYIR	5	25		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’u evet cevabını, % 10’u kısmen cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının özgürlüklerine düşkün olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.19. Ön Test - Son Testin 19. Maddesinin “Yarınlara için uğraşan biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	15	75
KISMEN	4	20	3	15
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun

% 75'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının yarınları için uğraşanlar olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.20. Ön Test - Son Testin 20. Maddesinin “Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	15	75
KISMEN	3	15	3	15
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleciler olduklarına dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.21. Ön Test - Son Testin 21. Maddesinin “Şahadet şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	12	60
KISMEN	4	20	7	35
HAYIR	6	30	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 35'i kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının şahadet şuuruna eriştiğine dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.22. Ön Test - Son Testin 22. Maddesinin “Vatan sevgisine sahip biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	15	75
KISMEN	5	25	3	15
HAYIR	5	25	2	10

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, %15’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının vatan sevgisine sahip olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.23. Ön Test - Son Testin 23. Maddesinin “Vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	16	80	18	90
KISMEN	1	5	1	5
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 80’i evet cevabını, % 5’i kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 90’ı evet cevabını, %5’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının vatanı ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak olduklarına dair %90 bir görüşün hâkim olduğu tespit edilmiştir. Ön testteki %5 kısmen cevabının değerlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.7.24. Ön Test - Son Testin 24. Maddesinin “Zeki sayılır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	16	80
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	2	10	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80’i evet cevabını, %15’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının zeki olduğuna dair % 20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.25. Ön Test - Son Testin 25. Maddesinin “Görevini çok iyi yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	12	60	15	75
KISMEN	5	25	3	15
HAYIR	3	15	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 60’ı evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, %15’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının görevini iyi yaptığına dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.26. Ön Test - Son Testin 26. Maddesinin “Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	14	70
KISMEN	7	35	3	15
HAYIR	4	20	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının yaptığı görevle ilgili donanımlı olduğuna dair %25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.27. Ön Test - Son Testin 27. Maddesinin “Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	15	75
KISMEN	7	35	3	15
HAYIR	4	20	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir.

Çanakkale kahramanlarının doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullandığına dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.28. Ön Test - Son Testin 28. Maddesinin “Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	17	85
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	9	45		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %45’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının mevcut görevini layıkıyla yaptığına dair %60 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.29. Ön Test - Son Testin 29. Maddesinin “Yaptığı işlerden zevk alır mı?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	15	75
KISMEN	4	20	4	20
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının yaptığı işten zevk aldığına dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.30. Ön Test - Son Testin 30. Maddesinin “İyi bir lider mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	17	85
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, % 20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun

% 85'i evet cevabını, %15'i kısmen cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarında liderlik ruhunun olduğuna dair %35 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.31. Ön Test - Son Testin 31. Maddesinin “İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırma gücüne sahip mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	13	65
KISMEN	4	20	5	25
HAYIR	9	45	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35'i evet cevabını, % 20'u kısmen cevabını, %45'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının insanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırma gücüne sahip olduğu dair %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.32. Ön Test - Son Testin 32. Maddesinin “Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	8	40	11	55
KISMEN	5	25	5	25
HAYIR	7	35	4	20
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 40'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %35'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, % 20'si hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının düşüncelerini başkalarına kabul ettirme gücü olduğuna dair %15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.33. Ön Test - Son Testin 33. Maddesinin “İnsanları sever mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	15	75

KISMEN	6	30	4	20
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, %20'si kısmen cevabını, %5'i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının insanları sevdiğine sahip olduğuna dair %20 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.34. Ön Test - Son Testin 34. Maddesinin “Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	4	20	1	5
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85'i evet cevabını, %5'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının sadece kendisini düşünmediği konusunda %30 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.35. Ön Test - Son Testin 35. Maddesinin “Maddi ve manevi değerlere sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	16	80
KISMEN	5	25	4	20
HAYIR	4	20		
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının maddi ve manevi değerlere sahip olduğu konusunda % 25 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.36. Ön Test - Son Testin 36. Maddesinin “Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?” Frekans Ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	17	85
KISMEN	4	20	2	10
HAYIR	5	25	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 20’si kısmen cevabını, %25’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 85’i evet cevabını, %10’u kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının birlik ve beraberlik duygusuna sahip olduğuna dair % 30 artış olduğu gözlenmiştir. Ön testteki hayır cevabının oranında %20 azalma olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7.37. Ön Test - Son Testin 37. Maddesinin “Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	15	75
KISMEN	3	15	4	20
HAYIR	4	20	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75’i evet cevabını, %20’si kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş olduğuna dair %10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.38. Ön Test - Son Testin 38. Maddesinin “Topluma yönlendirebilen biri mi?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	13	65	15	75
KISMEN	4	20	3	15
HAYIR	3	15	2	10

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının toplumu yönlendirebilen özelliklere sahip olduklarına dair % 10 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7.39. Ön Test - Son Testin 39. Maddesinin “Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	12	60
KISMEN	6	30	6	30
HAYIR	5	25	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %10'u hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının başkaları tarafından aranan, onlarla birlikte mücadele edilmek istenen özelliklere sahip olduklarına dair % 15 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.40. Ön Test - Son Testin 2. Maddesinin “Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	12	60
KISMEN	6	30	5	25
HAYIR	4	20	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, % 20'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının farklı rollere büründüğüne dair % 10 artış olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3.7.41. Ön Test - Son Testin 41. Maddesinin “Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	14	70
KISMEN	5	25	5	25
HAYIR	4	20	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, % 20’si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının birlikte olmaktan, tartışmaktan, karar vermektten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlandığı konusunda %15 artış olduğu gözlemlenmektedir. Ön test ve son testte kısmen cevabının yüzdellik değerlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.7.42. Ön Test - Son Testin 42. Maddesinin “Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	7	35	10	50
KISMEN	7	35	8	40
HAYIR	6	30	2	10
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 35’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, % 30’u hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 50’si evet cevabını, % 40’u kısmen cevabını, %10’u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %50’si kahramandaki bazı özelliklerin kendisinde olduğuna inandığını belirtmiştir. Ön teste göre %15 artış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7.43. Ön Test - Son Testin 43. Maddesinin “Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?” Frekans ve Yüzdellik Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	15	75
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	3	15	2	10

TOPLAM	20	100	20	100
---------------	----	-----	----	-----

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %15'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 75'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 10'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %75'i kendisini Çanakkale kahramanlarının özellikleriyle özdeşleştiriyor. Bu durum öğrencilerin, Çanakkale kahramanlarının bazı özelliklerini model almalarını kolaylaştırabilir.

Tablo 3.7.44. Ön Test - Son Testin 44. Maddesinin “Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	12	60
KISMEN	5	25	2	10
HAYIR	10	50	6	30
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25'i evet cevabını, % 25'i kısmen cevabını, %50'si hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 60'nın kahramanın çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inandığını belirtmesi, öğrencilerde öz güvenin arttığının en somut göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.7.45. Ön Test - Son Testin 45. Maddesinin “Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	12	60
KISMEN	4	20	4	20
HAYIR	5	25	4	20
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 60'ı evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %20'si hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %60'ı kahramanın bu özellikleri kazanmasında toplumun etkisi olduğuna inanmaktadır.

Tablo 3.7.46. Ön Test - Son Testin 46. Maddesinin “Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	11	55	16	80
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	3	15	1	5
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 30’u kısmen cevabını, %15’i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 80’i evet cevabını, % 15’i kısmen cevabını, %5’i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %80’inin Çanakkale kahramanları gibi olmak istediklerini belirtmesi, öğrencilerde Çanakkale kahramanlarına karşı sempati oluştuğunu gösterir. Öğrenci de sempatinin artması kahramanın model olarak kabul edilmesini kolaylaştırır. Aynı zamanda öğrencilerde öz güvenin arttığını söyleyebiliriz.

Tablo 3.7.47. Ön Test - Son Testin 47. Maddesinin “Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	5	25	11	55
KISMEN	7	35	5	25
HAYIR	8	40	4	20
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 25’i evet cevabını, % 35’i kısmen cevabını, %40’ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 55’i evet cevabını, % 25’i kısmen cevabını, %20’si hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %30’u Çanakkale kahramanlarının bu özellikleri başkasından aldığına inanmaktadır. Böylece toplum tarafından kabul edilen büyüklerimizin model alınmasını kolaylaştırabilir.

Tablo 3.7.48. Ön Test - Son Testin 48. Maddesinin “Sizce kahramanın ortaya çıktığı ortam zor mu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	14	70
KISMEN	6	30	3	15
HAYIR	5	25	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 45'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 70'i evet cevabını, % 15'i kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Çanakkale kahramanlarının ortaya çıktığı ortamın zor olduğuna %70'i inanmaktadır. Bu durum öğrencilere zor durumlarda mücadele etme alışkanlığı kazandıracağını göstermektedir.

Tablo 3.7.49. Ön Test - Son Testin 49. Maddesinin “Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	10	50	10	50
KISMEN	2	10	4	20
HAYIR	8	40	6	30
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 10'u kısmen cevabını, %40'ı hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 50'si evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, %30'u hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %30'nun hayır cevabını vermesi, bu öğrencilerin bir gün bir kahraman olabilecekleri olan inançlarını artırır. %40'ının tanınmıyor demesi de bu öğrencilerin kendilerini topluma kabul ettirmek için toplumun değer yargılarını özümseyebilecekleri hakkında bize bilgi verebilir.

Tablo 3.7.50. Ön Test - Son Testin 50. Maddesinin “Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?” Frekans ve Yüzdeler Değerleri

	ÖN TEST		SON TEST	
	FREKANS	%	FREKANS	%
EVET	9	45	13	65
KISMEN	6	30	4	20
HAYIR	5	25	3	15
TOPLAM	20	100	20	100

Ön testte ankete katılan örneklem grubunun ön % 45'i evet cevabını, % 30'u kısmen cevabını, %25'i hayır cevabını vermiştir. Son testte ise örneklem grubunun % 65'i evet cevabını, % 20'si kısmen cevabını, % 15'i hayır cevabını vermiştir. Öğrencilerin %65'inin bir gün kahraman olabileceğine olan inancı, öğrencilerde öz güven duygusunun arttığı en açık göstergesidir. Ön testteki %25 hayır cevabının, son testte %15'e düştüğü görülmektedir. Bu durum öğrencilerin kahraman olacaklarına inancın arttığını göstermektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇLAR

Araştırma, Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın yapma destanlarındaki kahramanların ilköğretim öğrencileri tarafından model alınıp alınmayacağına, model alınacaksa hangi ölçülerde ve hangi yönlerden model alınacağına tespiti amacıyla yapılmıştır. Bu amaç çerçevesinde yapılan çalışmadan şu sonuçlar çıkarılmıştır:

1) Ergenlik dönemi, bireyde fiziksel ve biyolojik olarak önemli değişimlerin meydana geldiği bir dönemdir. Bu dönemde birey, farklı yaşam alanlarında “ben kimim?” sorusuna yanıt arar, yaşam içinde yürüyeceği yolu çizmeye başlar. Birey bu dönemde bir arayış içindedir. Yeni arayışlar içerisinde olan genç, “ben kimim, neyim, ne olacağım, toplumdaki yerim ne?” gibi soruları bilinçsiz olarak kendine sormaya başlamıştır. Aslında birey bu sorularla kendine bir kimlik oluşturmaya çalışır. Bireyin temel amacı kendi kimliğini kazanmaktır. Ergenlik dönemindeki genç, ergenlik döneminden önceki dönemlerde çeşitli kimliklere bürünmüştür; ancak ergenlik döneminde daimi bir kimliğe bürünmenin savaşını vermektedir. Birey bu dönemde bağımsız olduğunu vurgulama savaşını vermektedir. Özgür bir birey olarak istikbale adım atma, bağımsız bir birey olduğunu hissettirmeye çalışır. Demek ki bu dönem bireyin gelecek yıllardaki kişiliğini etkileyen önemli bir dönüm noktasıdır.

2) Sağlıklı nesiller yetiştirmemizi sağlayacak, bu nesillere yol gösterecek modellerin yer aldığı metinler öğrencilere yapılandırmacı yaklaşım yoluyla aktarıldı. (TAŞ, H. ; KARAKAŞ, E. (2007) Metinler yoluyla yapılandırmacı yaklaşımla eğitimde; birey analiz-sentez, problem çözme, eleştirel düşünme, evrensel bakış açısı gibi niteliklerin yanı sıra sağlam, kişilikli karakterler oluşturma ve bilgiyi kullanma gibi beceriler sağlanır. Böylece bu metinler sayesinde öğrencilerde analiz-sentez, problem çözme, eleştirel düşünme, evrensel bakış gibi nitelikler oluştuğu görüldü.

- 3) Türkçe programında yer alan hedeflerin gerçekleşmesi bir yöntem ya da teknikle olamaz. Bu programda yer alan hedeflerin zenginliğinden ötürü zengin bir yöntem ve tekniğe başvurmak gerekir. Bundan dolayı dersler işlenirken yeni öğretim programındaki yöntem ve tekniklerden yararlandı. Söz korosu, tahmin ederek okuma, okuma tiyatrosu, oratoryo yöntemleri; altı şapkalı düşünme, düz anlatım, soru-cevap, rol-model yoluyla öğretim tekniklerine başvurulmuştur. Farklı yöntem ve tekniklere başvurulması, Türkçe programında yer alan hedeflerin gerçekleşmesini kolaylaştırdığı gözlemlenmiştir.
- 4) Destanların en önemli özelliklerinden biri milli olmaları ve milli ülküyü ifade etmeleridir. Destanlardaki milli ülküyü temsil eden kahramanlar, zengin yöntem ve teknikler kullanılarak öğrencilere aktarıldı. Kullanılan farklı yöntem ve teknikler sayesinde metindeki kahramanların genel özelliklerinin kolay bir şekilde aktarıldığı görülmüştür.
- 5) Yapma destanlardaki kahramanların kişisel, sosyal, akademik ve eğitsel açıdan güçlü yönleri öğrencilere yapma destanlar aracılığıyla aktarılabilir.
- 6) Destanlar, çocuğun sosyalleşme sürecindeki model alma ihtiyacına cevap veren kahramanları içinde barındırdığından çocuğun sosyal, ahlakî ve kültürel gelişimini olumlu yönden etkileyebileceği tespit edilmiştir.
- 7) Yapma destanlar sadece okuma yoluyla öğrencilere aktarılmamıştır. Öğrencinin empati kurabilmesi, metni iyice anlayabilmesi ve olayın içinde kendi varlığını hissedebilmesi için metinler nazım-nesir harmanlanarak işlendi. Dersin bu şekilde işlenmesi öğrencilerin derse karşı dikkatlerinin artmasını sağladı.
- 8) Önceden tanınmış ve bilinen kahramanlarla ilgili ön testin ve son testin değerleri arasında göze çarpan büyük bir fark -en fazla %30-%40 arası- olmadığı görülmüştür. Ama önceden bilinmeyen ve tanınmamış kahramanlarla ilgili ön testin ve son testin değerleri arasında ciddi bir fark olduğu - %60- %80- tespit edilmiştir.
- 9) Metinlerde kimlik oluşumu sürecindeki bireylerin model alacağı kahramanlar olay içinde verildi. Öğrenciler sanki olayın içindeymiş gibi bir atmosfer oluşturuldu. Bu durumun öğrencilerin derse daha etkin olmalarını sağladığı görülmüştür.
- 10) Sınıf ortamında yapma destanların Türkçe öğretiminde kullanılması dersi sıkıcı ve monoton bir havadan kurtardığı ve dersin verimliliğini arttırdığı gözlemlenmiştir.
- 11) Türkçe dersinde işlediğimiz metinleri, müfredat dışındaki kaynaklardan yararlandı. Metinler çocuğun dünyasına hitap eden, içinde olağanüstülükleri

barındıran yapma destanlardan seçildi. Bu tür metinlerin dili, yapısı, muhtevası çocuğun dünyasına hitap ettiğinden öğrencilerin derse karşı ilgilerinin arttığı görülmüştür.

12) Derslerde işlenen metinlerde, metni anlamaya dönük sorular soruluyor. Genelde metindeki kahramanın kişisel ve evrensel özelliklerini ortaya çıkarıcı sorular sorulmuyor. Metinlerdeki kahramanların kişisel ve evrensel özelliklerini ortaya çıkarıcı soruların sorulması hem öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığı görülmüş hem de öğrencilerin kahramanların özelliklerini tespit etmelerini kolaylaştırmıştır.

4.2. ÖNERİLER

Araştırmamızdan elde edilen sonuçlardan hareketle şu öneriler ortaya konmuştur:

- 1) Ergenlik döneminde birey, hayatının en önemli eşiklerinden birine girmektedir. Bu dönem yeni bir kimlik kazanmanın ve kişiliğin oluştuğu kritik bir dönemdir. Bu dönemde birey bağımsızlığını, kişiliğini aramaktadır. Anne, baba, öğretmen ve toplum olarak herkesin özümseyeceği, toplumun değer yargılarını özümsemiş modelleri ergen dönemdeki bireyin önüne getirmeliyiz.
- 2) Kişiliklerinin oluşma dönemindeki bireylerin doğru kaynaklardan beslenmeleri gerekir. Günümüz dünyasında ciddi bilgi kirliliğine maruz kalan gençlerimizin doğru kaynaklardan beslenip doğru bir kişilik kazanmaları gerekmektedir. Kişilik gelişimleri açısından sakıncalı olan kişileri televizyondan, internetten ve gazetelerden model almaktadırlar. Bu, kendi geçmişine küskün, hiçbir amacı olmayan, eleştirel düşünmeyen, sorgulamayan ve analiz yapmayan nesillerin yetişmesine sebep olmaktadır. Bu durumda Türkçe metinlerde bireyin kendisine model alabileceği karakterlere yer verip o karakterlerin kişilik özelliklerini onlara özümsetmeliyiz.
- 3) Türkçe dersinde yapma destandaki kahraman işlenmeden önce kahramanla ilgili ön hazırlık soruları sorulmalı, öğrenci metne hazırlanmalıdır. Metindeki sorular hem öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyini ölçmeli hem de öğrenciyi metne hazırlamalıdır.
- 4) Türkçe dersinde işlenen metinler, öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır. Metinler seçilirken öğrencinin bilişsel özellikleri dikkate alınmalıdır. Metinlerle ilgili anlama, yorumlama ve yapılandırma ile ilgili sorular olayı anlamaya dönük sorulardır. Bu tür soruların yanında metinde işlenen kahramanın kişisel özelliklerini ortaya çıkaracak veya sezdirecek sorulara yer verilmelidir. Böylece öğrenci kahramanın kişisel özellikleri üzerine düşünür. Hem kahramanın kişisel özelliklerini tespit eder hem de

analiz-sentez, problem çözüme, eleştirel düşünme ve evrensel bakış gibi nitelikleri kazanır.

5) Türkçe dersinde işlenen metinlerin geneli kimlik arayışı içindeki bireye hitap etmekten uzak olduğu için kişi üzerinde pek bir etki uyandırmıyor. Metinlerin çoğu öğüde dayalı ve makale havasında veriliyor. Yıllarca Mustafa Kemal Atatürk'ü düşünceye dayalı metinlerle anlatıyoruz ve Atatürk'ün kişisel özelliklerini metinlerde öğrenciye buldurmaktan ziyade, anlatmayı tercih ediyoruz. Bu durum öğrencinin metindeki kahramana karşı ilgisiz kalmasını neden olmaktadır. Metindeki kahramanlar olaya dayalı metinlerde işlense ve kahramanın kişilik özellikleri kişiye sezdirilse daha yararlı ve kalıcı olabilir. Mustafa Kemal Atatürk'ün en önemli hasletlerinden birinin başka ulusların bayraklarına saygı duyması olduğunu söylediğimiz zaman, bu bilgi öğrencilerde çabucak unutulur ve inandırıcılığı güçlü olmayabilir. Ama Mustafa Kemal Atatürk'ün, İzmir'i Yunanlıların işgalinden kurtardığı gün üzerinde yürümesi için yere serilen Yunan bayrağını çiğnememesi ve onu yerden kaldırması hadisesini metin içerisinde verdiğimiz zaman, çoğu öğrenci Mustafa Kemal Atatürk'ün başka ulusların bayrağına saygı duyduğuna canıgönülden inanır. İşlenen metinler olaya dayalı olmalıdır ve öğrenci seviyesine uygun olabilir.

6) Türkçe öğretiminin temel kaynaklarından biri de hiç şüphesiz ki metinlerdir. Öğrenci seviyesine uygun, görsellik açısından zengin, estetik değer taşıyan, öğrenciyi kişilik ve bilgi açısından geliştirilebilen metinler her zaman Türkçe öğretiminin temel malzemesi olmuştur. Bu metinlerde toplum tarafından büyük değer kabul edilen tarihi şahsiyetlerin, yapma destanlar yoluyla öğrencilere aktarılması gerekir. Yapma destanlar işlenirken çeşitli yöntem ve tekniklere başvurulmalı ve buradaki karakterlerin kişisel özellikleri öğrencilere hissettirilmelidir.

7) Milli ülküyü ifade eden ve milli bilinci oluşturan destanlardaki kahramanların kişisel, sosyal, akademik ve eğitsel özelliklerini, zengin yöntem ve teknikler kullanarak gelecek kuşaklara aktarılmalıdır. Çocuğun sosyalleşme sürecinde ihtiyaç duyduğu model alma durumunu yapma destanlardaki kahramanlar aracılığıyla aktarabiliriz.

8) Metinleri anlamaya dönük soruların yanında, metinlerdeki kahramanların kişisel ve evrensel özelliklerini saptamaya dönük sorular sorulabilir.

9) Türkçe dersindeki metinler, öğrenci seviyesine uygun, görsellik ve estetik açısından zengin, öğrencinin bilişsel, psikolojik ve sosyal seviyesine uygun

olmalıdır. Metinler yapma destanlar gibi öğrenciyi olay içinde yaşatacak metinler işlenmelidir.

10) Öğrencilere öğretilenlerin kalıcı ve etkili olmasının en etkili yolu yaşayarak ve yaparak öğrenmedir. Öğrencilerimize ulusal ve evrensel değerler taşıyan değerlerimizin hepsini yaşayarak ve yaparak öğretemeyiz. O zaman bu değerleri yaşayan, toplum tarafından benimsenen tarihi şahsiyetlerin yaşamlarını yapma destanlar yoluyla öğrencilerimize aktarmamız gerekir. Öğrencilerin kulağına hitap eden metinler vermek yerine onların gözlerine hitap eden karakterleri metinlerde vermeliyiz. Unutmayalım ki bugünün gençleri geleceğimizin mimarları olacaktır. Onların geleceğimizin en iyi mimarı yapmanın yolu onların şuur altına iyi mimarların kişisel özelliklerini işlemekten geçer.

KAYNAKÇA

AKBABA, Sırrı, Öğrenme Psikolojisi, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Nu.:86, Erzurum, 1995.

ARI, Ramazan, Gelişim ve Öğrenme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, Şubat, 2005.

ARTUN, Erman, Anonim Türk Halk Edebiyatı Nesri, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2006.

ASLAN, Ensar, Türk Halk Edebiyatı, Maya Akademi Yayınları, Ankara, 2008.

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Bugünkü Dille, Atatürk Araştırma Merkez Yayınları, Ankara, 2006.

AYDIN, Ayhan, Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, Tekağaç Eylül Yayınları, Ankara, 2005.

AYDIN, Betül ve Diğerleri, Eğitim Psikolojisi, Gelişim- Öğrenme- Öğretim, Pegem Akademi Yayınları, Ankara, 2009.

BANARLI, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyatı, C.I, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1998.

ÇANDARLIOĞLU, Gülçin, Türk Destan Kahramanları, And Yayınları, İstanbul, 1977.

ÇETİN, Osman, Türk-İslam Devletleri Tarihi, Düşünce Kitapevi Yayınları, İstanbul, 2010.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Bağımsızlık Savaşı-I: Samsun'dan Ankara'ya, Dergâh Kitapçılık, İstanbul, 1980.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Bağımsızlık Savaşı-I: İnönüler, Dergâh Kitapçılık, İstanbul, 1980.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Bağımsızlık Savaşı-I: Sakarya Kıyıları, Dergâh Kitapçılık, İstanbul, 1980.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Bağımsızlık Savaşı-II: İzmir Yollarında, Dergâh Kitapçılık, İstanbul, 1980.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Bağımsızlık Savaşı-II: 30 Ağustos, Dergâh Kitapçılık, İstanbul, 1980.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Çanakkale Destanı, Kitap Yayınları, İstanbul, 1965.

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Türk Dil Kurumu, Ankara 1973.

- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, İstanbul Fetih Destanı, Varlık Yayınları, İstanbul, 1953.
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Kubilay Destanı, Tüm Zamanlar Yayıncılık, İstanbul, 1997.
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Malazgirt Ululaması, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1971.
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Üç Şehitler Destanı, Tüm Zamanlar Yayıncılık, İstanbul, 1997.
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü, Yurdana (Nene Hatun Görüntüsü), Tüm Zamanlar Yayıncılık, İstanbul, 1997.
- DEMİREL, Özcan, Türkçe Öğretimi, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2002.
- Destanlarda Atatürk 19 Mayıs Destanı, Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. , İstanbul, 1998.
- DİNÇEL, Esen, (2006).”Ergenlik Dönemi Gelişimsel Ödevleri ve Psikolojik Problemler”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Ankara.
- DURMUŞ, Ayten, Ergenlik Dönemi, Nesil Yayınları, İstanbul, 2005.
- EKE, Uğur; EROL, Atamer, Sosyoloji, Pasifik Ders Kitapları Anonim Şirketi, Ankara, 1998.
- ELÇİN, Şükrü, Halk Edebiyatına Giriş, Akçağ Yayıncılık, Ankara, 2000.
- ERTOP, Konur; KILIÇARSLAN, Özgen, Fazıl Hüsnü Dağlarca, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara, 2009.
- EVRİM, Selmin, Şahsiyet Alanında Psikososyolojik Bir Kavram Olarak Rol Sorununa Giriş, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, 1972
- FİDAN, Nurettin, Eğitim Psikolojisi Okulda Öğrenme ve Öğretme, Alkım Yayınevi, Ankara, 1996.
- GÖKDAĞ, Bilgehan Atsız; ÜÇÜNCÜ, Kemal, Başlangıcından Günümüze Türk Destanları, Akçağ Yayıncılık, Ankara, 2007.
- GÖKDEMİR, Ayvaz, “Nene Hatun”, Yeni Türk Ansiklopedisi, C.VII, Ötüken Neşriyat Anonim Şirketi, İstanbul, 1985, s.2636.
- GÜNEŞ, Firdevs, Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007.
- HÖKELEKLİ, Hayati, Din Psikolojisi, Türkiye diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1993.

HÖKELEKLİ, Hayati, Psikolojiye Giriş, Düşünce Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2009.

KABAKLI, Ahmet, “Destan-Yapma Destan”, Türk Edebiyatı Tarihi, C. I, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, 2004, s.61-67.

KART, Öztürk, (2002).”Eski Türk Destanlarının Tarih Öğretimindeki Yeri ve Kullanımı”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

KIBRIS, İbrahim, Çocuk Edebiyatı, Tekağaç Yayınları, Ankara, 2006.

KOMİSYON, Öğrenme Psikolojisi, İhtiyaç Yayıncılık, Ankara, 2010.

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) (2009). T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretmen Kılavuz Kitabı (8. sınıf), MEB Yayınevi, İstanbul.

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) (2010). Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı (6. sınıf), MEB Yayınevi, Ankara.

Milli Eğitim Temel Kanunu, (1973), Md. 2.

OĞUZ, M. Öcal ve Diğerleri, Türk Halk Edebiyatı El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2005.

OĞUZKAN, A. Ferhan, Çocuk Edebiyatı, Anı Yayıncılık, Ankara,2001.

ÖZDEMİR, Emin, Türk ve Dünya Edebiyatı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1994.

ÖZTÜRK, Ali, Türk Anonim Edebiyatı, Bayrak Yayıncılık, İstanbul, 1986.

PAR, Arif Hikmet; ÖNEN, M. Agâh, Doğumunun 100. Yılında Atatürk’ü Anlamak, Serhat Dağıtım Yayınevi, İstanbul, 1981.

POLAT, Müge Sucu, Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın Şiirlerinde Çocuk Teması, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2002.

ROUX, Jean-Paul, Türklerin Tarihi Pasifik’ten Akdeniz’e 2000 Yıl, Çev. Aykut K. ve Lale Arslan Ö, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2008.

SELÇUK, Ziya, Gelişim ve Öğrenme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2001.

SENEMOĞLU, Nuray, Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya, Gazi Kitapevi, Ankara, 2005.

ŞİMŞEK, Tacettin, Çocuk Edebiyatı, Rengarenk Yayınları, Ankara, 2002.

TAŞ, Hüseyin; KARAKAŞ, Ertuğrul, Türkçe Öğretimi Etkinlikleri, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007.

TOPSES, Gürsen, Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2003.

TÜRKEŞ, Umay, Türklerin Tarihi (Geçmişten Geleceğe), Akçay Yayınları, Ankara, 2007.

Türk Dünyası Edebiyatı Tarihi, C. I, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2001, s.88-89.

ULUÇAY, M. Çağatay, Tarih Ansiklopedisi, Bateş Yayınları, İstanbul, 1979.

ÜNALAN, Şükrü, Türkçe Öğretimi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006.

YEŞİLYURT, Türkan, (2010).”Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın Şiirlerindeki Temalar”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

www.ataturksitesi.com(14 Mayıs 2011)

www.belgenet.com (14 Mayıs 2011)

www.biyografi.net (14 Mayıs 2011)

www.delinetciler.net (14 Mayıs 2011)

www.sarki-sozleri.net (14 Mayıs 2011)

www.uludagsozluk.com/k/rol-model/ (14 Mayıs 2011)

EKLER

EK-1: ANKET FORMU (ÖN TEST)

Öğrencinin:
Adı:
Soyadı:
Numarası ve sınıfı:
Okulu:

GÜÇLÜ YÖNLERİ BULMAYA YÖNELİK ANKET

AÇIKLAMA : Aşağıda kahramanlarla ilgili sıralanan çeşitli özellikler verilmiştir. Verilen özelliklere "EVET", "KISMEN" ya da "HAYIR" şeklinde cevap veriniz. Her sorunun başındaki parantezin içine kahramanla ilgili özelliklerden uygun geleni işaretleyiniz.

A- KİŞİLİK BAKIMINDAN GÜÇLÜ YÖNLERİ

- 1- Güvenilir bir kişi mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 2- Verdiği sözü her zaman tutar mı ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 3- Doğruyu sever mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 4- Ölçülü bir insan mı?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 5- Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 6- Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 7- Yaşam anlayışı iyimser mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 8- Başkaları karşısında dikkatli mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 9- Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 10- Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 11- Heyecanlı ve telaşlı biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 12- Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeken biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 13- Duygularını aklıyla dengeli kullanır mı?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 14- Başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 15- Mücadeleci ve fedakâr biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR

16- Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?
 EVET KISMEN HAYIR

17-Merhamet duygusuna sahip mi?
 EVET KISMEN HAYIR

18- Özgürlüğüne düşkün mü?
 EVET KISMEN HAYIR

19- Yarınlar için uğraşan biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

20- Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

21- Şahadet şuurunu erişmiş mi?
 EVET KISMEN HAYIR

22- Vatan sevgisine sahip biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

23- Vatani ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

B- AKADEMİK VE ZİHİNSEL BAKIMDAN GÜÇLÜ YÖNLERİ

24- Zeki sayılır mı ?
 EVET KISMEN HAYIR

25- Görevini çok iyi yapıyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

26- Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?
 EVET KISMEN HAYIR

27- Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

28- Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

29- Yaptığı işlerden zevk alır mı?
 EVET KISMEN HAYIR

C- SOSYAL BAKIMDAN GÜÇLÜ YÖNLERİ

30- İyi bir lider mi ?
 EVET KISMEN HAYIR

31- İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi ?
 EVET KISMEN HAYIR

32- Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

33- İnsanları sever mi ?
 EVET KISMEN HAYIR

34- Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü ?
 EVET KISMEN HAYIR

- 35- Maddî ve manevî değerlere sahip mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 36- Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 37- Toplu halde hareket etme Şuuruna eriŐmif mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 38- Toplumunu yönlendirebilen biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 39- Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?
 EVET KISMEN HAYIR
- 40- Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 41- Birlik olmaktan, birlikte tartiŐmaktan, birlikte karar vermekten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?
 EVET KISMEN HAYIR

D- EğİTSEL AÇIDAN GÜÇLÜ YÖNLER

- 42- Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?
 EVET KISMEN HAYIR
- 43- Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla  zdeŐleŐtiringo musunuz?
 EVET KISMEN HAYIR
- 44- Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 45- Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?
 EVET KISMEN HAYIR
- 46- Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?
 EVET KISMEN HAYIR
- 47- Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?
 EVET KISMEN HAYIR
- 48- Sizce kahraman ortaya çıktığı ortam zor mu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 49- Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 50- Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?
 EVET KISMEN HAYIR

Mustafa KAYA
Türkçe  ğretmeni

EK-2: ANKET FORMU (SON TEST)

Öğrencinin:
Adı:
Soyadı:
Numarası ve sınıfı:
Okulu:

GÜÇLÜ YÖNLERİ BULMAYA YÖNELİK ANKET

AÇIKLAMA : Aşağıda işlediğimiz metindeki kahramanla ilgili sıralanan çeşitli özelliklere "EVET", "KISMEN" ya da "HAYIR" şeklinde cevap veriniz. Her sorunun başındaki parantezin içine metindeki kahramanın özelliklerine uygun gelenleri işaretleyiniz.

A- KİŞİLİK BAKIMINDAN GÜÇLÜ YÖNLERİ

- 1- Güvenilir bir kişi mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 2- Verdiği sözü her zaman tutar mı ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 3- Doğruyu sever mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 4- Ölçülü bir insan mı?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 5- Herhangi bir konuda aşırıya gider mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 6- Başladığı bir işi mutlaka bitirir mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 7- Yaşam anlayışı iyimser mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 8- Başkaları karşısında dikkatli mi ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 9- Bir şeyler yaparken, çözüm ve önlem almada yaratıcı mı ?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 10- Çok bencil, hep kendi dediği olsun diyen biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 11- Heyecanlı ve telaşlı biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 12- Hareketlerini kontrol etmekte güçlük çeken biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 13- Duyularını aklıyla dengeli kullanır mı?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 14- Başkalarına bağımlı olmaktan, daima korunmaktan hoşlanan biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR
- 15- Mücadeleci ve fedakâr biri mi?
() EVET () KISMEN () HAYIR

16- Başkasının yaşama hakkına saygı duyar mı?
 EVET KISMEN HAYIR

17-Merhamet duygusuna sahip mi?
 EVET KISMEN HAYIR

18- Özgürlüğüne düşkün mü?
 EVET KISMEN HAYIR

19- Yarınlar için uğraşan biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

20- Bütün olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam eden biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

21- Şahadet şuurunu erişmiş mi?
 EVET KISMEN HAYIR

22- Vatan sevgisine sahip biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

23- Vatani ve milleti için her türlü mücadeleyi göze alacak biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR

B- AKADEMİK VE ZİHİNSEL BAKIMDAN GÜÇLÜ YÖNLERİ

24- Zeki sayılır mı ?
 EVET KISMEN HAYIR

25- Görevini çok iyi yapıyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

26- Yaptığı görevle ilgili donanımlı mı?
 EVET KISMEN HAYIR

27- Doğru karar verme konusunda zihinsel becerilerini kullanabiliyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

28- Mevcut olduğu görevini layıkıyla yapıyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

29- Yaptığı işlerden zevk alır mı?
 EVET KISMEN HAYIR

C- SOSYAL BAKIMDAN GÜÇLÜ YÖNLERİ

30- İyi bir lider mi ?
 EVET KISMEN HAYIR

31- İnsanları çalıştırmak ve çalışmalarından zevk aldırarak gücüne sahip mi ?
 EVET KISMEN HAYIR

32- Düşüncelerini başkalarına kolayca kabul ettirebiliyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR

33- İnsanları sever mi ?
 EVET KISMEN HAYIR

34- Kendisi kadar başkalarını da düşünür mü ?
 EVET KISMEN HAYIR

- 35- Maddî ve manevî değerlere sahip mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 36- Birlik ve beraberlik duygusuna sahip mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 37- Toplu halde hareket etme şuuruna erişmiş mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 38- Toplumunu yönlendirebilen biri mi?
 EVET KISMEN HAYIR
- 39- Başkaları tarafından aranan, onunla birlikte mücadele edilmek istenen biri midir?
 EVET KISMEN HAYIR
- 40- Bulunduğu yerlere göre farklı rollere (anne, asker vb.) bürünebiliyor mu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 41- Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermekten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanır mı?
 EVET KISMEN HAYIR

D- EĞİTSEL AÇIDAN GÜÇLÜ YÖNLER

- 42- Kahramandaki bazı özellikler sizde var mı?
 EVET KISMEN HAYIR
- 43- Kendinizi kahramanın özelliklerinin hepsi veya birkaçıyla özdeşleştiriyor musunuz?
 EVET KISMEN HAYIR
- 44- Sizce kahraman çocukluğunda böyle bir kahraman olacağına inanıyor muydu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 45- Kahramanın bu özellikleri kazanmasında olayların ve toplumun bir etkisi var mıdır?
 EVET KISMEN HAYIR
- 46- Bu kahraman gibi olmak ister misiniz?
 EVET KISMEN HAYIR
- 47- Kahraman sahip olduğu özellikleri başkasından almış mıdır?
 EVET KISMEN HAYIR
- 48- Sizce kahraman ortaya çıktığı ortam zor mu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 49- Toplum bu kahramanı önceden tanıyor muydu?
 EVET KISMEN HAYIR
- 50- Sizde bir gün kahraman olacağınıza inanıyor musunuz?
 EVET KISMEN HAYIR

Mustafa KAYA
Türkçe Öğretmeni

EK-3: ARAŞTIRMA İZİNİ (1)

BULANIK İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

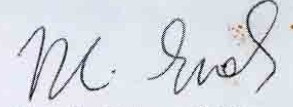
BULANIK

01.06.2011

İlçenizde öğretmenlik yapan Mustafa Kaya, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Öğretimi programında danışmanlığım altında Yüksek Lisans tezi hazırlamaktadır.

İlgilinin çalışmasında kullanmak üzere İlköğretim okullarında anket çalışması yapması gerekmektedir. Bu çalışmanın yapılabilmesi için gerekli izin verilmesi hususunda,

Gereğini arz ederim.

Yrd.Doç.Dr. Mehmet EROL

Tez Danışmanı

Adres:

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Fen Edebiyat Fakültesi

Türk Dili ve Edebiyatı Böl.

KİLİS

Tel: 0533 211 37 68

merol@kilis.edu.tr

EK-3 ARAŞTIRMA İZİNİ (2)

**T.C.
BULANIK KAYMAKAMLIĞI
Sarıpınar İlköğretim Okulu Müdürlüğü**

Sayı :B.08.4.MEM.1.49.40.68-774.01-152
Konu: Mustafa KAYA

01/06/2011

**İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
BULANIK**

Okulumuz Müdür Yardımcısı Mustafa KAYA Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalında yüksek lisans yapmaktadır. Teziyle ilgili Bulanık merkezdeki Gazi İlköğretim Okulunda 07/06/2011 Salı günü, 08/06/2011 Çarşamba günü, 09/06/2011 Perşembe günü Sabah devresinde uygulama dersi ve anket yapmak istiyor. Bu konuda gerekli olurun verilmesi hususunda;

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Abdurrahman YÜKSEL
Okul Müdür V.

Eki: Danışman Öğretim Üyesinin
Dilekçesi

EK-3 ARAŞTIRMA İZİNİ (3)

T.C.
BULANIK KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı: B.08.4.MEM.0.49.40.08.903.00- 3279

06/06/2011

Konu: Mustafa KAYA

SARIPINAR İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLÜĞÜNE
BULANIK

Okulunuz Müdür Yardımcısı Mustafa KAYA'nın tezi ile ilgili olarak İlçemiz Gazi İlköğretim Okulunda 07/08/09 Haziran 2011 tarihleri arasında sabah devresinde uygulama ve anket yapacağından belirtilen tarihler arasında izinli sayılmasına ilişkin Kaymakamlık makamınının 06/06/2011 tarih ve 3276 sayılı onayları yazımız ekinde gönderilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Mahmut SARIDAĞ
Milli Eğitim Müdürü

EKİ:
Kaymakamlık Oluru (1 Adet)

Kütüphane Binası Kat 3
Bulanık /Muş
Tel. 0436.311.20.25 Fax .0436.311.25.25

Bilgi Edinme E.ÖK

EK-3 ARAŞTIRMA İZİNİ (4)

T.C.
BULANIK KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı: B.08.4.MEM.0.49.40.02.903.20- 3276

06/06/2011

Konu: Mustafa KAYA

KAYMAKAMLIK MAKAMINA

İlçemiz Sarıpınar İlköğretim Okulu Müdür Yardımcısı Mustafa KAYA'nın Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans yaptığundan tezi ile ilgili olarak İlçemiz merkezindeki Gazi İlköğretim Okulunda 07-8-9 Haziran 2011 tarihleri arasında sabah devresinde uygulama ve anket yapacağından; belirtilen tarihler arasında izinli sayılmasının uygun olacağı Müdürlüğümüz görüşüdür.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Mahmut SARIDAĞ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR

06./06/2011

Ferit GÖRÜKMEZ
Kaymakam

Kütüphane Binası Kat 3
Bulanık /Muş
Tel. 0436.311.20.25 Fax .0436.311.25.25

Bilgi Edinme E.ÖK

ÖZ GEÇMİŞ (VİTAE)

Mustafa KAYA, 1982 yılında Gaziantep'in Yavuzeli ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Gaziantep'te tamamladı. 2004 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. 2004–2006 yılları arasında Kahramanmaraş ili Fatmalı Kasabası İlköğretim Okulunda, 2006-2010 yılları arasında Erzurum'da çeşitli ilköğretim okullarında çalıştı. Halen Muş-Bulanık 700. Yıl Rüstemgedik İlköğretim Okulunda Türkçe Öğretmeni olarak çalışmaktadır.